

NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2020-01-29

Nr. 4R- 155-(4.14)

DĖL TEISĖJŲ TARYBOS 2015 M. GRUODŽIO 18 D. NUTARIMO NR. 13P-157-(7.1.2) „DĖL ADMINISTRAVIMO TEISMUOSE NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKAITIMO PROJEKTO

Teisėjų taryba 2019 m. birželio 28 d. posėdyje protokoliniu nutarimu, įvertinusi Nacionalinės teismų administracijos (toliau – Administracija) pateiktą nuomonę, pavedė Administracijai parengti Administravimo teismuose nuostatų, patvirtintų Teisėjų tarybos 2015 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 13P-157-(7.1.2) „Dėl Administravimo teismuose nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Administravimo teismuose nuostatai, Nuostatai), pakeitimo projektą.

Vykdydama Teisėjų tarybos pavedimą, Administracija parengė ir pateikė derinti Teismų administravimo komitetui bei Teisės aktų projektų rengimo komitetui (toliau kartu – Komitetai) Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl Teisėjų tarybos 2015 m. gruodžio 18 d. nutarimo Nr. 13P-157-(7.1.2) „Dėl Administravimo teismuose nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas). Atsižvelgus į Komitetų narių pastabas Projektas buvo patikslintas, esminės jo nuostatos pristatytos 2019 m. lapkričio 29 d. posėdyje Teisėjų tarybai, po posėdžio Projektas pateiktas derinti teismams. Teismų pateiktos pastabos ir pasiūlymai įvertinti pridedamoje derinimo pažymoje.

Dėl poreikio parengti Projektą

Projektas parengtas atlikus Administravimo teismuose nuostatuose įtvirtinto teisinio reguliavimo, susijusio su pateiktų skundų nagrinėjimo teisme tvarka, vertinimą ir nustatčius, kad Nuostatuose numatyta administravimo subjekto atliekama išankstinio skundo tyrimo procedūra nėra reglamentuota pakankamai išsamiai ir detaliai, priešingai nei kompleksinio ir (arba) tikslinio patikrinimo procedūra, kuri detalizuota Nuostatų 25–36 punktuose.

Projekto parengimą taip pat nulėmė ir tai, kad Teisėjų taryboje 2019 m. gegužės 20 d. buvo gauta Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – Specialiųjų tyrimų tarnyba) Antikorupcinio vertinimo išvada Nr. 4-01-4693 „Dėl Administravimo teismuose nuostatų“ (toliau – Išvada), kurioje siūloma apsvarstyti galimybę peržiūrėti atitinkamas Administravimo teismuose nuostatas ir apsvarstyti pateiktus pasiūlymus dėl Nuostatų pakeitimo, numatant daugiau priemonių viešumo ir skaidrumo užtikrinimui. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba taip pat atliko korupcijos rizikos analizę dėl bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo ir išvadoje (Administracijoje gauta 2019 m. liepos 31 d.) pateikė siūlymus papildyti Administravimo teismuose nuostatas aspektais, susijusiais su bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo teisėtumo ir pagrįstumo patikrinimu atliekant administravimo veiksmus.

Pažymėtina, kad pasiūlymų ir pastebėjimų dėl Administravimo teismuose nuostatų keitimo buvo išreikšta 2019 m. lapkričio 15 d. vykusio Teisėjų tarybos Teismų administravimo komiteto posėdyje bei tą pačią dieną vykusiame Teisėjų tarybos susitikime su Vilniaus miesto apylinkės teismo teisėjais. Atsižvelgus į pateiktus siūlymus, Nuostatai patikslinti.

LIETUVOS
TEISMAI

Dėl Projekto tikslų

Dėl nepakankamai išsamaus išankstinio skundo tyrimo procedūros teisinio reglamentavimo gali susiklostyti situacija, kai skirtinguose Lietuvos Respublikos teismuose išankstinis gauto skundo tyrimas gali būti atliekamas ne taip pat išsamiai, detaliai ar kruopščiai, o priimami sprendimai nepradėti tikslinio ar kompleksinio patikrinimo grindžiami skirtingais motyvais esant panašioms aplinkybėms. Taigi Projektu siekiama nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris būtų aiškesnis, leistų užtikrinti vieningos skundų nagrinėjimo praktikos formavimą visoje teismų sistemoje, būtų operatyviau reaguojama į gautus pranešimus apie galimai padarytus pažeidimus, taip pat labiau užtikrinama tiek skundą pateikusio asmens, tiek ir teisėjo ar teismo darbuotojo teisių apsauga.

Atsižvelgus į Specialiųjų tyrimų tarnybos išvadą, Projektu taip pat siekiama teismų administravimo veiklą padaryti skaidresnę, numatant didesnes viešumo priemones bei įtvirtinant detalesnius bylų paskirstymo teisėjams patikrinimų atlikimo kriterijus.

Pažymėtina ir tai, kad, vadovaujantis Teismų įstatymo 102 straipsnio 2 dalimi, Administravimo teismuose nuostatų 2 punktu, administravimas teismuose negali pažeisti teisėjų nepriklausomumo principo. Administravimo teismuose nuostatai patikslinti, siekiant akcentuoti teisėjo nepriklausomumo principo laikymosi svarbą ir padėti užtikrinti, kad įgyvendinant teismų administravimo funkcijas nebūtų daroma įtaka nešališkam bylų nagrinėjimui ar kitaip pažeidžiamas teisėjo nepriklausomumas.

Projektu siūlomi pakeitimai

Išankstinio skundo tyrimo procedūros detalesnis reglamentavimas

Projekte išsamiau reglamentuota išankstinio skundo tyrimo procedūra: nustatyti reikalavimai pateikiamam skundui (pvz., skundas turi būti parašytas valstybine kalba arba prie jo turi būti pridėtas vertimas į valstybinę kalbą, parašytas įskaitomai ir pasirašytas), atsižvelgus į teismų pateiktas pastabas, numatyta, kad skundą gali būti atsisakoma priimti, nustatyti atsisakymo priimti skundą pagrindai (pvz., kai nustatoma, kad pateiktas skundas yra neargumentuotas, nekonkretus, deklaratyvus pobūdžio, nesuprantamo ar įžeidžiančio turinio, grindžiamas akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais, neatitinka nurodytų formalių reikalavimų arba pateiktas nesąžiningai naudojantis suteiktomis teisėmis ir jomis piktnaudžiaujant; kai nuo skundžiamo galimo pažeidimo padarymo dienos praėjo daugiau kaip treji metai ir kt.).

Nuostatuose siūloma numatyti, kad, atlikdamas išankstinį tyrimą, administravimo subjektas gali paprašyti teisėjo ir (arba) teismo darbuotojo ir (arba) skundą pateikusio asmens pateikti papildomus rašytinius paaiškinimus ir (arba) sprendimo priėmimui reikalingą papildomą informaciją ir kitus susijusius su skundu duomenis, kreiptis į kitas valstybės ar savivaldybės institucijas ar įstaigas su prašymu pateikti duomenis, reikalingus išankstiniam tyrimui atlikti ir atlikti kitus veiksmus, būtinus objektyviam skundo tyrimui.

Tuo atveju, jeigu gavus skundą nėra nustatomi atsisakymo jį priimti pagrindai, atliekamas išankstinis tyrimas ir priimamas sprendimas pradėti tikslinį ar kompleksinį patikrinimą arba tokio patikrinimo nepradėti. Projektu siekiama nustatyti atvejus, kai tikslinį ar kompleksinį patikrinimą atsisakoma atlikti (pvz., kai išankstinio tyrimo metu nustatoma, kad skunde nurodyti ir tyrimo metu nustatyti veiklos trūkumai ar padarytos klaidos yra ištaisytos; jeigu prašoma atlikti tokius veiksmus, kurių administravimo subjektas neturi teisės atlikti ir kt.). Pažymėtina, kad atvejų, kai atsisakoma atlikti tikslinį ar kompleksinį patikrinimą, sąrašas nėra baigtinis, taigi administravimo subjektas gali nuspręsti, kad toks patikrinimas nėra tikslingas ir kitais atvejais pagal surinktas ir ištirtas objektyvias aplinkybes.

Viešumo didinimas

Atsižvelgus į Specialiųjų tyrimų tarnybos Išvadą, siekiant didinti visuomenės informuotumą apie teismų administracinę priežiūrą bei pasitikėjimą sudaromų komisijų veiklos objektyvumu ir skaidrumu, Projekto 1.8 ir 1.11 papunkčiais numatyta papildyti Administravimo teismuose nuostatus

reikalavimu teismo organizacinės veiklos priežiūros ir teismų administracinės veiklos priežiūros metinius planus bei informaciją apie sudarytos komisijos sudėtį viešinti teismo interneto puslapyje.

Teismų administracinės veiklos priežiūros subjekto galimų taikyti priemonių nustatymas

Pažymėtina, kad nors proceso įstatymuose yra įtvirtintos nuostatos, leidžiančios tam tikrais atvejais perduoti bylas nagrinėti iš vieno teismo į kitą (pvz., Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 62¹ straipsnis, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 227 straipsnio 1 dalis), pastebėta, kad jomis nėra pakankamai aktyviai naudojama.

Įvertinus Civilinio proceso kodekso 62¹ straipsnio, Baudžiamojo proceso kodekso 229 straipsnio, Administracinių bylų teisenos įstatymo 69 straipsnio nuostatas, atsižvelgus į Teismų administravimo komiteto 2019 m. lapkričio 15 d. susitikime priimtus sprendimus ir pateiktus siūlymus, teikiamas Projektas dėl naujo Nuostatų 21¹ punkto įtvirtinimo, jame nustatant priemonių, susijusių su išorinio teismo administratoriaus atliekama administracinės veiklos priežiūra, įgyvendinimą: konstatavus esminį darbo krūvio skirtumą, kas pusmetį išorinę teismų administracinę priežiūrą vykdančių subjektų atliekamas atsitiktine tvarka atrinktų bylų priskyrimas nagrinėti kitam apylinkės ar apygardos teismui arba kitų proceso įstatymuose nustatytų priemonių, susijusių su bylų perdavimu, taikymas. Pažymėtina, kad siūloma nustatyti kriterijus, kurie vertintini išoriniam administratoriui sprendžiant, ar egzistuoja esminis darbo krūvio skirtumas (pvz., gautų, išnagrinėtų bylų skaičius, neišnagrinėtų bylų likutis, jo susidarymo priežastys, vidutinė bylų nagrinėjimo trukmė, teisėjų, jų padėjėjų skaičius, jo pokytis (dinamika) ir kt. kitos objektyvios aplinkybės).

Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys į tai, kad, vertinant kriterijų „teisėjų, jų padėjėjų skaičius, jo pokytis (dinamika)“ ir skaičiuojant teismo darbo krūvį, pagal teismų bendruomenės susitarimą šiuo metu skaičiuojat vienas teisėjo padėjėjas prilyginamas pusei teisėjo, todėl darbo krūvio rodiklis atitinkamai keičiasi priklausomai nuo teisėjų ir jų padėjėjų skaičiaus. Atsižvelgus į tai, kad Projekto derinimo su teismais metu teismams dėl šios nuostatos kilo klausimų, **siūlytina Teisėjų tarybai spręsti dėl nurodyto kriterijaus detalizavimo (paaiškinimo)** aplinkraštyje teismams, laikantis pozicijos, kad teisėjo padėjėjas prilyginamas pusei teisėjo.

Teisėjo nepriklausomumo principo užtikrinimas

Siekiant, kad įgyvendinant teismų administravimo funkcijas nebūtų daroma įtaka nešališkam bylų nagrinėjimui, siūloma patikslinti Nuostatų 2 punktą ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 3 straipsnio nuostatomis akcentuoti teisėjo nepriklausomumo principo laikymosi svarbą.

Atsižvelgus į Teisėjų tarybos 2019 m. gruodžio 5 d. protokolinių nutarimų iniciuoti Administravimo teismuose nuostatų pakeitimą, juose aiškiau reglamentuojant teismo darbuotojų įtraukimą atliekant teisėjų veiklos patikrinimus ir nustatant (tikslinant) administracinės veiklos patikrinimo pasirinkimo kriterijus, kad jie nebūtų susiję su konkrečiu teisėjo tikrinimu (išskyrus tuos atvejus, kai inicijuojamas tikslinis patikrinimas gavus skundą dėl konkrečiu teisėjo), Projekto 1.10 papunkčiu siūloma papildyti Nuostatus 30¹ punktu, jame *expressis verbis* nustatant, kad Komisijai techniškai aptarnauti ir jos funkcijoms užtikrinti administravimo subjekto rašytiniu sprendimu gali būti paskiriami kiti teismo darbuotojai, kurie nelaikomi komisijos nariais. Atsižvelgus į teismų pateiktas pastabas, siūlytina nustatyti ir komisiją techniškai aptarnaujančių teismo darbuotojų funkcijas, akcentuojant, kad jos negali būti susijusios su aplinkybių vertinimu, išvadų darymu ir sprendimų priėmimu.

Įgyvendinant minėtą protokolinių Teisėjų tarybos nutarimų, Projekto 2.1 papunkčiu taip pat siūloma papildyti Gairių teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdančiams subjektams (toliau – Gairės) preambulę, nustatant, kad, pasirinkdami būdus ir priemones, nustatydami patikrinimų kriterijus ar atlikdami kitus administravimo veiksmus, teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdančys subjektai neturėtų siekti konkrečiu teisėjo veiklos įvertinimo, išskyrus tuos atvejus, kai patikrinimas atliekamas gauto skundo dėl konkrečiu teisėjo pagrindu.

Gairių teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdančioms subjektams papildymas

Be minėto Gairių preambulės papildymo, Projekto 2.2, 2.5–2.7 papunkčiais numatoma Gairėse detalizuoti kriterijus, tikrintinus vertinant bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo procedūras teismuose. Šie pakeitimai atlikti atsižvelgus į Specialiųjų tyrimų tarnybos korupcijos rizikos analizės dėl bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo išvadoje pateiktus pasiūlymus.

Pažymėtina, kad nurodytoje Specialiųjų tyrimų tarnybos išvadoje taip pat buvo teikiamas siūlymas numatyti trumpesnę rekomenduotiną teismų patikrinimų atlikimo periodiškumą ir pareiga tikrinti teismo veiklą nuo paskutinio kompleksinio patikrinimo. Siekiant įgyvendinti pateiktą rekomendaciją, Projekte, kuris buvo pateiktas derinti teismams, buvo nustatyta, kad teismo (teismo rūmų) planinis kompleksinis administracinės veiklos priežiūros patikrinimas turi būti atliekamas ne rečiau kaip kartą per 3 metus, tikrinant teismo (teismas rūmų) veiklą nuo paskutinio kompleksinio patikrinimo. Tačiau, įvertinus teismų pateiktas pastabas, kuriose paaiškinama, kad 3 metų patikrinimų atlikimo periodiškumas beveik padvigubintų patikrinimų skaičių, t. y. dvigubai išaugtų darbo krūvis teismo administracijai ir teismo administracijos darbuotojams, Teisėjų tarybai **siūlytina svarstyti, ar keisti patikrinimų atlikimo periodiškumo terminą** iš numatyto 5 metų termino į 3 metų (ar kitą, Teisėjų tarybos manymu, racionalų) terminą.

Atkreiptinas dėmesys, kad po Projekto derinimo su teismais, atsižvelgus į apylinkių ir apygardų teismų darbo krūvio netolygumo problemų sprendimo plane teikiamus siūlymus, kilo poreikis papildomai patikslinti Gaires, jų II skyriaus 1.12 papunktyje nustatant priemones **dėl civilinių bylų pagal apeliacinius skundus nagrinėjimo apygardų teismuose terminų kontrolės** (termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, apeliacinio skundo nagrinėjimo trukmė ir kt.). Atsižvelgus į tai, kad ši nuostata nebuvo derinta su teismais, Teisėjų tarybai **siūlytina spręsti, ar šią priemonę tikslinga nustatyti** šiame Nuostatų keitimo etape.

Dėl kitų siūlymų tikslinti Nuostatus

Pateikus derinti Projektą teismams gautos Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų grupės pastabos, kuriose, be kita ko, siūloma svarstyti dėl Nuostatų 36 punkto patikslinimo, nustatant, kad Teisėjų taryba, išnagrinėjusi skundą, gali išspręsti jį kitu būdu, ne tik palikti nepakeistą administravimo subjekto priimtą sprendimą ir skundą atmesti ar pavesti administravimo subjektui, priėmusiam sprendimą dėl patikrinimo atlikimo, atlikti naują patikrinimą. Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, Teisėjų tarybai **siūlytina svarstyti, ar tikslinga Nuostatuose nustatyti nebaigtinį sąrašą galimų priimti sprendimų išnagrinėjus skundą dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo**. Manytina, kad nebaigtinio galimų priimti sprendimų dėl skundo sąrašo nustatymas galėtų būti tikslingas, pavyzdžiui, tokiais atvejais, kai skundas pateikiamas praleidus nustatytą 20 darbo dienų terminą, kai nuo ketinamo tirti įvykio yra praėję daugiau nei 3 metai, kai teisėjas, dėl kurio veiklos buvo atliekamas patikrinimas, yra atleidžiamas iš pareigų ir pan.

Priimtas Teisėjų tarybos nutarimas skelbtinas Teisės aktų registre.

- PRIDEDAMA: 1. Projektas, 4 lapai;
2. Projekto lyginamasis variantas, 4 lapai;
3. Administravimo teismuose nuostatų lyginamasis variantas, 20 lapų;
4. Derinimo pažyma, 29 lapai.

Direktorė

Natalija Kaminskienė

TEISĖJŲ TARYBA

NUTARIMAS

DĖL TEISĖJŲ TARYBOS 2015 M. GRUODŽIO 18 D. NUTARIMO NR. 13P-157-(7.1.2) „DĖL ADMINISTRAVIMO TEISMUOSE NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2020 m. d. Nr. 13P- (7.1.2)
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 102 straipsnio 3 dalimi, 120 straipsnio 17 punktu Teisėjų taryba n u t a r i a:

1. Pakeisti Administravimo teismuose nuostatus, patvirtintus Teisėjų tarybos 2015 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 13P-157-(7.1.2) „Dėl Administravimo teismuose nuostatų patvirtinimo“:

1.1. Pakeisti 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2. Administravimas teismuose negali pažeisti teisėjų nepriklausomumo principo, t. y. administravimo veiksmais negali būti kišamasi į teisėjo veiklą vykdam teisingumą, teisėjui negali būti daromas joks neteisėtas poveikis, kuris galėtų turėti įtakos jo sprendimams, neturi būti reikalaujama, kad teisėjas atsiskaitytų dėl konkrečioje byloje priimto sprendimo. Teismo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi sąžiningumo, objektyvumo, pagarbos kitiems, skaidrumo principais.“

1.2. Pakeisti 10 punktą ir jį išdėstyti taip:

„10. Gavęs skundą ar kitą dokumentą dėl administracinės priežiūros veiksmų inicijavimo (toliau – skundas), administravimo subjektas įvertina, ar yra pagrindas priimti jį nagrinėti. Nustatęs, kad nėra šių Nuostatų 10² punkte nurodytų atsisakymo priimti nagrinėti skundą pagrindų, administravimo subjektas atlieka išankstinį tyrimą ir ne vėliau kaip per 20 darbo dienų priima motyvuotą sprendimą dėl tikslinio ar kompleksinio patikrinimo tikslingumo, apie savo sprendimą informuoja skundą ar kitą inicijuojantį dokumentą pateikusį asmenį. Motyvuotu administravimo subjekto sprendimu išankstinio patikrinimo terminas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau nei 10 darbo dienų. Apie išankstinio tyrimo termino pratęsimą administravimo subjektas informuoja skundą ar kitą inicijuojantį dokumentą pateikusį asmenį.“

1.3. Papildyti 10¹ punktu:

„10¹. Administravimo subjektui teikiamas skundas turi būti parašytas įskaitomai, valstybine kalba (arba prie jo turi būti pridėtas vertimas į valstybinę kalbą) bei pasirašytas. Skundas, atsiųstas elektroninėmis priemonėmis, turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu arba suformuotas elektroninėmis priemonėmis, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą. Skunde turi būti nurodytas jį teikiančio asmens vardas, pavardė ir pavadinimas (jeigu kreipiamasi juridinio asmens vardu), adresas arba kiti kontaktiniai duomenys, konkretūs skundžiami veiksmai (neveikimas) ir kita skundo nagrinėjimui svarbi informacija. Jeigu juridinio asmens vardu kreipiasi atstovas, turi būti pateikiamas atstovavimą patvirtinantis dokumentas ar jo kopija.“

1.4. Papildyti 10² punktu:

„10². Administravimo subjektas atsisako priimti nagrinėti skundą ir per 5 darbo dienas nuo skundo gavimo raštu apie tai informuoja jį pateikusį asmenį šiais atvejais:

10².1. kai nustatoma, kad pateiktas skundas yra neargumentuotas, nekonkretus, deklaratyvus pobūdžio, nesuprantamo ar įžeidžiančio turinio, grindžiamas akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais, neatitinka Nuostatų 10¹ punkte nurodytų reikalavimų arba pateiktas nesąžiningai naudojantis suteiktomis teisėmis ir jomis piktnaudžiaujant;

10².2. nuo skundžiamo galimo pažeidimo padarymo dienos praėjo daugiau kaip treji metai;

10².3. skundas pateiktas pakartotinai ir jame nėra nurodyta naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti sprendimo dėl ankstesnio skundo pagrįstumu;

10².4. skunde nurodytų aplinkybių, susijusių su teismo procesine ar kita veikla, tyrimas pažeistų Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir Lietuvos Respublikos teismų įstatyme įtvirtintą teismų ir teisėjų nepriklausomumo principą;

10².5. kai teisėjas, kurio veiksmai skundžiami, atleidžiamas iš pareigų.“

1.5. Papildyti 10³ punktu:

„10³. Atlikdamas išankstinį tyrimą, administravimo subjektas gali:

10³.1. paprašyti teisėjo ir (arba) teismo darbuotojo ir (arba) skundą pateikusio asmens pateikti papildomus rašytinius paaiškinimus ir (arba) sprendimo priėmimui reikalingą papildomą informaciją ir kitus susijusius su skundu duomenis;

10³.2. kreiptis į kitas valstybės ar savivaldybės institucijas ar įstaigas su prašymu pateikti duomenis, reikalingus išankstiniam tyrimui atlikti;

10³.3. organizuoti susitikimą ir žodžiu išklausti teisėjo ir (arba) teismo darbuotojo, ir (arba) skundą pateikusio asmens paaiškinimus bei poziciją dėl skunde nurodytų aplinkybių. Jeigu yra poreikis ir techninės galimybės, susitikime gali būti daromas garso įrašas, kuris pridedamas prie išankstinio tyrimo medžiagos.“

1.6. Pakeisti 11 punktą ir jį išdėstyti taip:

„11. Atlikęs išankstinį tyrimą administravimo subjektas motyvuotu sprendimu gali atsisakyti pradėti tikslinį ar kompleksinį patikrinimą šiais atvejais:

11.1. kai atlikus išankstinį tyrimą paaiškėja šių Nuostatų 10³ punkte nurodytos aplinkybės;

11.2. kai išankstinio tyrimo metu nustatoma, kad skunde nurodyti ir tyrimo metu nustatyti veiklos trūkumai ar padarytos klaidos yra ištaisytos;

11.3. jeigu prašoma atlikti tokius veiksmus, kurių administravimo subjektas neturi teisės atlikti;

11.4. jeigu nenustatyta pažeidimų, galinčių būti administracinės veiklos priežiūros objektu;

11.5. jeigu skundas turi būti tiriamas kituose teisės aktuose (Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos darbo kodekse ir kt.) nustatyta tvarka;

11.6. kitais atvejais, kai nustatytos objektyvios aplinkybės patvirtina, kad tikslinio ar kompleksinio patikrinimo atlikimas nėra tikslingas.“

1.7. Papildyti 21¹ punktu:

„21¹. Siekdamas užtikrinti bylų nagrinėjimo operatyvumą, proceso ekonomiškumą bei teismų darbo krūvio tolygumą, teismų administracinės veiklos priežiūros subjektas gali imtis šių priemonių:

21¹.1. konstatavęs esminį darbo krūvio skirtumą, kas pusmetį vykdo atsitiktine tvarka atrinktų (anksčiausiai teisme gautų ir nepaskirtų) civilinių bylų priskyrimą nagrinėti kitam apylinkės ar apygardos teismui.

Nustatydamas, ar egzistuoja esminis darbo krūvio skirtumas, teismų administracinės veiklos priežiūros subjektas atsižvelgia į šiuos praėjusio pusmečio duomenis:

21¹.1.1. gautų bylų skaičių;

21¹.1.2. išnagrinėtų bylų skaičių;

21¹.1.3. neišnagrinėtų bylų likutį, jo susidarymo priežastis ir vidutinę bylų nagrinėjimo trukmę vertinamo laikotarpio pradžioje ir pabaigoje;

21¹.1.4. teisėjų, jų padėjėjų skaičių, jo pokytį (dinamiką) nurodytu laikotarpiu;

21¹.1.5. teisėjų sumažinto darbo krūvio (dėl teismų administravimo veiklos, dalyvavimo teismų savivaldoje ir kt.), ilgalaikio (trunkančio ilgiau kaip 1 mėn.) laikinojo nedarbingumo, ilgalaičių (trunkančių ilgiau kaip 56 kalendorines dienas) atostogų ir kitus panašius atvejus, turėjusius esminės įtakos teisėjų darbo krūviui nurodytu laikotarpiu;

21¹.1.6. kitas objektyvias aplinkybes, patvirtinančias esminį darbo krūvio skirtumą teismuose.

21¹.2. laikydamasis proceso įstatymuose nustatytų reikalavimų periodiškai sprendžia dėl galimybės perduoti bylas iš teismo (arba teismo rūmų), kuriam jos teisingos, kitam teismui (arba teismo rūmams).“

1.8. Pakeisti 22.2 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„22.2. Planai iki kiekvienų metų kovo 1 d. perduodami Teisėjų tarybai į Nacionalinės teismų administracijos (toliau – Administracija) administruojamą specialų registrą bei paskelbiami viešai teismo interneto puslapyje.“

1.9. Pakeisti 23 punktą ir jį išdėstyti taip:

„23. Kiekvieno teismo, o kai teismas sudarytas iš teismo rūmų – teismo rūmų planinis kompleksinis administracinės veiklos priežiūros patikrinimas šių nuostatų nustatyta tvarka turi būti atliekamas ne rečiau kaip kartą per 5 metus, tikrinant teismo, o kai teismas sudarytas iš teismo rūmų – teismo rūmų veiklą nuo paskutinio kompleksinio patikrinimo.“

1.10. Papildyti 30¹ punktu:

„30¹. Komisijai techniškai aptarnauti ir jos funkcijoms užtikrinti administravimo subjekto rašytiniu sprendimu gali būti paskiriami kiti teismo darbuotojai, kurie nelaikomi komisijos nariais. Šiems darbuotojams gali būti pavedama surinkti patikrinimui reikalingą medžiagą, ją susisteminti, išanalizuoti ir apibendrinti, organizuoti susitikimus, pasitarimus, rengti patikrinimo dokumentų projektus bei atlikti kitus techninio pobūdžio veiksmus, nesusijusius su aplinkybių vertinimu, išvadų darymu ir sprendimų priėmimu.“

1.11. Pakeisti 35 punktą ir jį išdėstyti taip:

„35. Komisijos narių sudėtis tvirtinama, jos pirmininkas skiriamas Nuostatų 25 punkte nurodytais sprendimais. Informacija apie sudarytos komisijos sudėtį skelbiama teismo internetinėje svetainėje ir www.teismai.lt internetinėje svetainėje. Komisijos nariai supažindinami su įsakymu ar nutarimu, kuriuo patvirtinta komisijos sudėtis, ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki neplaninio patikrinimo pradžios ir ne vėliau kaip prieš 1 mėnesį iki planinio patikrinimo pradžios. Darbo komisijoje metu teisėjui teismo pirmininko sprendimu Teisėjų tarybos nustatyta tvarka gali būti mažinamas darbo krūvis (skiriamų bylų skaičius).“

1.12. Papildyti 36.3 papunkčiu:

„36.3. išspręsti ginčą kitu būdu.“

2. Pakeisti Gairės teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdančiams subjektams, patvirtintas Teisėjų tarybos 2015 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 13P-157-(7.1.2) „Dėl Administravimo teismuose nuostatų patvirtinimo“:

2.1. Papildyti preambulę antrąja pastraipa:

„Pasirinkdami būdus ir priemones, nustatydami patikrinimų kriterijus ar atlikdami kitus administravimo veiksmus teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdančys subjektai neturėtų siekti konkretaus teisėjo veiklos vertinimo, išskyrus tuos atvejus, kai patikrinimas atliekamas gauto skundo dėl konkretaus teisėjo pagrindu.“

2.2. Pakeisti I skyriaus 3.10 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„3.10. Baudžiamųjų bylų paskirstymo tvarkos laikymasis (ar bylas išnagrinėja tie teisėjai, kurie buvo paskirti naudojantis LITEKO bylų skirstymo moduliui, bylų paskirtų rankiniu būdu priežastys, termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, teisėjo panaikinimo (pašalinimo) iš bylos kortelės, požymio „Privalo nagrinėti“, priežasties „Dėl krūvio išlyginimo“ naudojimo atvejai, teisėjų atmetimo (neskyrimo) priežastys, patvirtintų kolegijų narių pakeitimo atvejai, bylų skyrimo nagrinėti skubos tvarka pagrindai, teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipo ir specializacijos pakeitimo atvejai ir pagrindai, duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruočių laikotarpių, kt. tikrumas ir pagrįstumas, teisme taikomos darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktikos, jos pagrįstumo ir formalizavimo, bylų skaičiaus ir (arba) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimo ir atitikties realiai situacijai bylos paskirstymo momentu analizė, teisėjų atmetimo priežasčių, susijusių su posėdžių teismuose planavimu, įvertinimas);“.

2.3. Pakeisti II skyriaus 1.12 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„1.12. Bylų pagal apeliacinius skundus nagrinėjimo apygardų teismuose terminų kontrolė: termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, apeliacinio skundo nagrinėjimo trukmė ir kt.“.

2.4. Buvusį II skyriaus 1.12 papunktį laikyti 1.13 papunkčiu.

2.5. Pakeisti II skyriaus 3.10 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„3.10. Civilinių bylų paskirstymo tvarkos laikymasis (ar bylas išnagrinėja tie teisėjai, kurie buvo paskirti naudojantis LITEKO bylų skirstymo moduliui, bylų paskirtų rankiniu būdu priežastys, termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, teisėjo panaikinimo (pašalinimo) iš bylos kortelės, požymio „Privalo nagrinėti“, priežasties „Dėl krūvio išlyginimo“ naudojimo atvejai, teisėjų atmetimo (neskyrimo) priežastys, patvirtintų kolegijų narių pakeitimo atvejai, bylų skyrimo

nagrinėti skubos tvarka pagrindai, teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipo ir specializacijas pakeitimo atvejai ir pagrindai, duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruotės laikotarpių, kt. tikrumas ir pagrįstumas, teisme taikomos darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktikos, jos pagrįstumo ir formalizavimo, bylų skaičiaus ir (arba) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimo ir atitikties realiai situacijai bylos paskirstymo momentu analizė, teisėjų atmetimo priežasčių, susijusių su posėdžių teismuose planavimu, įvertinimas);“.

2.6. Pakeisti III skyriaus 3.10 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„3.10. ATP ar AN bylų paskirstymo tvarkos laikymasis (ar bylas išnagrinėja tie teisėjai, kurie buvo paskirti naudojantis LITEKO bylų skirstymo modulių, bylų paskirtų rankiniu būdu priežastys, termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, teisėjo panaikinimo (pašalinimo) iš bylos kortelės, požymio „Privalo nagrinėti“, priežasties „Dėl krūvio išlyginimo“ naudojimo atvejai, teisėjų atmetimo (neskyrimo) priežastys, patvirtintų kolegijų narių pakeitimo atvejai, bylų skyrimo nagrinėti skubos tvarka pagrindai, teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipo ir specializacijas pakeitimo atvejai ir pagrindai, duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruotės laikotarpių, kt. tikrumas ir pagrįstumas, teisme taikomos darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktikos, jos pagrįstumo ir formalizavimo, bylų skaičiaus ir (arba) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimo ir atitikties realiai situacijai bylos paskirstymo momentu analizė, teisėjų atmetimo priežasčių, susijusių su posėdžių teismuose planavimu, įvertinimas);“.

2.7. Pakeisti IV skyriaus 3.10 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„3.10. Administracinių ginčo bylų paskirstymo tvarkos laikymasis (ar bylas išnagrinėja tie teisėjai, kurie buvo paskirti naudojantis LITEKO bylų skirstymo modulių, bylų paskyrimo rankiniu būdu priežastys, termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, teisėjo panaikinimo (pašalinimo) iš bylos kortelės, požymio „Privalo nagrinėti“, priežasties „Dėl krūvio išlyginimo“ naudojimo atvejai, teisėjų atmetimo (neskyrimo) priežastys, patvirtintų kolegijų narių pakeitimo atvejai, bylų skyrimo nagrinėti skubos tvarka pagrindai, teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipo ir specializacijas pakeitimo atvejai ir pagrindai, duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruotės laikotarpių, kt. tikrumas ir pagrįstumas, teisme taikomos darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktikos, jos pagrįstumo ir formalizavimo, bylų skaičiaus ir (arba) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimo ir atitikties realiai situacijai bylos paskirstymo momentu analizė, teisėjų atmetimo priežasčių, susijusių su posėdžių teismuose planavimu, įvertinimas);“.

Pirmininkas

Sekretorius

TEISĖJŲ TARYBA

NUTARIMAS

DĖL TEISĖJŲ TARYBOS 2015 M. GRUODŽIO 18 D. NUTARIMO NR. 13P-157-(7.1.2) „DĖL ADMINISTRAVIMO TEISMUOSE NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2020 m. d. Nr. 13P- (7.1.2)
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 102 straipsnio 3 dalimi, 120 straipsnio 17 punktu Teisėjų taryba nutaria:

1. Pakeisti Administravimo teismuose nuostatus, patvirtintus Teisėjų tarybos 2015 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 13P-157-(7.1.2) „Dėl Administravimo teismuose nuostatų patvirtinimo“:

1.1. Pakeisti 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2. Administravimas teismuose negali pažeisti teisėjų nepriklausomumo principo, t. y. **administravimo veiksmais negali būti kišamasi į teisėjo veiklą vykdam teisingumą, teisėjui negali būti daromas joks neteisėtas poveikis, kuris galėtų turėti įtakos jo sprendimams, neturi būti reikalaujama, kad teisėjas atsiskaitytų dėl konkrečioje byloje priimto sprendimo.** Teismo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi sąžiningumo, objektyvumo, pagarbos kitiems, skaidrumo principais.“

1.2. Pakeisti 10 punktą ir jį išdėstyti taip:

„10. Gavęs skundą ar kitą dokumentą dėl administracinės priežiūros veiksmų inicijavimo (toliau – skundas), administravimo subjektas **įvertina, ar yra pagrindas priimti jį nagrinėti.** Nustatęs, kad nėra šių Nuostatų 10² punkte nurodytų atsisakymo priimti nagrinėti skundą pagrindų, administravimo subjektas atlieka išankstinį tyrimą ir ne vėliau kaip per 20 darbo dienų priima motyvuotą sprendimą dėl tikslinio ar kompleksinio patikrinimo tikslingumo, apie savo sprendimą informuoja skundą ar kitą inicijuojantį dokumentą pateikusį asmenį. Motyvuotu administravimo subjekto sprendimu išankstinio patikrinimo terminas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau nei 10 darbo dienų. Apie išankstinio tyrimo termino pratęsimą administravimo subjektas informuoja skundą ar kitą inicijuojantį dokumentą pateikusį asmenį.“

1.3. Papildyti 10¹ punktu:

„10¹. Administravimo subjektui teikiamas skundas turi būti parašytas įskaitomai, valstybine kalba (arba prie jo turi būti pridėtas vertimas į valstybinę kalbą) bei pasirašytas. Skundas, atsiųstas elektroninėmis priemonėmis, turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu arba suformuotas elektroninėmis priemonėmis, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą. Skunde turi būti nurodytas jį teikiančio asmens vardas, pavardė ir pavadinimas (jeigu kreipiamasi juridinio asmens vardu), adresas arba kiti kontaktiniai duomenys, konkretūs skundžiami veiksmai (neveikimas) ir kita skundo nagrinėjimui svarbi informacija. Jeigu juridinio asmens vardu kreipiasi atstovas, turi būti pateikiamas atstovavimą patvirtinantis dokumentas ar jo kopija.“

1.4. Papildyti 10² punktu:

„10². Administravimo subjektas atsisako priimti nagrinėti skundą ir per 5 darbo dienas nuo skundo gavimo raštu apie tai informuoja jį pateikusį asmenį šiais atvejais:

10².1. kai nustatoma, kad pateiktas skundas yra neargumentuotas, nekonkretus, deklaratyvus pobūdžio, nesuprantamo ar įžeidžiančio turinio, grindžiamas akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais, neatitinka Nuostatų 10¹ punkte nurodytų reikalavimų arba pateiktas nesąžiningai naudojantis suteiktomis teisėmis ir jomis piktnaudžiaujant;

10².2. nuo skundžiamo galimo pažeidimo padarymo dienos praėjo daugiau kaip treji metai;

10².3. skundas pateiktas pakartotinai ir jame nėra nurodyta naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti sprendimo dėl ankstesnio skundo pagrįstumu;

10².4. skunde nurodytų aplinkybių, susijusių su teismo procesine ar kita veikla, tyrimas pažeistų Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir Lietuvos Respublikos teismų įstatyme įtvirtintą teismų ir teisėjų nepriklausomumo principą;

10².5. kai teisėjas, kurio veiksmai skundžiami, atleidžiamas iš pareigų.“

1.5. Papildyti 10³ punktu:

„10³. Atlikdamas išankstinį tyrimą, administravimo subjektas gali:

10³.1. paprašyti teisėjo ir (arba) teismo darbuotojo ir (arba) skundą pateikusio asmens pateikti papildomus rašytinius paaiškinimus ir (arba) sprendimo priėmimui reikalingą papildomą informaciją ir kitus susijusius su skundu duomenis;

10³.2. kreiptis į kitas valstybės ar savivaldybės institucijas ar įstaigas su prašymu pateikti duomenis, reikalingus išankstiniam tyrimui atlikti;

10³.3. organizuoti susitikimą ir žodžiu išklausti teisėjo ir (arba) teismo darbuotojo, ir (arba) skundą pateikusio asmens paaiškinimus bei poziciją dėl skunde nurodytų aplinkybių. Jeigu yra poreikis ir techninės galimybės, susitikime gali būti daromas garso įrašas, kuris pridedamas prie išankstinio tyrimo medžiagos.“

1.6. Pakeisti 11 punktą ir jį išdėstyti taip:

~~„11. Tikslinis patikrinimas konkrečiam atvejui tirti negali būti pradėdamas praėjus 3 metams nuo ketinamo tirti įvykio. Sprendimai dėl kitų tikslinių ar kompleksinių patikrinimų priimami Nuostatuose numatytais atvejais ir tvarka. Atlikęs išankstinį tyrimą administravimo subjektas motyvuotu sprendimu gali atsisakyti pradėti tikslinį ar kompleksinį patikrinimą šiais atvejais:~~

11.1. kai atlikus išankstinį tyrimą paaiškėja šių Nuostatų 10³ punkte nurodytos aplinkybės;

11.2. kai išankstinio tyrimo metu nustatoma, kad skunde nurodyti ir tyrimo metu nustatyti veiklos trūkumai ar padarytos klaidos yra ištaisytos;

11.3. jeigu prašoma atlikti tokius veiksmus, kurių administravimo subjektas neturi teisės atlikti;

11.4. jeigu nenustatyta pažeidimų, galinčių būti administracinės veiklos priežiūros objektu;

11.5. jeigu skundas turi būti tiriamas kituose teisės aktuose (Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos darbo kodekse ir kt.) nustatyta tvarka;

11.6. kitais atvejais, kai nustatytos objektyvios aplinkybės patvirtina, kad tikslinio ar kompleksinio patikrinimo atlikimas nėra tikslingas.“

1.7. Papildyti 21¹ punktu:

„21¹. Siekdamas užtikrinti bylų nagrinėjimo operatyvumą, proceso ekonomiškumą bei teismų darbo krūvio tolygumą, teismų administracinės veiklos priežiūros subjektas gali imtis šių priemonių:

21¹.1. konstatavęs esminį darbo krūvio skirtumą, kas pusmetį vykdo atsitiktine tvarka atrinktų (anksčiausiai teisme gautų ir nepaskirtų) civilinių bylų priskyrimą nagrinėti kitam apylinkės ar apygardos teismui.

Nustatydamas, ar egzistuoja esminis darbo krūvio skirtumas, teismų administracinės veiklos priežiūros subjektas atsižvelgia į šiuos praėjusio pusmečio duomenis:

21¹.1.1. gautų bylų skaičių;

21¹.1.2. išnagrinėtų bylų skaičių;

21¹.1.3. neišnagrinėtų bylų likutį, jo susidarymo priežastis ir vidutinę bylų nagrinėjimo trukmę vertinamo laikotarpio pradžioje ir pabaigoje;

21¹.1.4. teisėjų, jų padėjėjų skaičių, jo pokytį (dinamiką) nurodytu laikotarpiu;

21¹.1.5. teisėjų sumažinto darbo krūvio (dėl teismų administravimo veiklos, dalyvavimo teismų savivaldoje ir kt.), ilgalaikio (trunkančio ilgiau kaip 1 mėn.) laikinojo nedarbingumo,

ilgalaikių (trunkančių ilgiau kaip 56 kalendorines dienas) atostogų ir kitus panašius atvejus, turėjusius esminės įtakos teisėjų darbo krūviui nurodytu laikotarpiu;

21¹.1.6. kitas objektyvias aplinkybes, patvirtinančias esminį darbo krūvio skirtumą teismuose.

21¹.2. laikydamasis proceso įstatymuose nustatytų reikalavimų periodiškai sprendžia dėl galimybės perduoti bylas iš teismo (arba teismo rūmų), kuriam jos teisingos, kitam teismui (arba teismo rūmams).“

1.8. Pakeisti 22.2 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„22.2. Planai iki kiekvienų metų kovo 1 d. perduodami Teisėjų tarybai į Nacionalinės teismų administracijos (toliau – Administracija) administruojamą specialų registrą **bei paskelbiami viešai teismo interneto puslapyje.**“

1.9. Pakeisti 23 punktą ir jį išdėstyti taip:

„23. Kiekvieno teismo, o kai teismas sudarytas iš teismo rūmų– teismo rūmų planinis kompleksinis administracinės veiklos priežiūros patikrinimas šių nuostatų nustatyta tvarka turi būti atliekamas ne rečiau kaip kartą per 5 metus, **tikrinant teismo, o kai teismas sudarytas iš teismo rūmų – teismo rūmų veiklą nuo paskutinio kompleksinio patikrinimo.**“

1.10. Papildyti 30¹ punktu:

„30¹. Komisijai techniškai aptarnauti ir jos funkcijoms užtikrinti administravimo subjekto rašytiniu sprendimu gali būti paskiriami kiti teismo darbuotojai, kurie nelaikomi komisijos nariais. Šiems darbuotojams gali būti pavedama surinkti patikrinimui reikalingą medžiagą, ją susisteminti, išanalizuoti ir apibendrinti, organizuoti susitikimus, pasitarimus, rengti patikrinimo dokumentų projektus bei atlikti kitus techninio pobūdžio veiksmus, nesusijusius su aplinkybių vertinimu, išvadų darymu ir sprendimų priėmimu.“

1.11. Pakeisti 35 punktą ir jį išdėstyti taip:

„35. Komisijos narių sudėtis tvirtinama, jos pirmininkas skiriamas Nuostatų 25 punkte nurodytais sprendimais. ~~Jeigu sudaryta komisija ar paskirtas (i) asmuo (enys) atlikti neeilinį patikrinimą ir (arba) į komisijos sudėtį įtraukti asmenys, nurodyti Nuostatų 30 punkte, Informacija apie sudarytos komisijos sudėtį skelbiama teismo internetinėje svetainėje ir www.teismai.lt internetinėje svetainėje. Komisijos nariai supažindinami su įsakymu ar nutarimu, kuriuo patvirtinta komisijos sudėtis, ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki neplaninio patikrinimo pradžios ir ne vėliau kaip prieš 1 mėnesį iki planinio patikrinimo pradžios. Darbo komisijoje metu teisėjui **teismo pirmininko sprendimu Teisėjų tarybos nustatyta tvarka** gali būti iki 10 proc. mažinamas darbo krūvis (skiriamų bylų skaičius) teisme, kuriame jis dirba, teismo pirmininko sprendimu.~~“

1.12. Papildyti 36.3 papunkčiu:

„36.3. išspręsti ginčą kitu būdu.“

2. Pakeisti Gaires teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdančioms subjektams, patvirtintas Teisėjų tarybos 2015 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 13P-157-(7.1.2) „Dėl Administravimo teismuose nuostatų patvirtinimo“:

2.1. Papildyti preambulę antrąja pastraipa:

„Pasirinkdami būdus ir priemones, nustatydami patikrinimų kriterijus ar atlikdami kitus administravimo veiksmus teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdančys subjektai neturėtų siekti konkretaus teisėjo veiklos vertinimo, išskyrus tuos atvejus, kai patikrinimas atliekamas gauto skundo dėl konkretaus teisėjo pagrindu.“

2.2. Pakeisti I skyriaus 3.10 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„3.10. Baudžiamųjų bylų paskirstymo tvarkos laikymasis (ar bylas išnagrinėja tie teisėjai, kurie buvo paskirti naudojantis LITEKO bylų skirstymo moduliui, bylų paskirtų rankiniu būdu priežastys, **termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, teisėjo panaikinimo (pašalinimo) iš bylos kortelės, požymio „Privalo nagrinėti“, priežasties „Dėl krūvio išlyginimo“ naudojimo atvejai, teisėjų atmetimo (neskyrimo) priežastys, patvirtintų kolegijų narių pakeitimo atvejai, bylų skyrimo nagrinėti skubos tvarka pagrindai, teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipo ir specializacijas pakeitimo atvejai ir pagrindai, duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruotės laikotarpių, kt. tikrumas ir pagrįstumas, teisme taikomos darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktikos, jos pagrįstumo ir**

formalizavimo, bylų skaičiaus ir (arba) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimo ir atitikties realiai situacijai bylos paskirstymo momentu analizė, teisėjų atmetimo priežasčių, susijusių su posėdžių teismuose planavimu, įvertinimas);“.

2.3. Pakeisti II skyriaus 1.12 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„1.12. Bylų pagal apeliacinius skundus nagrinėjimo apygardų teismuose terminų kontrolė: termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, apeliacinio skundo nagrinėjimo trukmė ir kt.;“.

2.4. Buvusį II skyriaus 1.12 papunktį laikyti 1.13 papunkčiu.

2.5. Pakeisti II skyriaus 3.10 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„3.10. Civilinių bylų paskirstymo tvarkos laikymasis (ar bylas išnagrinėja tie teisėjai, kurie buvo paskirti naudojantis LITEKO bylų skirstymo moduliui, bylų paskirtų rankiniu būdu priežastys, termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, teisėjo panaikinimo (pašalinimo) iš bylos kortelės, požymio „Privalo nagrinėti“, priežasties „Dėl krūvio išlyginimo“ naudojimo atvejai, teisėjų atmetimo (neskyrimo) priežastys, patvirtintų kolegijų narių pakeitimo atvejai, bylų skyrimo nagrinėti skubos tvarka pagrindai, teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipo ir specializacijas pakeitimo atvejai ir pagrindai, duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruotės laikotarpių, kt. tikrumas ir pagrįstumas, teisme taikomos darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktikos, jos pagrįstumo ir formalizavimo, bylų skaičiaus ir (arba) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimo ir atitikties realiai situacijai bylos paskirstymo momentu analizė, teisėjų atmetimo priežasčių, susijusių su posėdžių teismuose planavimu, įvertinimas);“.

2.6. Pakeisti III skyriaus 3.10 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„3.10. ATP ar AN bylų paskirstymo tvarkos laikymasis (ar bylas išnagrinėja tie teisėjai, kurie buvo paskirti naudojantis LITEKO bylų skirstymo moduliui, bylų paskirtų rankiniu būdu priežastys, termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, teisėjo panaikinimo (pašalinimo) iš bylos kortelės, požymio „Privalo nagrinėti“, priežasties „Dėl krūvio išlyginimo“ naudojimo atvejai, teisėjų atmetimo (neskyrimo) priežastys, patvirtintų kolegijų narių pakeitimo atvejai, bylų skyrimo nagrinėti skubos tvarka pagrindai, teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipo ir specializacijas pakeitimo atvejai ir pagrindai, duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruotės laikotarpių, kt. tikrumas ir pagrįstumas, teisme taikomos darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktikos, jos pagrįstumo ir formalizavimo, bylų skaičiaus ir (arba) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimo ir atitikties realiai situacijai bylos paskirstymo momentu analizė, teisėjų atmetimo priežasčių, susijusių su posėdžių teismuose planavimu, įvertinimas);“.

2.7. Pakeisti IV skyriaus 3.10 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„3.10. Administracinių ginčo bylų paskirstymo tvarkos laikymasis (ar bylas išnagrinėja tie teisėjai, kurie buvo paskirti naudojantis LITEKO bylų skirstymo moduliui, bylų paskyrimo rankiniu būdu priežastys, termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, teisėjo panaikinimo (pašalinimo) iš bylos kortelės, požymio „Privalo nagrinėti“, priežasties „Dėl krūvio išlyginimo“ naudojimo atvejai, teisėjų atmetimo (neskyrimo) priežastys, patvirtintų kolegijų narių pakeitimo atvejai, bylų skyrimo nagrinėti skubos tvarka pagrindai, teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipo ir specializacijas pakeitimo atvejai ir pagrindai, duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruotės laikotarpių, kt. tikrumas ir pagrįstumas, teisme taikomos darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktikos, jos pagrįstumo ir formalizavimo, bylų skaičiaus ir (arba) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimo ir atitikties realiai situacijai bylos paskirstymo momentu analizė, teisėjų atmetimo priežasčių, susijusių su posėdžių teismuose planavimu, įvertinimas);“.

Pirmininkas

Sekretorius

PATVIRTINTA

Teisėjų tarybos 2015 m. gruodžio 18 d.
nutarimu Nr. 13P-157-(7.1.2)

ADMINISTRAVIMO TEISMUOSE NUOSTATAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Administravimo teismuose nuostatai (toliau – Nuostatai) detalizuoja Lietuvos Respublikos teismų įstatyme nustatytus administravimo teismuose tikslus, principus, tvarką: administravimo metodus, administravimo subjektų teises ir pareigas, administravimo rūšis ir formas, administravimo kontrolės įgyvendinimą.

2. Administravimas teismuose negali pažeisti teisėjų nepriklausomumo principo, **t. y. administravimo veiksmais negali būti kišamasi į teisėjo veiklą vykdant teisingumą, teisėjui negali būti daromas joks neteisėtas poveikis, kuris galėtų turėti įtakos jo sprendimams, neturi būti reikalaujama, kad teisėjas atsiskaitytų dėl konkrečioje byloje priimto sprendimo.** Teismo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi sąžiningumo, objektyvumo, pagarbos kitiems, skaidrumo principais.

3. Administravimas teismuose yra:

3.1. vidinis, kurį sudaro Teismų įstatyme numatytų teismo pareigūnų organizacinė veikla ir šios veiklos priežiūra atitinkamame teisme;

3.2. išorinis, kurį sudaro Teismų įstatyme numatytų aukštesniųjų teismų pareigūnų atliekama žemesniųjų teismų administracinės veiklos priežiūra ir Teisėjų tarybos atliekama visų teismų administracinės veiklos priežiūra.

4. Vidinis ir išorinis teismų administravimas yra nuolatinio pobūdžio veikla.

II SKYRIUS VIDINIO TEISMO ADMINISTRAVIMO BEI IŠORINIO TEISMŲ ADMINISTRAVIMO SUBJEKTAI IR JŲ KOMPETENCIJA

5. Vidiniam teismo administravimui (teismo pareigūnų organizacinei veiklai ir šios veiklos priežiūrai atitinkamame teisme) teisės aktų nustatyta tvarka vadovauja – jį vykdo, organizuoja ir prižiūri, teismo pirmininkas.

6. Teismo pirmininkas jam priskirtas teismo vidinio administravimo funkcijas atlieka asmeniškai, tačiau prireikus gali pavesti jas atlikti teismo pirmininko pavaduotojui (-ams), skyrių pirmininkams, kitiems teisėjams.

7. Teismų administracinės veiklos priežiūrą (išorinį teismų administravimą) atlieka:

7.1. bendrosios kompetencijos apygardos teismo pirmininkas – apygardos teismo veiklos teritorijoje esančių apylinkių teismų administracinės veiklos;

7.2. Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkas – bendrosios kompetencijos apygardų teismų administracinės veiklos;

7.3. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininkas – apygardų administracinių teismų administracinės veiklos;

7.4. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininkas – Lietuvos apeliacinio teismo administracinės veiklos;

7.5. Teisėjų taryba – visų teismų administracinės veiklos.

III SKYRIUS ADMINISTRACINĖS VEIKLOS PRIEŽIŪROS RŪŠYS

8. Administracinės priežiūros (vidinio ir išorinio administravimo srityse) rūšys yra:
- 8.1. tikslinis patikrinimas – konkrečiam atvejui ar tam tikrai veiklos sričiai ištirti;
  - 8.2. kompleksinis patikrinimas – visaapimantis teismo, o kai teismas sudarytas iš teismo rūmų, – teismo rūmų veiklos patikrinimas.
9. Tiksliniai patikrinimai ir kompleksiniai patikrinimai gali būti planiniai ir neplaniniai (operatyvūs).
10. Gavęs skundą ar kitą dokumentą dėl administracinės priežiūros veiksmų inicijavimo (toliau – skundas), administravimo subjektas **įvertina, ar yra pagrindas priimti jį nagrinėti. Nustatęs, kad nėra šių Nuostatų 10² punkte nurodytų atsisakymo priimti nagrinėti skundą pagrindų, administravimo subjektas** atlieka išankstinį tyrimą ir ne vėliau kaip per 20 darbo dienų priima motyvuotą sprendimą dėl tikslinio ar kompleksinio patikrinimo tikslingumo, apie savo sprendimą informuoja skundą ar kitą inicijuojantį dokumentą pateikusį asmenį. Motyvuotu administravimo subjekto sprendimu išankstinio patikrinimo terminas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau nei 10 darbo dienų. Apie išankstinio tyrimo termino pratęsimą administravimo subjektas informuoja skundą ar kitą inicijuojantį dokumentą pateikusį asmenį.
- 10¹. Administravimo subjektui teikiamas skundas turi būti parašytas įskaitomai, valstybine kalba (arba prie jo turi būti pridėtas vertimas į valstybinę kalbą) bei pasirašytas. Skundas, atsiųstas elektroninėmis priemonėmis, turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu arba suformuotas elektroninėmis priemonėmis, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą. Skunde turi būti nurodytas jį teikiančio asmens vardas, pavardė ir pavadinimas (jeigu kreipiamasi juridinio asmens vardu), adresas arba kiti kontaktiniai duomenys, konkretūs skundžiami veiksmai (neveikimas) ir kita skundo nagrinėjimui svarbi informacija. Jeigu juridinio asmens vardu kreipiasi atstovas, turi būti pateikiamas atstovavimą patvirtinantis dokumentas ar jo kopija.**
- 10². Administravimo subjektas atsisako priimti nagrinėti skundą ir per 5 darbo dienas nuo skundo gavimo raštu apie tai informuoja jį pateikusį asmenį šiais atvejais:
- 10².1. kai nustatoma, kad pateiktas skundas yra neargumentuotas, nekonkretus, deklaratyvus pobūdžio, nesuprantamo ar įžeidžiančio turinio, grindžiamas akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais, neatitinka Nuostatų 10¹ punkte nurodytų reikalavimų arba pateiktas nesąžiningai naudojantis suteiktomis teisėmis ir jomis piktnaudžiaujant;
  - 10².2. nuo skundžiamo galimo pažeidimo padarymo dienos praėjo daugiau kaip treji metai;
  - 10².3. skundas pateiktas pakartotinai ir jame nėra nurodyta naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti sprendimo dėl ankstesnio skundo pagrįstumu;
  - 10².4. skunde nurodytų aplinkybių, susijusių su teismo procesine ar kita veikla, tyrimas pažeistų Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir Lietuvos Respublikos teismų įstatyme įtvirtintą teismų ir teisėjų nepriklausomumo principą;
  - 10².5. kai teisėjas, kurio veiksmai skundžiami, atleidžiamas iš pareigų.
- 10³. Atlikdamas išankstinį tyrimą, administravimo subjektas gali:
- 10³.1. paprašyti teisėjo ir (arba) teismo darbuotojo ir (arba) skundą pateikusio asmens pateikti papildomus rašytinius paaiškinimus ir (arba) sprendimo priėmimui reikalingą papildomą informaciją ir kitus susijusius su skundu duomenis;
  - 10³.2. kreiptis į kitas valstybės ar savivaldybės institucijas ar įstaigas su prašymu pateikti duomenis, reikalingus išankstiniam tyrimui atlikti;
  - 10³.3. organizuoti susitikimą ir žodžiu išklausti teisėjo ir (arba) teismo darbuotojo, ir (arba) skundą pateikusio asmens paaiškinimus bei poziciją dėl skunde nurodytų aplinkybių. Jeigu yra poreikis ir techninės galimybės, susitikime gali būti daromas garso įrašas, kuris pridedamas prie išankstinio tyrimo medžiagos.

11. Tikslinis patikrinimas konkrečiam atvejui tirti negali būti pradedamas praėjus 3 metams nuo ketinamo tirti įvykio. Sprendimai dėl kitų tikslinių ar kompleksinių patikrinimų priimami Nuostatuose numatytais atvejais ir tvarka. Atlikęs išankstinį tyrimą administravimo subjektas motyvuotu sprendimu gali atsisakyti pradėti tikslinį ar kompleksinį patikrinimą šiais atvejais:

11.1. kai atlikus išankstinį tyrimą paaiškėja šių Nuostatų 10³ punkte nurodytos aplinkybės;

11.2. kai išankstinio tyrimo metu nustatoma, kad skunde nurodyti ir tyrimo metu nustatyti veiklos trūkumai ar padarytos klaidos yra ištaisytos;

11.3. jeigu prašoma atlikti tokius veiksmus, kurių administravimo subjektas neturi teisės atlikti;

11.4. jeigu nenustatyta pažeidimų, galinčių būti administracinės veiklos priežiūros objektu;

11.5. jeigu skundas turi būti tiriamas kituose teisės aktuose (Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos darbo kodekse ir kt.) nustatyta tvarka;

11.6. kitais atvejais, kai nustatytos objektyvios aplinkybės patvirtina, kad tikslinio ar kompleksinio patikrinimo atlikimas nėra tikslingas.

IV SKYRIUS

TEISMO PAREIGŪNŲ ORGANIZACINĖS VEIKLOS PRIEMONĖS

12. Vidinio teismo administravimo subjektai, vadovaudami teismo organizaciniam darbui, įgyvendina Teismų įstatymo, kitų teisės aktų bei šiuose nuostatuose numatytas teismų vidinio administravimo funkcijas.

13. Vidinio teismo administravimo tikslai yra užtikrinti:

13.1. bylų nagrinėjimo kokybę bei proceso operatyvumą;

13.2. teismo veiklos skaidrumą ir atvirumą visuomenei;

13.3. teismo, teisėjų ir teismų personalo veiklos efektyvumą;

13.4. Teisėjų etikos kodekso laikymąsi;

13.5. aukštą teismo personalo profesinę kultūrą;

13.6. nuolatinį teisėjų ir teismo personalo kvalifikacijos kėlimą;

14. Priemonės, užtikrinančios bylų nagrinėjimo kokybę bei proceso operatyvumą:

14.1. teismų praktikos vienodinimo analizė;

14.2. proceso ir kitų įstatymų nustatytų bylų nagrinėjimo terminų pažeidimų atvejų patikrinimas, nepagrįstai ilgo bylų nagrinėjimo atvejų patikrinimai, užsitęsusio bylų nagrinėjimo priežasčių išsiaiškinimas, nepateisinamai ilgo bylos nagrinėjimo priežasčių šalinimas.

Duomenys apie bylų, kurių nagrinėjimas teisme gruodžio 31 d. duomenimis užsitęsė ilgiau kaip metus, užsitęsusio bylų nagrinėjimo priežastis bei jų šalinimo veiksmus pateikiami tiesioginiam išorinio teismų administravimo subjektui ir Teisėjų tarybai.

Teismo pirmininkas, pirmininko pavaduotojas arba skyriaus pirmininkas savo arba teisėjo (teisėjų kolegijos), kuriam paskirta nagrinėti byla, iniciatyva turi įgaliojimus motyvuotai nuspręsti (patvarkymu arba įsakymu), kad byla užsitęsė ar gali užsitęsti ir dėl to nagrinėtina greičiau.

Motyvuotame sprendime, nusprendus laikinai sumažinti teisėjo, kuris nagrinėja bylą pripažįstamą užsitęsusia arba galinčia užsitęsti, darbo krūvį, turi būti nurodomas mažinamas skiriamų nagrinėti naujų bylų kiekis (nurodant procentais) arba, kad naujų bylų iš viso neturi būti skiriama, bei laikotarpis, kurio metu minėtos darbo organizavimo priemonės bus taikomos.

Pripažįstant bylą užsitęsusia arba galinčia užsitęsti ir dėl to nagrinėtina greičiau, atsižvelgiama į šias aplinkybes:

14.2.1. proceso trukmę ir etapą;

14.2.2. kaltinamųjų, nukentėjusiųjų, civilinių ieškovų, liudytojų, šalių, trečiųjų asmenų ir kitų proceso dalyvių skaičių;

14.2.3. bylos sudėtingumą ir apimtį,

14.2.4. proceso reikšmę (poveikį) proceso dalyviams (kaltinimų sunkumą, suėmimo vykdymą, trukmę ir kitas reikšmingas aplinkybes);

14.2.5. apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo senaties eigą;

14.2.6. proceso trukmę lemiančių nepateisinamą valstybės institucijų ar proceso dalyvių elgesį;

14.2.7. viešąjį interesą, kad byla būtų išnagrinėta greitai (pavyzdžiui, byla dėl valstybės pareigūno, kuriam gali būti taikoma apkalta, nusikaltimo, byla dėl rinkimų įstatymų pažeidimo);

14.2.8. kitas reikšmingas aplinkybes;

14.3. bylų parengimo nagrinėti, procesinių dokumentų priėmimo ir įteikimo (išsiuntimo) tvarkos laikymosi priežiūra, analizė ir sprendimas;

14.4. procesinių terminų pažeidimo priežasčių šalinimo aptarimai;

14.5. teisėjų, teisėjų padėjėjų darbo krūvių analizė ir, esant būtinumui, atitinkamų priemonių darbo krūviams koreguoti taikymas;

14.6. bylų tvarkymo, laikantis nustatytų reikalavimų, protokolų surašymo operatyvumo, išnagrinėtų bylų perdavimo teismo raštinei savalaikiškumo kontrolė, vykdomųjų raštų išdavimo, jų pateikimo vykdyti tvarkos bei terminų laikymosi patikrinimas;

14.7. ikiteisminio tyrimo teisėjų darbo efektyvumo ir problemų analizė;

14.8. proceso spartinimo priemonių praktinio taikymo analizė ir gerosios praktikos sklaida;

14.9. teisės į teisingą teisimą pažeidimų, absoliučių sprendimų negaliojimo atvejų analizė;

14.10. kitos konkrečiam teismui pagal jo veiklos specifiką aktualios priemonės, užtikrinančios bylų nagrinėjimo kokybę bei proceso operatyvumą.

15. Priemonės, užtikrinančios teismo veiklos skaidrumą ir atvirumą visuomenei:

15.1. pranešimų spaudai apie visuomenės susidomėjimą sukėlusiose bylose priimtus sprendimus parengimas, informacijos teikimas žiniasklaidai apie tokių bylų eigą, spaudos konferencijų organizavimas, priemonių ryšiams su žiniasklaida palaikyti aptarimas, jų efektyvumo įvertinimas;

15.2. asmenų, kurie nėra bylos nagrinėjimo dalyviai, susipažinimo su išnagrinėtų bylų procesiniais dokumentais, bylos kopijų ar išrašų darymo užtikrinimo klausimų aptarimas;

15.3. teismų interneto tinklalapio galimybių panaudojimo stiprinti ryšius su visuomene aptarimai;

15.4. informacijos, skelbtinos teismo informaciniuose stenduose ir interneto svetainėje, aktualumo analizavimas;

15.5. kitos konkrečiam teismui aktualios priemonės, užtikrinančios teismo veiklos skaidrumą ir atvirumą visuomenei.

16. Priemonės, užtikrinančios teismo, teisėjų ir teismo personalo veiklos efektyvumą:

16.1. bylų srautų pokyčių teisme vertinimas ir reagavimas peržiūrint teismo teisėjų bei personalo darbo organizavimą;

16.2. teisėjų padėjėjų darbo organizavimo efektyvumo analizė ir jo tobulinimas, teismo raštinės organizacinio darbo, funkcijų pasidalijimo, darbo krūvio pasiskirstymo, darbo tvarkos laikymosi, teisės aktų, reglamentuojančių teismo darbo organizavimą, laikymosi analizė, kontrolė ir priemonės šiai veiklai tobulinti;

16.3. bylų baigiamųjų dokumentų, kitų bylos dokumentų registravimo Lietuvos teismų informacinėje sistemoje (toliau – LITEKO) sistemoje operatyvumo patikrinimas, LITEKO duomenų apsaugos, registrų bei kitų dokumentų tvarkymo kontrolė;

16.4. susirinkimų su teisėtvarkos ir teisėsaugos institucijų pareigūnais dėl aktualių klausimų aptarimo organizavimas;

16.5. teismo materialinio techninio aprūpinimo, sudarant geras darbo sąlygas teisėjams ir kitiems teismo darbuotojams, užtikrinimo klausimai;

16.6. asmenų skundų dėl teisėjų, teismo tarnautojų ir kitų darbuotojų neprocesinių veiksmų, nesusijusių su teisingumo vykdymu, tyrimas ir, esant pagrindui, reagavimas teisės aktų nustatyta tvarka;

16.7. dokumentų perdavimo teismo archyvui, jų saugojimo, dokumentų vertės ekspertizės atlikimo, užbaigtų bylų apskaitos taisyklių laikymosi patikrinimai, tinkamo daiktinių įrodymų saugojimo užtikrinimas;

16.8. bylų paskirstymo teisėjams tvarkos, taikant informacines technologijas, laikymosi kontrolė;

16.9. kitos konkrečiam teismui pagal jo veiklos specifiką aktualios priemonės, užtikrinančios teismų, teisėjų ir teismų personalo veiklos efektyvumą.

17. Priemonės, užtikrinančios Teisėjų etikos kodekso laikymąsi ir aukštą teismo personalo profesinę kultūrą:

17.1. tinkamos teismo posėdžių vedimo kultūros, nešališkumo, oficialios kalbos, pagarbos proceso dalyviams ir kitų Teisėjų etikos kodekso reikalavimų laikymosi analizė bei aptarimas;

17.2. asmenų priėmimo organizavimo ir informacijos suteikimo tvarkos laikymosi patikrinimai;

17.3. teismo personalo aukštos darbo kultūros, nepriekaištingų darbuotojų tarpusavio santykių bei etikos principų laikymosi santykiuose su besikreipiančiais į teismą asmenimis užtikrinimas; susirinkimų, individualių pokalbių šiuo tikslu organizavimas;

17.4. kitos konkrečiam teismui pagal jo veiklos specifiką aktualios priemonės, garantuojančios aukštą teismo darbuotojų profesinę kultūrą.

18. *Neteko galios nuo 2018-01-01*

19. Priemonės užtikrinančios nuolatinį teisėjų ir teismo personalo kvalifikacijos kėlimą:

19.1. teisėjų, teismo personalo mokymo, jų kvalifikacijos kėlimo organizavimo, prioritetinių mokymosi kryptių nustatymo klausimų sprendimas;

19.2. sąlygų kelti teisėjų ir teismo personalo kvalifikaciją sudarymas.

V SKYRIUS

TEISMO ORGANIZACINĖS VEIKLOS PRIEŽIŪROS IR TEISMŲ ADMINISTRACINĖS VEIKLOS PRIEŽIŪROS ĮGYVENDINIMAS

20. Teismo organizacinės veiklos priežiūros (priežiūros vidinio teismo administravimo srityje) įgyvendinimas – tai vidinio teismo administravimo subjekto veikla prižiūrint to teismo organizacinio darbo būklę. Vidinio teismo administravimo subjektas yra atsakingas už tinkamą teismo vidinio administravimo priemonių įgyvendinimą bei kontrolę.

21. Teismų administracinės veiklos priežiūros (priežiūros išorinio teismų administravimo srityje) įgyvendinimas – tai teismų administracinės veiklos priežiūros (išorinio teismų administravimo) subjekto veikla, vertinant teismų vidinio administravimo būklę ir teikiant siūlymus. Išorinio teismų administravimo subjektas yra atsakingas už tinkamą teismų išorinio administravimo įgyvendinimą bei kontrolę. Nuostatų 7.1–7.4 papunkčiuose nurodyti administracinės veiklos priežiūros subjektai pagal galimybes teikia metodines rekomendacijas ir siekia vienodinti vidinį teismų administravimą (teismo pareigūnų organizacinę veiklą ir šios veiklos priežiūrą). Apie pateiktas metodines rekomendacijas administracinės veiklos priežiūros subjektai raštu informuoja Teisėjų tarybą, o jei teikiant rekomendacijas kyla diskutuotinų klausimų, administracinės veiklos priežiūros subjektai gali kreiptis į Teisėjų tarybą, prašydami pateikti išankstinę nuomonę atitinkamu klausimu.

21¹. Siekdamas užtikrinti bylų nagrinėjimo operatyvumą, proceso ekonomiškumą bei teismų darbo krūvio tolygumą, teismų administracinės veiklos priežiūros subjektas gali imtis šių priemonių:

21^{1.1}. konstatavęs esminį darbo krūvio skirtumą, kas pusmetį vykdo atsitiktine tvarka atrinktų (anksčiausiai teisme gautų ir nepaskirtų) civilinių bylų priskyrimą nagrinėti kitam apylinkės ar apygardos teismui.

Nustatydamas, ar egzistuoja esminis darbo krūvio skirtumas, teismų administracinės veiklos priežiūros subjektas atsižvelgia į šiuos praėjusio pusmečio duomenis:

21^{1.1.1}. gautų bylų skaičių;

21^{1.1.2.} išnagrinėtų bylų skaičių;

21^{1.1.3.} neišnagrinėtų bylų likutį, jo susidarymo priežastis ir vidutinę bylų nagrinėjimo trukmę vertinamo laikotarpio pradžioje ir pabaigoje;

21^{1.1.4.} teisėjų, jų padėjėjų skaičių, jo pokytį (dinamiką) nurodytu laikotarpiu;

21^{1.1.5.} teisėjų sumažinto darbo krūvio (dėl teismų administravimo veiklos, dalyvavimo teismų savivaldoje ir kt.), ilgalaikio (trunkančio ilgiau kaip 1 mėn.) laikinojo nedarbingumo, ilgalaikių (trunkančių ilgiau kaip 56 kalendorines dienas) atostogų ir kitus panašius atvejus, turėjusius esminės įtakos teisėjų darbo krūviui nurodytu laikotarpiu;

21^{1.1.6.} kitas objektyvias aplinkybes, patvirtinančias esminį darbo krūvio skirtumą teismuose.

21^{1.2.} laikydamasis proceso įstatymuose nustatytų reikalavimų periodiškai sprendžia dėl galimybės perduoti bylas iš teismo (arba teismo rūmų), kuriam jos teisingos, kitam teismui (arba teismo rūmams)

22. Planinei teismų administravimo priežiūrai įgyvendinti sudaromi teismo organizacinės veiklos priežiūros ir teismų administracinės veiklos priežiūros metiniai planai arba vienas bendras planas (toliau – Planai):

22.1. Planuose nurodomas numatomos įgyvendinti priemonės pavadinimas ir įgyvendinimo terminas.

22.2. Planai iki kiekvienų metų kovo 1 d. perduodami Teisėjų tarybai į Nacionalinės teismų administracijos (toliau – Administracija) administruojamą specialų registrą **bei paskelbiami viešai teismo interneto puslapyje.**

23. Kiekvieno teismo, o kai teismas sudarytas iš teismo rūmų – teismo rūmų planinis kompleksinis administracinės veiklos priežiūros patikrinimas šių nuostatų nustatyta tvarka turi būti atliekamas ne rečiau kaip kartą per 5 metus, **tikrinant teismo, o kai teismas sudarytas iš teismo rūmų – teismo rūmų veiklą nuo paskutinio kompleksinio patikrinimo.**

24. Teisėjų taryba, vadovaudamasi Gairėmis teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdančiams subjektams (Nuostatų priedas) ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio 31 d. patvirtina esminius kriterijus, pagal kuriuos turi būti atliekami ateinančių dvejų metų planiniai kompleksiniai patikrinimai. Patvirtinusi esminius kriterijus, pagal kuriuos turi būti atliekami planiniai kompleksiniai patikrinimai, Teisėjų taryba esant poreikiui turi teisę sąrašą patikslinti iki ateinančių metų gruodžio 31 d. Šis kriterijų sąrašas nėra baigtinis ir kiekvienas administravimo subjektas, priimdamas sprendimą dėl patikrinimo atlikimo, turi teisę nustatyti papildomus kriterijus.

25. Kompleksinio ir tikslinio patikrinimo atvejais turi būti priimtas administravimo subjekto sprendimas (nutarimas, įsakymas) dėl tokio patikrinimo organizavimo, patikrinimo dalykas (apimtis) ir terminas, per kurį patikrinimas turi būti atliktas. Sprendimu (nutarimu, įsakymu) gali būti nustatytas trumpesnis nei Nuostatų 26 punkte nurodytas terminas, skirtas surašyti patikrinimo akto projektą. Sprendimu (nutarimu, įsakymu) nustatytas terminas, skirtas surašyti patikrinimo akto projektą, negali būti trumpesnis nei 10 dienų. Sprendimu (nutarimu, įsakymu) gali būti sudaroma komisija (nurodoma sudėtis), skiriamas komisijos pirmininkas. Kompleksinio ar tikslinio patikrinimo metu patikrinimą atliekantis subjektas turi teisę iš administruojamo subjekto gauti sprendimo priėmimui reikalingą informaciją ir kitus susijusius duomenis.

Kompleksiniam patikrinimui atlikti komisijos pirmininkas sudaro kompleksinio patikrinimo planą, kuriame detalizuojama komisijai pavestų užduočių įgyvendinimo tvarka. Jeigu administravimo subjektas nusprendžia komisijos nesudaryti, planą sudaro asmenys, paskirti atlikti patikrinimą. Šį planą tvirtina administravimo subjektas.

Tikslinio patikrinimo atveju planas paprastai nesudaromas, o užduotys ir jų įgyvendinimo tvarka detalizuojama administravimo subjekto sprendime (nutarime, įsakyme) dėl patikrinimo organizavimo.

26. Baigus patikrinimą ne vėliau kaip per 20 darbo dienų (atlikus kompleksinį patikrinimą – ne vėliau kaip per 30 darbo dienų) nuo patikrinimo pabaigos arba, jeigu administravimo subjekto nustatytas trumpesnis terminas, – per nustatytą terminą, surašomas patikrinimo akto projektas, kuris pateikiamas susipažinti tikrintam subjektui. Terminas patikrinimo akto projektui surašyti gali būti

pratęstas ne ilgiau kaip 10 darbo dienų patikrinimą organizavusio administravimo subjekto rezoliucija.

Tikrintas subjektas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų (atlikus kompleksinį patikrinimą – ne vėliau kaip per 20 darbo dienų) nuo patikrinimo akto projekto gavimo gali pareikšti prieštaravimus, kurie pridedami prie patikrinimo akto. Motyvuotu tikrinamo subjekto prašymu, terminas prieštaravimams pateikti gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 10 darbo dienų patikrinimą organizavusio administravimo subjekto rezoliucija.

27. Patikrinimo aktas surašomas per 10 darbo dienų nuo prieštaravimų pateikimo dienos arba nuo termino jiems pateikti pasibaigimo dienos. Terminas patikrinimo aktui surašyti gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 10 darbo dienų patikrinimą organizavusio administravimo subjekto rezoliucija. Patikrinimo akte nurodoma:

27.1. patikrinimo akto surašymo data;

27.2. patikrinimą atlikę asmenys;

27.3. patikrinimo pagrindas;

27.4. patikrinimo terminai;

27.5. patikrinimo dalykas;

27.6. patikrinimo metu konstatuoti teismo (teisėjo) administracinės veiklos trūkumai ar privalumai (geroji praktika);

27.7. nurodymai, pasiūlymai, rekomendacijos bei priemonės nustatytiems pažeidimams ar trūkumams pašalinti;

27.8. patikrinimą atlikusios komisijos pirmininko, o jei komisija nesudaroma, jį atlikusio (-ių) asmens (-ų) parašas (-ai).

28. Komisijos narys arba kitas asmuo, kuriam pavesta atlikti patikrinimą, nesutikdamas su patikrinimo akte išdėstytu teiginiu (teiginiais), turi teisę per 5 darbo dienas nuo patikrinimo akto surašymo raštu išdėstyti atskirąją nuomonę, kuri pridedama prie patikrinimo akto.

29. Administravimo subjektas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo patikrinimo akto surašymo priima sprendimą (nutarimą, įsakymą) dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo. Terminas, skirtas priimti sprendimą (nutarimą, įsakymą) dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo, gali būti pratęstas ne ilgiau kaip 10 darbo dienų administravimo subjekto rezoliucija. Sprendimas (nutarimas, įsakymas) dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo gali būti nepriimamas, jei vidinio administravimo tvarka atlikus patikrinimą nėra nustatomi trūkumai ir nėra teikiamos rekomendacijos. Tokiu atveju patikrinimo aktas gali būti tvirtinamas administravimo subjekto vadovo rezoliucija. Su patikrinimo rezultatais (taip pat ir sprendimu (nutarimu, įsakymu) dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo) supažindinami asmenys, kurių administracinė veikla patikrinta, bei organizuojamas patikrinimo rezultatų aptarimas. Jeigu patikrinimas buvo atliekamas skundo ar kito inicijuojančio dokumento pagrindu, apie patikrinimo rezultatus informuojamas skundą ar kita inicijuojantį dokumentą pateikęs asmuo.

VI SKYRIUS PATIKRINIMO KOMISIJOS SUDARYMAS

30. Administravimo subjektai, įgyvendindami jiems priskirtas administravimo funkcijas, gali sudaryti komisiją, į kurią gali būti įtraukti kitų teismų teisėjai, taip pat kitų institucijų, įstaigų specialistai, mokslininkai, visuomenės atstovai. Šių asmenų dalyvavimas įgyvendinant teismų administravimo funkcijas grindžiamas skaidrumo, savanoriškumo ir nešališkumo principais.

30¹. Komisijai techniškai aptarnauti ir jos funkcijoms užtikrinti administravimo subjekto rašytiniu sprendimu gali būti paskiriami kiti teismo darbuotojai, kurie nelaikomi komisijos nariais. Šiems darbuotojams gali būti pavedama surinkti patikrinimui reikalingą medžiagą, ją susisteminti, išanalizuoti ir apibendrinti, organizuoti susitikimus, pasitarimus, rengti patikrinimo dokumentų projektus bei atlikti kitus techninio pobūdžio veiksmus, nesusijusius su aplinkybių vertinimu, išvadų darymu ir sprendimų priėmimu.

31. Komisijos narys privalo nusišalinti nuo veiklos komisijoje, jeigu yra aplinkybių, kurios kelia abejonių dėl jo šališkumo. Tokį nusišalinimą tvirtina komisiją sudaręs administravimo subjektas.

32. Dėl kitų teismų teisėjų, kitų institucijų, įstaigų specialistų, mokslininkų, visuomenės atstovų įtraukimo į patikrinimo komisijos sudėtį, patikrinimą organizuojantis administravimo subjektas sprendžia kiekvienu konkrečiu atveju (*ad hoc*) kreipdamasis į atitinkamo teismo pirmininką ar atitinkamos įstaigos, institucijos, visuomeninės organizacijos vadovą ar savo nuožiūra pasiūlydamas konkrečiam visuomenės atstovui dalyvauti komisijoje.

33. Dėl visuomenės atstovų įtraukimo į komisijos sudėtį ir jų skaičiaus kiekvienu konkrečiu atveju sprendžia administravimo subjektas.

34. Parenkami visuomenės atstovai turi būti nepriekaištingos reputacijos, nešališki; reikalui esant, administravimo subjektai gali kreiptis su prašymu pateikti informaciją apie šiuos asmenis į savivaldos institucijas, vietos bendruomenes, visuomenines organizacijas ar atitinkamas visuomenės grupes atstovaujančius asmenis.

35. Komisijos narių sudėtis tvirtinama, jos pirmininkas skiriamas Nuostatų 25 punkte nurodytais sprendimais. ~~Jeigu sudaryta komisija ar paskirtas (i) asmuo (enys) atlikti neeilinį patikrinimą ir (arba) į komisijos sudėtį įtraukti asmenys, nurodyti Nuostatų 30 punkte, Informacija apie sudarytos komisijos sudėtį skelbiama teismo internetinėje svetainėje ir www.teismai.lt internetinėje svetainėje. Komisijos nariai supažindinami su įsakymu ar nutarimu, kuriuo patvirtinta komisijos sudėtis, ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki neplaninio patikrinimo pradžios ir ne vėliau kaip prieš 1 mėnesį iki planinio patikrinimo pradžios. Darbo komisijoje metu teisėjui **teismo pirmininko sprendimu Teisėjų tarybos nustatyta tvarka** gali būti iki 10 proc. mažinamas darbo krūvis (skiriamų bylų skaičius) teisme, kuriame jis dirba, teismo pirmininko sprendimu.~~

VII SKYRIUS ADMINISTRAVIMO PRIEŽIŪROS ĮGYVENDINIMO METU KYLANČIŲ GINČŲ SPRENDIMAS

36. Asmenys, nesutinkantys su administravimo subjekto, priėmusio sprendimą dėl patikrinimo organizavimo, sprendimu (nutarimu, įsakymu) dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo, turi teisę pateikti skundą per 20 darbo dienų nuo sprendimo (nutarimo, įsakymo) gavimo dienos. Skundas paduodamas Teisėjų tarybai.

Teisėjų taryba per 2 mėnesius nuo skundo gavimo priima motyvuotą sprendimą. Teisėjų taryba, išnagrinėjusi skundą, turi teisę:

36.1. administravimo subjekto priimtą sprendimą (nutarimą, įsakymą) palikti nepakeistą ir skundą atmesti;

36.2. pavesti administravimo subjektui, priėmusiam sprendimą dėl patikrinimo atlikimo, atlikti naują patikrinimą;

36.3. išspręsti ginčą kitu būdu.

VIII SKYRIUS TEISMŲ ADMINISTRAVIMO VEIKSMŲ REGISTRAS

37. Duomenys ir dokumentai, susiję su organizacinės ir administracinės veiklos priežiūros tvarka atliekamais patikrinimais, registruojami ir kaupiami Administracijos tvarkomame Teismų administravimo veiksmų registre (toliau – Registras), kuris steigiamas ir kurio nuostatai tvirtinami Teisėjų tarybos sprendimu.

38. Registre registruojama informacija apie kiekvieną administracinės priežiūros tvarka atliekamą patikrinimą.

39. Administravimo subjektas Registrui privalo pateikti šiuos duomenis:

39.1. patikrinimą inicijavęs subjektas;

39.2. patikrinimą atliekantis subjektas (jei administravimo subjekto sprendimu yra sudaryta komisija, registruojami duomenys apie sprendimą, komisijos sudėtį, komisijai pavestas užduotis);

39.3. patikrinimo pagrindas;

39.4. priežiūros forma (planinis, neplaninis patikrinimas);

39.5. patikrinimo apimtis (kompleksinis, tikslinis);

39.6. patikrinimo dalykas (tikrinama veiklos sritis, tikrinamas subjektas ir pan.);

39.7. patikrinimo terminai;

39.8. tyrimo išvados;

39.9. administravimo subjekto sprendimas dėl tyrimo išvadų ir jų įgyvendinimo;

39.10. ataskaita apie taikytas priemones.

40. Nuostatų 25 punkte nurodyto (-ų) sprendimo (-ų) ir 27 punkte nurodyto patikrinimo akto, taip pat administravimo subjekto priimto sprendimo dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo kopijos per 3 darbo dienas nuo jų pasirašymo perduodami į Registrą. Registrui taip pat teikiama informacija apie atitinkamus įvykius patikrinimo eigoje (patikrinimo apimčių pasikeitimą, patikrinimo terminų pratęsimą, kt.). Tokia informacija pateikiama ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo atitinkamo įvykio.

Atitinkami administravimo subjektai Registrui teikia informaciją apie patikrinimų metu nustatytų trūkumų šalinimui skirtų priemonių įgyvendinimą ir rezultatus.

IX SKYRIUS

INFORMACIJOS VALDYMAS IR ORGANIZACINĖS PRIEMONĖS ADMINISTRAVIMO TOBULINIMUI

41. Siekiant užkirsti kelią administravimo teismuose trūkumų arba pažeidimų pakartotinumui kituose teismuose, patikrinimų metu nustatytus administravimo teisme trūkumus ar pažeidimus, administravimo subjektas, priėmęs sprendimą dėl patikrinimo organizavimo, gali priimti sprendimą apie patikrinimo išvadas ir priimtą sprendimą (nutarimą, įsakymą) dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo veiksmų informuoti kitus teismus ir (arba) Teisėjų tarybą. Šis pranešimas taip pat teikiamas Registrui.

42. Teismų administracinės veiklos priežiūros subjektai, nurodyti Nuostatų 7.1–7.3 papunkčiuose, ne rečiau kaip kartą per metus organizuoja priežiūrinių teismų administracinės veiklos aptarimus, siekdami formuoti vienodą administracinės veiklos priežiūros vykdymo praktiką. Aptarimuose dalyvauja priežiūrinių teismų pirmininkai.

43. *Neteko galios nuo 2018-01-01.*

44. Nuostatų 42 ir 43 punktuose nurodytų aptarimų protokolai ar kiti dokumentai, kuriuose užfiksuojami aptarimuose iškelti klausimai ir (arba) priimti sprendimai, teikiami Registrui. Apie spręstinas problemas gali būti informuojama Teisėjų taryba.

45. Suinteresuoti asmenys turi teisę gauti informaciją apie teismuose atliktų patikrinimų išvadas ir rezultatus. Prašymai administravimo subjektui pateikiami teisės aktų nustatyta tvarka.

GAIRĖS TEISMŲ VIDINĮ BEI IŠORINĮ ADMINISTRAVIMĄ VYKDANTIEMS SUBJEKTAMS

Gairės teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdantiems subjektams – tai instrumentas, skirtas vidinio bei išorinio teismų administravimo funkcijoms, susijusioms su šių bylų nagrinėjimu, įgyvendinti.

Pasirinkdami būdus ir priemones, nustatydami patikrinimų kriterijus ar atlikdami kitus administravimo veiksmus teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdantys subjektai neturėtų siekti konkretaus teisėjo veiklos vertinimo, išskyrus tuos atvejus, kai patikrinimas atliekamas gauto skundo dėl konkretaus teisėjo pagrindu.

I SKYRIUS

GAIRĖS TEISMŲ, NAGRINĖJANČIŲ BAUDŽIAMĄSIAS BYLAS, VIDINĮ BEI IŠORINĮ ADMINISTRAVIMĄ VYKDANTIEMS SUBJEKTAMS

1. Baudžiamųjų bylų administracinės priežiūros apimtis, vykdymo būdai ir priemonės

Siekiant sumažinti galimą neigiamą atsitiktinumo faktoriaus įtaką, rekomenduojama baudžiamųjų bylų priežiūrą vykdantiems subjektams, apibrėžiant tikrinimo apimtį, naudotis statistiniais kontroliniais pjūviais¹, t. y. tikrintinas baudžiamąsias bylas pasirinkti iš pagal tam tikrus parametrus sugeneruotų sąrašų:

1.1. Bylos (galimai už tam tikrą konkretų laikotarpį), kuriose įvykiai pagal Teismų informacinę sistemą LITEKO (toliau – LITEKO) iki bylos išnagrinėjimo įvyko rečiau nei kas 6 mėnesius (darbo organizavimo trūkumų nustatymui ir bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.2. Bylos (galimai už tam tikrą konkretų laikotarpį), kurių išnagrinėjimo terminas (skaičiuojant nuo bylos gavimo iki išnagrinėjimo rezultato įvedimo) buvo ilgesnis nei 12 mėnesių (darbo organizavimo trūkumų nustatymui ir bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.3. Bylos, gautos daugiau nei prieš vienerius metus (nurodant konkrečius metus) ir kurios dar neišnagrinėtos tikrinimo metu (galimo bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.4. Bylos, kuriose nuo įvykio rezultato „išnagrinėta“ iki pirmo įvykio rezultato „išsiųsti nuorašai“ praėjo daugiau nei 5 dienos (nutarčių ir nuosprendžių nuorašų išsiuntimo terminų laikymasis);

1.5. Bylos, kuriose nuo įvykio rezultato „įsiteisėjo“ arba nuo bylos grąžinimo iš apeliacinės instancijos teismo iki „atiduota vykdyti“ praėjo daugiau nei 3 dienos (pateikimo vykdyti terminų laikymasis);

1.6. Bylos, kuriose procesas nutrauktas (ypatingas dėmesys skirtinas visoms byloms, kuriose suėjo baudžiamosios atsakomybės senaties terminai);

---

¹Tol, kol teismai neturi techninių galimybių patys generuoti statistinių duomenų LITEKO sistemos pagalba, dėl statistinių kontrolinių pjūvių pagal pasirinktus parametrus sugeneravimo rekomenduotina kreiptis į Nacionalinę teismų administraciją. Teismų raštinės darbuotojų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose būtina apibrėžti ir žodžiu aptarti su darbuotojais, kad įvykių rezultatai LITEKO turi būti pildomi itin tiksliai, priešingu atveju sugeneruoti duomenys gali būti netikslūs arba jų iš viso gali būti neįmanoma pateikti ir administracinę priežiūrą vykdantiems subjektams reikėtų patiem tikrinti juos rankiniu būdu.

1.7. Bylos, kurios yra išnagrinėtos, bet nėra perduotos į raštinę per įstatyme ar vidaus administravimo teisės akte nustatytą terminą - nėra fiksuotas įvykis „byla perduota į raštinę“ (darbo organizavimo trūkumams nustatyti);

1.8. Bylos, kuriose posėdžiai vyko rečiau nei kas 30 dienų;

1.9. Bylos, kuriose nuo parengimo nagrinėti iki teisiamojo posėdžio praėjo daugiau nei 20 dienų;

1.10 Bylos, kuriose nuo bylos gavimo iki baudžiamojo įsakymo išdavimo praėjo daugiau nei 7 dienos;

1.11. Bylos, kuriose buvo taikytas įrodymų tyrimo teisme atnaujinimas Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 300 str. pagrindu;

1.12. Bylos, atrinktos pagal kitus statistinius kontrolinius pjūvius (pagal konkretaus teismo poreikius ir situaciją).

Siekiant aiškumo ir objektyvumo vidaus teisės aktuose rekomenduojama aiškiai apibrėžti tikrinimui pasirinktų bylų atrankos kriterijus bei nustatyti baudžiamųjų bylų administracinės patikros periodiškumą (numatant, pvz., kad svarbiausių statistinių kontrolinių pjūvių duomenys ar pagal kitus teismo nustatytus kriterijus atrinktos baudžiamosios bylos tikrinamos ne rečiau kaip kas 6 mėnesius; tai ypatingai aktualu vidinio administravimo subjektams).

2. Baudžiamųjų bylų paruošimo teismui nagrinėjimui, nagrinėjimo kokybė bei proceso operatyvumas

Tikrinant, kaip laikomasi baudžiamųjų bylų nagrinėjimo kokybės ir proceso operatyvumo reikalavimų, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

2.1. Dokumentų susiuvimo bylose tvarka;

2.2. Bylų informacinių lapų pildymas;

2.3. Informavimas apie teismo posėdžius;

2.4. Teisėjo darbo organizavimo (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas bylose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau negu 6 mėnesius;

2.5. Teismo procesinio dokumento nuorašo išsiuntimo (įteikimo) Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) nustatyta tvarka laikymasis;

2.6. Bylų nagrinėjimo atidėjimo praktikos (BPK 234 straipsnio 5 dalis) (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas;

2.7. Bylos išsiuntimo aukštesnės instancijos teismui, gavus apeliacinį skundą ir atsikirtimus į jį, terminų laikymasis (BPK 319 straipsnis);

2.8. Kiti aspektai.

3. Baudžiamųjų bylų nagrinėjimo organizavimas

Vertinant, ar baudžiamųjų bylų nagrinėjimas teisme yra organizuojamas tinkamai, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

3.1. Teismo administracijos pareigūnų pasiskirstymas funkcijomis vidinio administravimo srityje tiek, kiek tai susiję su baudžiamųjų bylų nagrinėjimo organizavimu. Šių funkcijų atlikimo kontrolės sistema;

3.2. Funkcijų, susijusių su baudžiamosiomis bylomis apibrėžimas teismo valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių aprašymuose;

3.3. Baudžiamųjų bylų bei dokumentų baudžiamosiose bylose „judėjimo“ teisme tvarka, jos reglamentavimas;

3.4. Asmenų aptarnavimo teisme tvarkos baudžiamųjų bylų nagrinėjimo klausimais reglamentavimas, jos laikymasis;

3.5. Atsakymų į asmenų skundus dėl teisėjų, nagrinėjančių baudžiamąsias bylas, neprocesinių veiksmų, nesusijusių su teisingumo vykdymu, bei dėl teismo personalo veiksmų savalaikiškumas ir išsamumas;

3.6. Administracinės veiklos priežiūros planuose numatytos priemonės, susijusios su baudžiamosiomis bylomis, jų vykdymas;

3.7. Administracinės veiklos kontrolės, siekiant užkirsti kelią baudžiamųjų bylų išnagrinėjimo vilkinimui, efektyvumas;

3.8. Baudžiamųjų bylų gavimo ir perdavimo teisėjams žurnalų (registrų) pildymas;

3.9. Baudžiamųjų bylų paskirstymo tvarkos įvertinimas (ar nustatyta baudžiamųjų bylų paskirstymo tvarka aiškiai apibrėžia objektyvius ir pagrįstus bylų neskystimo konkrečioms teisėjams ar bylų paskystimo konkrečioms teisėjams pagrindus, ar bylų skystymo metu naudojantis funkcijomis, leidžiančiomis bylą paskysti konkrečiam teisėjui arba bylos neskysti konkrečiam teisėjui, nurodomi pagrindai atitinka įstatyme ar teismo nustatytoje tvarkoje nurodytus pagrindus);

3.10. Baudžiamųjų bylų paskystymo tvarkos laikymasis (ar bylas išnagrinėja tie teisėjai, kurie buvo paskysti naudojantis LITEKO bylų skystymo moduliui, bylų paskystų rankiniu būdu priežastys, **termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskystimo įvertinimas, teisėjo panaikinimo (pašalinimo) iš bylos kortelės, požymio „Privalo nagrinėti“, priežasties „Dėl krūvio išlyginimo“ naudojimo atvejai, teisėjų atmetimo (neskystimo) priežastys, patvirtintų kolegijų narių pakeitimo atvejai, bylų skystimo nagrinėti skubos tvarka pagrindai, teisėjui priskystų nagrinėjamų bylų tipo ir specializacijos pakeitimo atvejai ir pagrindai, duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruotės laikotarpių, kt. tikrumas ir pagrįstumas, teisme taikomos darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktikos, jos pagrįstumo ir formalizavimo, bylų skaičiaus ir (arba) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimo ir atitikties realiai situacijai bylos paskystymo momentu analizė, teisėjų atmetimo priežasčių, susijusių su posėdžių teismuose planavimu, įvertinimas);**

3.11. Ankstesniuose patikrinimo aktuose nustatytų teismo veiklos, organizuojant baudžiamųjų bylų nagrinėjimą, trūkumų šalinimas;

3.12. Teismo baudžiamųjų bylų nagrinėjimo vidinės administracinės priežiūros sistemos veikimas (skundų tikrinimas, esamų darbo organizavimo veiklos trūkumų iškėlimas, sprendimų dėl nesklaidumų pašalinimo priėmimas);

3.13. Teisėjo neeilinio veiklos patikrinimo klausimo iškėlimas, pastebėjus sistemingus ir/ar šiurkščius su baudžiamųjų bylų nagrinėjimu susijusius teisėjo daromus pažeidimus, teisėjo drausminės atsakomybės taikymo klausimo iškėlimas.

4. Darbas su teismų informacine sistema LITEKO

Tikrinant, kaip laikomasi darbo su LITEKO sistema reikalavimų, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

4.1. Duomenų į LITEKO sistemą suvedimas, laikantis nustatytos tvarkos ir terminų;

4.2. Teismo darbuotojams priskirtų funkcijų, susijusių su duomenų į LITEKO įvedimu apibrėžimas teismo vidaus dokumentuose (darbo su LITEKO tvarkoje, kituose teismo vidaus dokumentuose ar pareigybių aprašymuose);

4.3. Nustatytos tvarkos ir terminų laikymasis parengiant ir į LITEKO sistemą perkeltant viešai skelbtinų procesinių sprendimų versijas;

4.4. Savalaikio dokumentų perkėlimo į LITEKO kontrolės reglamentavimas ir įgyvendinimas;

4.5. Bylų ir procesinių sprendimų klasifikatorių LITEKO sistemoje pildymo tinkamumas.

II SKYRIUS

GAIRĖS TEISMŲ, NAGRINĖJANČIŲ CIVILINĖS BYLAS, VIDINĮ BEI IŠORINĮ ADMINISTRAVIMĄ VYKDANTIEMS SUBJEKTAMS

1. Civilinių bylų administracinės priežiūros apimtis, vykdymo būdai ir priemonės

Siekiant sumažinti galimą neigiamą atsitiktinumo faktoriaus įtaką, rekomenduojama civilinių bylų priežiūrą vykdančioms subjektams, apibrėžiant tikrinimo apimtį, naudotis statistiniais kontroliniais pjūviais², t. y. tikrintinas civilines bylas pasirinkti iš pagal tam tikrus parametrus sugeneruotų sąrašų:

1.1. Bylos (galimai už tam tikrą konkretų laikotarpį), kuriose įvykiai pagal LITEKO iki bylos išnagrinėjimo įvykio įvyko rečiau nei kas 6 mėnesius (darbo organizavimo trūkumų nustatymui ir bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.2. Bylos (galimai už tam tikrą konkretų laikotarpį), kurių išnagrinėjimo terminas (skaičiuojant nuo bylos gavimo iki išnagrinėjimo rezultato įvedimo) buvo ilgesnis nei 12 mėnesių (darbo organizavimo trūkumų nustatymui ir bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.3. Bylos, gautos daugiau nei prieš vienerius metus (nurodant konkrečius metus) ir kurios dar neišnagrinėtos tikrinimo metu (galimo bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.4. Bylos, kuriose nuo įvykio rezultato „išnagrinėta“ iki pirmo įvykio rezultato „išsiųstos kopijos“ praėjo daugiau nei 3 darbo dienos (kopijų išsiuntimo terminų laikymasis);

1.5. Bylos, kurios yra išnagrinėtos, bet nėra perduotos į raštinę per įstatyme ar vidaus administravimo teisės akte nustatytą terminą - nėra fiksuotas įvykis „byla perduota į raštinę“ (darbo organizavimo trūkumams nustatyti);

1.6. Bylos, kuriose vyko daugiau nei 2 parengiamieji posėdžiai;

1.7. Bylos dėl darbo teisinių santykių, kurių nagrinėjimas truko ilgiau nei 120 dienų;

1.8. Bylos, kuriose antrasis parengiamasis posėdis įvyko vėliau kaip per 30 dienų nuo pirmojo parengiamojo posėdžio datos;

1.9. Bylos, kuriose sprendimo (nutarties) priėmimas ir paskelbimas atidėtas daugiau nei 2 kartus;

1.10. Bylos, kuriose neatliktas žyminio mokesčio sudengimas ir neįvesta priežastis, kad nuo žyminio mokesčio sumokėjimo šalis atleista ar mokėjimas atidėtas;

1.11. Bylos, kuriose nuo bylos gavimo iki teismo įsakymo išdavimo praėjo daugiau nei 2 darbo dienos;

1.12. Bylų pagal apeliacinius skundus nagrinėjimo apygardų teismuose terminų kontrolė: termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, apeliacinio skundo nagrinėjimo trukmė ir kt.;

1.13. Bylos, atrinktos pagal kitus statistinius kontrolinius pjūvius (pagal konkretaus teismo poreikius ir situaciją).

Siekiant aiškumo ir objektyvumo vidaus teisės aktuose rekomenduojama aiškiai apibrėžti tikrinimui pasirinktų bylų atrankos kriterijus bei nustatyti civilinių bylų administracinės patikros periodiškumą (numatant, pvz., kad svarbiausių statistinių kontrolinių pjūvių duomenys ar pagal kitus teismo nustatytus kriterijus atrinktos civilinės bylos tikrinamos ne rečiau kaip kas 6 mėnesius; tai ypatingai aktualu vidinio administravimo subjektams).

2. Bylų paruošimo teismui nagrinėjimui, nagrinėjimo kokybė bei proceso operatyvumas

Tikrinant, kaip laikomasi civilinių bylų nagrinėjimo kokybės ir proceso operatyvumo reikalavimų, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

2.1. Dokumentų susiuvimo byloje tvarka;

²Tol, kol teismai neturi techninių galimybių patys generuoti statistinių duomenų LITEKO sistemos pagalba, dėl statistinių kontrolinių pjūvių pagal pasirinktus parametrus sugeneravimo rekomenduojama kreiptis į Nacionalinę teismų administraciją. Teismų raštinės darbuotojų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose būtina apibrėžti ir žodžiu aptarti su darbuotojais, kad įvykių rezultatai LITEKO turi būti pildomi itin tiksliai, priešingu atveju sugeneruoti duomenys gali būti netikslūs arba jų iš viso gali būti neįmanoma pateikti ir administracinę priežiūrą vykdančioms subjektams reikėtų patiems tikrinti juos rankiniu būdu.

- 2.2. Bylų informacinių lapų pildymas;
- 2.3. Informavimas apie teismo posėdžius;
- 2.4. Nustatyta tvarka teismo paskirtų ir nepasibaigusių procesinių terminų pratęsimo praktikos (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 77 straipsnis);
- 2.5. Civilinių bylų nagrinėjimo atidėjimo praktikos (CPK 156 straipsnis) (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas;
- 2.6. Teisėjo darbo organizavimo (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas bylose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau negu 6 mėnesius;
- 2.7. CPK numatytų teismo procesinių dokumentų, išnagrinėjus civilinę bylą ar atskirais klausimais, kuriais byla neišsprendžiama iš esmės, surašymas (CPK 290 straipsnio 1 dalis ir 259 straipsnio 1 dalis);
- 2.8. Teismo procesinio dokumento kopijos išsiuntimo (įteikimo) CPK nustatyta tvarka laikymasis;
- 2.9. Apeliacinio skundo ir jo priedų kopijų išsiuntimo dalyvaujantiems apeliaciniame procese asmenims ir civilinės bylos išsiuntimo apeliacinės instancijos teismui, gavus apeliacinį skundą ar atskirąjį skundą, kai pirmos instancijos teismas su atskiruoju skundu nesutinka, terminų laikymasis (CPK 334 straipsnio 2 dalies 2 punktą ir 317 straipsnio 1 dalis);
- 2.10. Sustabdytų civilinių bylų eigos kontrolė;
- 2.11. Kiti aspektai.

3. Civilinių bylų nagrinėjimo organizavimas

Vertinant, ar civilinių bylų nagrinėjimas teisme yra organizuojamas tinkamai, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

- 3.1. Teismo administracijos pareigūnų pasiskirstymas funkcijomis vidinio administravimo srityje tiek, kiek tai susiję su civilinių bylų nagrinėjimo organizavimu. Šių funkcijų atlikimo kontrolės sistema;
- 3.2. Funkcijų, susijusių su civilinėmis bylomis apibrėžimas teismo valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių aprašymuose;
- 3.3. Civilinių bylų bei dokumentų civilinėse bylose „judėjimo“ teisme tvarka, jos reglamentavimas;
- 3.4. Asmenų aptarnavimo teisme tvarkos civilinių bylų nagrinėjimo klausimais reglamentavimas, jos laikymasis;
- 3.5. Atsakymų į asmenų skundus dėl teisėjų, nagrinėjančių civilines bylas, neprocesinių veiksmų, nesusijusių su teisingumo vykdymu, bei dėl teismo personalo veiksmų savalaikiškumas ir išsamumas;
- 3.6. Administracinės veiklos priežiūros planuose numatytos priemonės, susijusios su civilinėmis bylomis, jų vykdymas;
- 3.7. Administracinės veiklos kontrolės, siekiant užkirsti kelią civilinių bylų išnagrinėjimo vilkinimui, efektyvumas;
- 3.8. Civilinių bylų gavimo ir perdavimo teisėjams žurnalų (registrų) pildymas;
- 3.9. Civilinių bylų paskirstymo tvarkos įvertinimas (ar nustatyta civilinių bylų paskirstymo tvarka aiškiai apibrėžia objektyvius ir pagrįstus bylų neskyrimo konkreitiems teisėjams ar bylų paskyrimo konkreitiems teisėjams pagrindus, ar bylų skirstymo metu naudojantis funkcijomis, leidžiančiomis bylą paskirti konkrečiam teisėjui arba bylos neskirti konkrečiam teisėjui, nurodomi pagrindai atitinka įstatyme ar teismo nustatytoje tvarkoje nurodytus pagrindus);
- 3.10. Civilinių bylų paskirstymo tvarkos laikymasis (ar bylas išnagrinėja tie teisėjai, kurie buvo paskirti naudojantis LITEKO bylų skirstymo moduliui, bylų paskirtų rankiniu būdu priežastys, **termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, teisėjo panaikinimo (pašalinimo) iš bylos kortelės, požymio „Privalo nagrinėti“, priežasties „Dėl krūvio išlyginimo“ naudojimo atvejai, teisėjų atmetimo (neskyrimo) priežastys, patvirtintų kolegijų narių**

pakeitimo atvejai, bylų skyrimo nagrinėti skubos tvarka pagrindai, teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipo ir specializacijos pakeitimo atvejai ir pagrindai, duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruočių laikotarpių, kt. tikrumas ir pagrįstumas, teisme taikomos darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktikos, jos pagrįstumo ir formalizavimo, bylų skaičiaus ir (arba) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimo ir atitikties realiai situacijai bylos paskirstymo momentu analizė, teisėjų atmetimo priežasčių, susijusių su posėdžių teismuose planavimu, įvertinimas);

3.11. Ankstesniuose patikrinimo aktuose nustatytų teismo veiklos, organizuojant civilinių bylų nagrinėjimą, trūkumų šalinimas;

3.12. Teismo civilinių bylų nagrinėjimo vidinės administracinės priežiūros sistemos veikimas (skundų tikrinimas, esamų darbo organizavimo veiklos trūkumų iškėlimas, sprendimų dėl nesklandumų pašalinimo priėmimas);

3.13. Teisėjo neeilinio veiklos patikrinimo klausimo iškėlimas, pastebėjus sistemingus ir/ar šiurkščius su civilinių bylų nagrinėjimu susijusius teisėjo daromus pažeidimus, teisėjo drausminės atsakomybės taikymo klausimo iškėlimas.

4. Darbas su teismų informacine sistema LITEKO

Tikrinant, kaip laikomasi darbo su LITEKO sistema reikalavimų, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

4.1. Duomenų į LITEKO sistemą suvedimas, laikantis nustatytos tvarkos ir terminų;

4.2. Teismo darbuotojams priskirtų funkcijų, susijusių su duomenų į LITEKO įvedimu apibrėžimas teismo vidaus dokumentuose (darbo su LITEKO tvarkoje, kituose teismo vidaus dokumentuose ar pareigybių aprašymuose);

4.3. Nustatytos tvarkos ir terminų laikymasis parengiant ir į LITEKO sistemą perkeltant viešai skelbtinų procesinių sprendimų versijas;

4.4. Savalaikio dokumentų perkėlimo į LITEKO kontrolės reglamentavimas ir įgyvendinimas;

4.5. Bylų ir procesinių sprendimų klasifikatorių LITEKO sistemoje pildymo tinkamumas.

III SKYRIUS

GAIRĖS TEISMŲ, NAGRINĖJANČIŲ ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ IR ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ BYLAS, VIDINĮ BEI IŠORINĮ ADMINISTRAVIMĄ VYKDANTIEMS SUBJEKTAMS

1. Administracinių teisės pažeidimų ir administracinių nusižengimų bylų administracinės priežiūros apimtis, vykdymo būdai ir priemonės

Siekiant sumažinti galimą neigiamą atsitiktinumo faktoriaus įtaką, rekomenduojama administracinių teisės pažeidimų (toliau – ATP) ir administracinių nusižengimų (toliau – AN) bylų priežiūrą vykdantiems subjektams, apibrėžiant tikrinimo apimtį, naudotis statistiniais kontroliniais pjūviais³, t. y. tikrintinas ATP ir AN bylas pasirinkti iš pagal tam tikrus parametrus sugeneruotų sąrašų:

³Tol, kol teismai neturi techninių galimybių patys generuoti statistinių duomenų LITEKO sistemos pagalba, dėl statistinių kontrolinių pjūvių pagal pasirinktus parametrus sugeneravimo rekomenduotina kreiptis į Nacionalinę teismų administraciją. Teismų raštinės darbuotojų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose būtina apibrėžti ir žodžiu aptarti su darbuotojais, kad įvykių rezultatai LITEKO turi būti pildomi itin tiksliai, priešingu atveju sugeneruoti duomenys gali būti netikslūs arba jų iš viso gali būti neįmanoma pateikti ir administracinę priežiūrą vykdantiems subjektams reikėtų patiem tikrinti juos rankiniu būdu.

1.1. Bylos (galimai už tam tikrą konkretų laikotarpį), kuriose įvykiai pagal LITEKO iki bylos išnagrinėjimo įvykio įvyko rečiau nei kas 6 mėnesius (darbo organizavimo trūkumų nustatymui ir bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.2. Bylos (galimai už tam tikrą konkretų laikotarpį), kurių išnagrinėjimo terminas (skaičiuojant nuo bylos gavimo iki išnagrinėjimo rezultato įvedimo) buvo ilgesnis nei 12 mėnesių (darbo organizavimo trūkumų nustatymui ir bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.3. Bylos, gautos daugiau nei prieš vienerius metus (nurodant konkrečius metus) ir kurios dar neišnagrinėtos tikrinimo metu (galimo bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.4. Bylos, kuriose nuo įvykio rezultato „išnagrinėta“ iki pirmo įvykio rezultato „išsiųsti nuorašai“ praėjo daugiau nei 3 darbo dienos (nuorašų išsiuntimo terminų laikymasis);

1.5. Bylos, kuriose procesas nutrauktas (ypatingas dėmesys skirtinas visoms byloms, nutrauktoms dėl senaties termino pasibaigimo);

1.6. Bylos, kurios yra išnagrinėtos, bet nėra perduotos į raštinę per įstatyme ar vidaus administravimo teisės akte nustatytą terminą – nėra fiksuotas įvykis „byla perduota į raštinę“ (darbo organizavimo trūkumams nustatyti);

1.7. Bylos, kuriose nėra nurodytos paskirtų administracinių nuobaudų rūšys;

1.8. Bylos, atrinktos pagal kitus statistinius kontrolinius pjūvius (pagal konkretaus teismo poreikius ir situaciją).

Siekiant aiškumo ir objektyvumo vidaus teisės aktuose rekomenduojama aiškiai apibrėžti tikrinimui pasirinktų bylų atrankos kriterijus bei nustatyti ATP ir AN bylų administracinės patikros periodiškumą (numatant, pvz., kad svarbiausių statistinių kontrolinių pjūvių duomenys ar pagal kitus teismo nustatytus kriterijus atrinktos ATP ir AN bylos tikrinamos ne rečiau kaip kas 6 mėnesius; tai ypač aktualu vidinio administravimo subjektams).

2. Bylų paruošimo teismui nagrinėjimui, nagrinėjimo kokybė bei proceso operatyvumas

Tikrinant, kaip laikomasi ATP ir AN bylų nagrinėjimo kokybės ir proceso operatyvumo reikalavimų, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

2.1. Dokumentų susiuvimo bylose tvarka;

2.2. Bylų informacinių lapų pildymas;

2.3. Informavimas apie teismo posėdžius;

2.4. ATP ar AN bylų nagrinėjimo terminų laikymasis;

2.5. Naudojimas Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso (toliau – ATPK) 282 straipsnio 3 dalyje ar Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 631 straipsnio 2 dalyje numatyta galimybe pratęsti bylų nagrinėjimo terminus;

2.6. ATPK 35 ar ANK 39 straipsnyje įtvirtintų administracinės nuobaudos skyrimo terminų laikymasis;

2.7. ATPK 35 straipsnyje ar ANK 39 straipsnyje įtvirtintų administracinės nuobaudos skyrimo terminų pratęsimo praktika;

2.8. Bylų, nutrauktų pasibaigus nuobaudos skyrimo terminui, priežasčių nustatymas;

2.9. Teisėjo darbo organizavimo (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas bylose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau negu 6 mėnesius;

2.10. ATPK 287 ar ANK 635 straipsnyje numatytų procesinių dokumentų surašymas;

2.11. Nutarimo (nutarties) kopijos (nuorašo) išsiuntimo (įteikimo) įstatymo nustatyta tvarka (visiems subjektams, ne tik administracinės atsakomybės patrauktam asmeniui, bet ir administracinį persekiojimą vykdančiai institucijai, institucijai, kurios pareigūnas atliko administracinio nusižengimo tyrimą, bei nukentėjusiajam (ATPK 288 ar ANK 637 straipsnis)) laikymasis;

2.12. Nutarimo (nutarties) ATP ar AN byloje išsiuntimo aukštesnės instancijos teismui, gavus apeliacinį skundą, terminų laikymasis (ATPK 292 ar ANK 649 straipsnis);

2.13. Nutarimų skirti administracinę nuobaudą vykdymo terminų laikymasis, nuobaudų vykdymo kontrolė (ATPK 308, 309 ar ANK 672, 673 straipsniai);

- 2.14. Bylų, kylančių iš vykdymo proceso, eigos kontrolė;
- 2.15. Sustabdytų ATP ar AN bylų eigos kontrolė;
- 2.16. Kiti aspektai.

3. ATP ar AN bylų nagrinėjimo organizavimas

Vertinant, ar ATP ar AN bylų nagrinėjimas teisme yra organizuojamas tinkamai, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

3.1. Teismo administracijos pareigūnų pasiskirstymas funkcijomis vidinio administravimo srityje tiek, kiek tai susiję su ATP ar AN bylų nagrinėjimo organizavimu. Šių funkcijų atlikimo kontrolės sistema;

3.2. Funkcijų, susijusių su ATP ar AN bylomis apibrėžimas teismo valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių aprašymuose;

3.3. ATP ar AN bylų bei dokumentų ATP ar AN byloje „judėjimo“ teisme tvarka, jos reglamentavimas;

3.4. Asmenų aptarnavimo teisme tvarkos ATP ar AN bylų nagrinėjimo klausimais reglamentavimas, jos laikymasis;

3.5. Atsakymų į asmenų skundus dėl teisėjų, nagrinėjančių ATP ar AN bylas, neprocesinių veiksmų, nesusijusių su teisingumo vykdymu, bei dėl teismo personalo veiksmų savalaikiškumas ir išsamumas;

3.6. Administracinės veiklos priežiūros planuose numatytos priemonės, susijusios su ATP ar AN bylomis, jų vykdymas;

3.7. Administracinės veiklos kontrolės, siekiant užkirsti kelią ATP ar AN bylų išnagrinėjimo vilkinimui, efektyvumas;

3.8. ATP ar AN bylų gavimo ir perdavimo teisėjams žurnalų (registrų) pildymas;

3.9. ATP ar AN bylų paskirstymo tvarkos įvertinimas (ar nustatyta ATP ar AN bylų paskirstymo tvarka aiškiai apibrėžia objektyvius ir pagrįstus bylų neskystymo konkrečioms teisėjams ar bylų paskystymo konkrečioms teisėjams pagrindus, ar bylų skystymo metu naudojantis funkcijomis, leidžiančiomis bylą paskirti konkrečiam teisėjui arba bylos neskirti konkrečiam teisėjui, nurodomi pagrindai atitinka įstatyme ar teismo nustatytoje tvarkoje nurodytus pagrindus);

3.10. ATP ar AN bylų paskystymo tvarkos laikymasis (ar bylas išnagrinėja tie teisėjai, kurie buvo paskysti naudojantis LITEKO bylų skystymo moduliui, bylų paskystų rankiniu būdu priežastys, **termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskystymo įvertinimas, teisėjo panaikinimo (pašalinimo) iš bylos kortelės, požymio „Privalo nagrinėti“, priežasties „Dėl krūvio išlyginimo“ naudojimo atvejai, teisėjų atmetimo (neskystymo) priežastys, patvirtintų kolegijų narių pakeitimo atvejai, bylų skystimo nagrinėti skubos tvarka pagrindai, teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipo ir specializacijos pakeitimo atvejai ir pagrindai, duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruotės laikotarpių, kt. tikrumas ir pagrįstumas, teisme taikomos darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktikos, jos pagrįstumo ir formalizavimo, bylų skaičiaus ir (arba) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimo ir atitikties realiai situacijai bylos paskystymo momentu analizė, teisėjų atmetimo priežasčių, susijusių su posėdžių teismuose planavimu, įvertinimas);**

3.11. Ankstesniuose patikrinimo aktuose nustatytų teismo veiklos, organizuojant ATP ar AN bylų nagrinėjimą, trūkumų šalinimas;

3.12. Teismo ATP ar AN bylų nagrinėjimo vidinės administracinės priežiūros sistemos veikimas (skundų tikrinimas, esamų darbo organizavimo veiklos trūkumų iškelimas, sprendimų dėl nesklandumų pašalinimo priėmimas);

3.13. Teisėjo neeilinio veiklos patikrinimo klausimo iškelimas, pastebėjus sistemingus ir/ar šiurkščius su ATP ar AN bylų nagrinėjimu susijusius teisėjo daromus pažeidimus, teisėjo drausminės atsakomybės taikymo klausimo iškelimas.

4. Darbas su teismų informacine sistema LITEKO

Tikrinant, kaip laikomasi darbo su LITEKO sistema reikalavimų, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

- 4.1. Duomenų į LITEKO sistemą suvedimas, laikantis nustatytos tvarkos ir terminų;
- 4.2. Teismo darbuotojams priskirtų funkcijų, susijusių su duomenų į LITEKO įvedimu apibrėžimas teismo vidaus dokumentuose (darbo su LITEKO tvarkoje, kituose teismo vidaus dokumentuose ar pareigybių aprašymuose);
- 4.3. Nustatytos tvarkos ir terminų laikymasis parengiant ir į LITEKO sistemą perkeltiant viešai skelbtinų procesinių sprendimų versijas;
- 4.4. Savalaikio dokumentų perkėlimo į LITEKO kontrolės reglamentavimas ir įgyvendinimas;
- 4.5. Bylų ir procesinių sprendimų klasifikatorių LITEKO sistemoje pildymo tinkamumas.

IV SKYRIUS

GAIRĖS TEISŲ, NAGRINĖJANČIŲ ADMINISTRACINĖS GINČO BYLAS, VIDINĮ BEI IŠORINĮ ADMINISTRAVIMĄ VYKDANTIEMS SUBJEKTAMS

1. Administracinių ginčo bylų administracinės priežiūros apimtis, vykdymo būdai ir priemonės

Siekiant sumažinti galimą neigiamą atsitiktinumo faktoriaus įtaką, rekomenduojama administracinių ginčo bylų priežiūrą vykdantiems subjektams, apibrėžiant tikrinimo apimtį, naudotis statistiniais kontroliniais pjūviais⁴, t. y. tikrintinas administracines ginčo bylas pasirinkti iš pagal tam tikrus parametrus sugeneruotų sąrašų:

1.1. Bylos (galimai už tam tikrą konkretų laikotarpį), kuriose įvykiai pagal LITEKO iki bylos išnagrinėjimo įvyko rečiau nei kas 6 mėnesius (darbo organizavimo trūkumų nustatymui ir bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.2. Bylos (galimai už tam tikrą konkretų laikotarpį), kurių išnagrinėjimo terminas (skaičiuojant nuo bylos gavimo iki išnagrinėjimo rezultato įvedimo) buvo ilgesnis nei 12 mėnesių (darbo organizavimo trūkumų nustatymui ir bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.3. Bylos, gautos daugiau nei prieš vienerius metus (nurodant konkrečius metus) ir kurios dar neišnagrinėtos tikrinimo metu (galimo bylų nagrinėjimo vilkinimo atvejų išaiškinimui);

1.4. Bylos, kuriose nuo įvykio rezultato „išnagrinėta“ iki pirmo įvykio rezultato „išsiųsti nuorašai“ praėjo daugiau nei 3 darbo dienos (sprendimų, nutarčių nuorašų išsiuntimo terminų laikymasis);

1.5. Bylos, kurios yra išnagrinėtos, bet nėra perduotos į raštinę per įstatyme ar vidaus administravimo teisės akte nustatytą terminą - nėra fiksuotas įvykis „byla perduota į raštinę“ (darbo organizavimo trūkumams nustatyti);

1.6. Bylos, kuriose neatliktas žyminio mokesčio sudengimas ir neįvesta priežastis, kad nuo žyminio mokesčio sumokėjimo šalis atleista ar mokėjimas atidėtas;

1.7. Bylos, atrinktos pagal kitus statistinius kontrolinius pjūvius (pagal konkretaus teismo poreikius ir situaciją).

Siekiant aiškumo ir objektyvumo vidaus teisės aktuose rekomenduojama aiškiai apibrėžti tikrinimui pasirinktų bylų atrankos kriterijus bei nustatyti administracinių ginčo bylų administracinės

⁴Tol, kol teismai neturi techninių galimybių patys generuoti statistinių duomenų LITEKO sistemos pagalba, dėl statistinių kontrolinių pjūvių pagal pasirinktus parametrus sugeneravimo rekomenduojama kreiptis į Nacionalinę teismų administraciją. Teismų raštinės darbuotojų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose būtina apibrėžti ir žodžiu aptarti su darbuotojais, kad įvykių rezultatai LITEKO turi būti pildomi itin tiksliai, priešingu atveju sugeneruoti duomenys gali būti netikslūs arba jų iš viso gali būti neįmanoma pateikti ir administracinę priežiūrą vykdantiems subjektams reikėtų patiems tikrinti juos rankiniu būdu.

patikros periodiškumą (numatant, pvz., kad svarbiausių statistinių kontrolinių pjūvių duomenys ar pagal kitus teismo nustatytus kriterijus atrinktos administracinės ginčo bylos tikrinamos ne rečiau kaip kas 6 mėnesius; tai ypatingai aktualu vidinio administravimo subjektams).

2. Administracinių ginčo bylų paruošimo teisminiam nagrinėjimui, nagrinėjimo kokybė bei proceso operatyvumas

Tikrinant, kaip laikomasi administracinių ginčo bylų nagrinėjimo kokybės ir proceso operatyvumo reikalavimų, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

- 2.1. Dokumentų susiuvimo bylose tvarka;
- 2.2. Bylų informacinių lapų pildymas;
- 2.3. Informavimas apie teismo posėdžius;
- 2.4. Bylų nagrinėjimo terminų laikymasis, procesinių terminų pratęsimo praktikos (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas;
- 2.5. Teisėjo darbo organizavimo (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas bylose, kurių nagrinėjimas užsitęsė ilgiau negu 6 mėnesius;
- 2.6. Teismo procesinio dokumento nuorašo išsiuntimo (įteikimo) ABTĮ nustatyta tvarka laikymasis;
- 2.7. Bylų nagrinėjimo atidėjimo praktikos (vilkinimo, aplaidumo) vertinimas;
- 2.8. Apeliacinio skundo ir jo priedų nuorašų išsiuntimo apeliacinės instancijos teismui terminų laikymasis;
- 2.9. Sustabdytų bylų eigos kontrolė;
- 2.10. Kiti aspektai.

3. Administracinių ginčo bylų nagrinėjimo organizavimas

Vertinant, ar administracinių bylų nagrinėjimas teisme yra organizuojamas tinkamai, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

- 3.1. Teismo pareigūnų pasiskirstymas funkcijomis vidinio administravimo srityje tiek, kiek tai susiję su administracinių ginčo bylų nagrinėjimo organizavimu. Šių funkcijų atlikimo kontrolės sistema;
- 3.2. Funkcijų, susijusių su administracinėmis ginčo bylomis, apibrėžimas teismo valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių aprašymuose;
- 3.3. Administracinių ginčo bylų bei dokumentų administracinėse ginčo bylose „judėjimo“ teisme tvarka, jos reglamentavimas;
- 3.4. Asmenų aptarnavimo teisme tvarkos administracinių ginčo bylų nagrinėjimo klausimais reglamentavimas, jos laikymasis;
- 3.5. Atsakymų į asmenų skundus dėl teisėjų, nagrinėjančių administracines ginčo bylas, neprocesinių veiksmų, nesusijusių su teisingumo vykdymu, bei dėl teismo personalo veiksmų savalaikiškumas ir išsamumas;
- 3.6. Administracinės veiklos priežiūros planuose numatytos priemonės, susijusios su administracinėmis ginčo bylomis, jų vykdymas;
- 3.7. Administracinės veiklos kontrolės, siekiant užkirsti kelią administracinių ginčo bylų išnagrinėjimo vilkinimui, efektyvumas;
- 3.8. Administracinių ginčo bylų gavimo ir perdavimo teisėjams žurnalų (registrų) pildymas;
- 3.9. Administracinių ginčo bylų paskirstymo tvarkos įvertinimas (ar nustatyta administracinių ginčo bylų paskirstymo tvarka aiškiai apibrėžia objektyvius ir pagrįstus bylų neskystymo konkrečioms teisėjams ar bylų paskyrimo konkrečioms teisėjams pagrindus, ar bylų skirstymo metu naudojantis funkcijomis, leidžiančiomis bylą paskirti konkrečiam teisėjui arba bylos neskirti konkrečiam teisėjui, nurodomi pagrindai atitinka įstatyme ar teismo nustatytoje tvarkoje nurodytus pagrindus);

3.10. Administracinių ginčo bylų paskirstymo tvarkos laikymasis (ar bylas išnagrinėja tie teisėjai, kurie buvo paskirti naudojantis LITEKO bylų skirstymo modulių, bylų paskyrimo rankiniu būdu priežastys, **termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, teisėjo panaikinimo (pašalinimo) iš bylos kortelės, požymio „Privalo nagrinėti“, priežasties „Dėl krūvio išlyginimo“ naudojimo atvejai, teisėjų atmetimo (neskyrimo) priežastys, patvirtintų kolegijų narių pakeitimo atvejai, bylų skyrimo nagrinėti skubos tvarka pagrindai, teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipo ir specializacijos pakeitimo atvejai ir pagrindai, duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruotės laikotarpių, kt. tikrumas ir pagrįstumas, teisme taikomos darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktikos, jos pagrįstumo ir formalizavimo, bylų skaičiaus ir (arba) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimo ir atitikties realiai situacijai bylos paskirstymo momentu analizė, teisėjų atmetimo priežasčių, susijusių su posėdžių teismuose planavimu, įvertinimas);**

3.11. Ankstesniuose patikrinimo aktuose nustatytų teismo veiklos, organizuojant administracinių ginčo bylų nagrinėjimą, trūkumų šalinimas;

3.12. Teismo administracinių ginčo bylų nagrinėjimo vidinės administracinės priežiūros sistemos veikimas (skundų tikrinimas, esamų darbo organizavimo veiklos trūkumų iškėlimas, sprendimų dėl nesklaidumų pašalinimo priėmimas);

3.13. Teisėjo neeilinio veiklos patikrinimo klausimo iškėlimas, pastebėjus sistemingus ir/ar šiuurkščius su administracinių ginčo bylų nagrinėjimu susijusius teisėjo daromus pažeidimus, teisėjo drausminės atsakomybės taikymo klausimo iškėlimas.

4. Darbas su teismų informacine sistema LITEKO

Tikrinant, kaip laikomasi darbo su LITEKO sistema reikalavimų, rekomenduojama atkreipti dėmesį į tokius aspektus:

4.1. Duomenų į LITEKO sistemą suvedimas, laikantis nustatytos tvarkos ir terminų;

4.2. Teismo darbuotojams priskirtų funkcijų, susijusių su duomenų į LITEKO įvedimu apibrėžimas teismo vidaus dokumentuose (darbo su LITEKO tvarkoje, kituose teismo vidaus dokumentuose ar pareigybių aprašymuose);

4.3. Nustatytos tvarkos ir terminų laikymasis parengiant ir į LITEKO sistemą perkeltiant viešai skelbtinų procesinių sprendimų versijas;

4.4. Savalaikio dokumentų perkėlimo į LITEKO kontrolės reglamentavimas ir įgyvendinimas;

4.5. Bylų ir procesinių sprendimų klasifikatorių LITEKO sistemoje pildymo tinkamumas.

DERINIMO PAŽYMA

DĖL TEISĖJŲ TARYBOS 2015 M. GRUODŽIO 18 D. NUTARIMO NR. 13P-157-(7.1.2) „DĖL ADMINISTRAVIMO TEISMUOSE NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO

Vykdydama Teisėjų tarybos 2019 m. birželio 28 d. protokolinį nutarimą, Nacionalinė teismų administracija (toliau – Administracija) parengė, su Teismų administravimo komitetui bei Teisės aktų projektų rengimo komitetui (toliau kartu – Komitetai) suderino Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl Teisėjų tarybos 2015 m. gruodžio 18 d. nutarimo Nr. 13P-157-(7.1.2) „Dėl Administravimo teismuose nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas). Projektu siūlomi keisti Administravimo teismuose nuostatų (toliau – Nuostatai) punktai ir jų turinys Teisėjų tarybai buvo pristatyti 2019 m. lapkričio 29 d. posėdyje ir po jo išsiųsti derinti teismams. Teismų pateiktos pastabos užfiksuotos ir įvertintos šioje derinimo pažymoje.

Nr.	Pastabas pateikęs teismas ar teisėjai	Pastabos, siūlymai	Pastabų, pasiūlymų įvertinimas
<i>2. Administravimas teismuose negali pažeisti teisėjų nepriklausomumo principo, t. y. administravimo veiksmais negali būti kišamasi į teisėjo veiklą vykdant teisingumą, neturi būti sudaromos prielaidos manyti, kad teisėjas yra verčiamas aiškintis dėl priimtų procesinių sprendimų, ar kitaip daroma įtaka teismo savarankiškumui sprendžiant visus su nagrinėjama byla susijusius klausimus. Teismo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujami sąžiningumo, objektyvumo, pagarbos kitiems, skaidrumo principais.</i>			
1.	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	Manytina, kad galima įžvelgti nesuderinamumą tarp Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2014 m. kovo 10 d. sprendime pateikto išaiškinimo ir pateikiamos Nuostatų 2 punkto detalizacijos.	Siūlytina atsižvelgti. Siūlytina tikslinti formuluotę pagal Teismų įstatymo 3 straipsnio nuostatas ir dėstyti taip: <i>„2. Administravimas teismuose negali pažeisti teisėjų nepriklausomumo principo, t. y. administravimo veiksmais negali būti kišamasi į teisėjo veiklą vykdant teisingumą, teisėjui negali būti daromas joks neteisėtas poveikis, kuris galėtų turėti įtakos jo sprendimams, neturi būti reikalaujama, kad teisėjas atsiskaitytų dėl konkrečioje byloje priimto sprendimo. Teismo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujami sąžiningumo, objektyvumo, pagarbos kitiems, skaidrumo principais.“</i>

2.	Kauno apygardos teismas	<p>Pateikiamas teisėjų nepriklausomumo principo pažeidimo išaiškinimas nėra pakankamai apibrėžtas. Sąvoka „kišimasis“ yra labai bendro pobūdžio ir gali kelti abejonių dėl taikymo apimtį ir ribų. Žodžių junginys „neturi būti sudaromos prielaidos manyti“ palieka dar didesnę neapibrėžtumą, nes yra kalbama apie „prielaidą“, kuri yra ne faktas, o hipotezė, dar daugiau, nurodoma „manyti“, tačiau nenurodoma, kas taip mano. Pasakoma „verčiamas aiškintis“, tačiau tai taip pat neapibrėžta, nes administruojant dažnai tenka aiškintis procesinį sprendimą, jo turinį, bendrauti su teisėju, tačiau Teismų įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje apibrėžiant teisėjų nepriklausomumą nurodoma, kad niekas neturi teisės reikalauti, kad teisėjas atsiskaitytų dėl konkrečioje byloje priimto sprendimo. Aiškinimasis ir atsiskaitymas yra skirtingo turinio sąvokos.</p> <p>Administruojamas teismuose labai dažnai susijęs su procesine teismo (teisėjo) veikla, pavyzdžiui, siekiant užtikrinti bylų nagrinėjimo kokybę bei proceso operatyvumą, Teisėjų etikos kodekso laikymąsi, teisėjų veiklos efektyvumą.</p>	<p>Siūlytina atsižvelgti iš dalies.</p> <p>Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje konstatuota, kad teisėjo ir teismų nepriklausomumas, taip pat jų nešališkumas gali būti užtikrinami įvairiomis priemonėmis, <i>inter alia</i> įstatymais įtvirtinant jų procesinį nepriklausomumą, teismų organizacinį savarankiškumą ir savivaldą, teisėjų statusą, teisėjo socialines (materialines) garantijas (Konstitucinio Teismo 1999 m. gruodžio 21 d., 2006 m. lapkričio 27 d., 2007 m. spalio 22 d. nutarimai). Teisėjo nepriklausomumas apima daug aspektų, susijusių ne tik su procesiniu teisėjo savarankiškumu sprendžiant visus su byla susijusius klausimus. Taigi, pateikti vienareikšmį ir konkretų teisėjo nepriklausomumo principo apibrėžimą nėra įmanoma. Dėl besikeičiančių socialinių, ekonominių, teisinių ir kt. aplinkybių konkrečiu valstybės gyvavimo laikotarpiu gali atsirasti vis kitų aspektų, kurie vertinant sistemiškai turėtų įtakos teisėjo nepriklausomumo principo suvokimui ir aiškinimui.</p> <p>Nuostatuose pateikiamas nepriklausomumo principo paaiškinimas siejamas tik su administravimo veiksmų atlikimu ir administravimo subjekto pareiga užtikrinti, kad šie veiksmai nepažeistų teisėjo nepriklausomumo.</p> <p><i>Siekiant išvengti galimų interpretacijų ar painiavos, formuluotę siūlytina patikslinti atsižvelgus į Teismų įstatymo 3 straipsnio nuostatas (žr. 1 pastabą).</i></p>
3.	Vilniaus apygardos teismas	<p>Siūlytina atsisakyti nepriklausomumo principo aiškinimo, kadangi formuluotė „administravimas teismuose negali pažeisti teisėjų nepriklausomumo principo“ pakankama suprasti, koku būdu gali pasireikšti teisėjų nepriklausomumo principo pažeidimai. Jei nepriklausomumo principo aiškinimas išliktų, šiuo atveju jis aiškinamas per siaurai.</p>	<p>Siūlytina atsižvelgti iš dalies.</p> <p>Žr. 1 ir 2 pastabas.</p>

4.	Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjai R. Ragulskytė-Markovienė, J. Einikienė, V. Petkevičienė, J. Rasiukevičienė, I. Kirkutienė (toliau – VAAT teisėjų grupė)	Siūlytina formuluotę „neturėtų būti sudaromos prielaidos manyti, kad teisėjas yra verčiamas aiškintis dėl priimtų procesinių sprendimų“ keisti „teisėjas negali būti verčiamas aiškintis dėl priimtų procesinių sprendimų“.	Siūlytina atsižvelgti iš dalies. Žr. 1 ir 2 pastabas.
5.	Lietuvos apeliacinis teismas	Šiuo metu esanti nuostata, draudžianti pažeisti teisėjų nepriklausomumo principą, yra pakankama. Šios nuostatos detalizavimas siūlomu pakeitimu yra pernelyg ribotas galimam vertinimui, ar administravimo metu nepažeidžiamas minėtas principas.	Siūlytina atsižvelgti iš dalies. Žr. 1 ir 2 pastabas.
<i>10¹. Administravimo subjektui teikiamas skundas turi būti parašytas įskaitomai, valstybine kalba (arba prie jo turi būti pridėtas vertimas į valstybinę kalbą) bei pasirašytas. Skundas, atsiųstas elektroninėmis priemonėmis, turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu arba suformuotas elektroninėmis priemonėmis, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą. Skunde turi būti nurodytas jį teikiančio asmens vardas, pavardė ir pavadinimas (jeigu kreipiamasi juridinio asmens vardu), adresas arba kiti kontaktiniai duomenys, konkretūs skundžiami veiksmai (neveikimas) ir kita skundo nagrinėjimui svarbi informacija.</i>			
6.	Klaipėdos apygardos teismas	Siūlytina tikslinti 10 punktą, nes iš nuostatų III skyriaus suprantama, kad visais atvejais gavęs skundą administravimo subjektas turės atlikti išankstinį jo tyrimą ir tik tada priimti motyvuotą sprendimą dėl tikslinio ar kompleksinio pradėjimo. Manytina, kad nustačius 10 ³ .1–10 ³ .5 papunkčiuose nurodytas aplinkybes išankstinis skundo tyrimas neturėtų būti atliekamas apskritai (nebent šios aplinkybės skundo gavimo metu nėra akivaizdžios), pareiškėjo skundą turi būti atsisakoma priimti išaiškinant jam atsisakymo priežastis. Galbūt ši sąlyga galėtų atsirasti ir 10 ¹ punkte. Svarbu pažymėti, kad prieš priimant tokį	Siūlytina atsižvelgti iš dalies. Įvertinus pateiktas pastabas (taip pat ir tas, kurios bus aptartos toliau), siūlytina tikslinti 10 punktą bei kitus, po jo einančius, punktus, nustatant galimybę iš karto atsisakyti priimti skundą, jeigu jis neatitinka skundai keliamų formalių reikalavimų, yra įžeidžiančio, deklaratyvaus, nekonkreto turinio ir kitais atvejais, pradėti išankstinį tyrimą nėra tikslinga. Pagal analogiją taikant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 5 dalies 3 punkto

		<p>sprendimą (atsisakyti priimti skundą ir neatlikti išankstinio tyrimo), turėtų būti sudaryta galimybė pareiškėjui pašalinti skundo trūkumus (pvz., tinkamu būdu pateikti, pasirašyti, išversti ir kt.), t. y. sudaryta galimybė taikyti trūkumų šalinimo institutą. Tuo tikslu 10¹ punktą siūlytina papildyti antra pastraipa: „Jei šiame punkte nurodytų reikalavimų skundas neatitinka, pareiškėjui nustatomas 5 darbo dienų terminas skundo trūkumams pašalinti. Trūkumų nepašalinus, skundą atsisakoma priimti ir jis grąžinamas pareiškėjui.“</p>	<p>nuostatas, manytina, kad sprendimui atsisakyti priimti skundą ir asmens informavimui apie tokį sprendimą nustatytinas trumpesnis terminas – apie prašymo ar skundo nenagrinėjimą asmeniui pranešama ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo. Taip pat pagal analogiją atsižvelgus į Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875, įtvirtintą reglamentavimą, trūkumų šalinimo instituto siūloma nenustatyti.</p> <p>Atsižvelgus į tai, kad vienas iš pagrindų atsisakyti priimti skundą gali būti aplinkybė, kad nuo skundžiamo galimo pažeidimo padarymo dienos praėjo daugiau kaip 3 (treji) metai, Nuostatų 11 punktas laikytinas pertekliniu, todėl keistina punktų numeracija.</p> <p>Siūlytina 10–11 punktus dėstyti taip:</p> <p>10. Gavęs skundą ar kitą dokumentą dėl administracinės priežiūros veiksmų inicijavimo (toliau – skundas), administravimo subjektas įvertina, ar yra pagrindas priimti jį nagrinėti. Nustatęs, kad nėra šių Nuostatų 10² punkte nurodytų atsisakymo priimti nagrinėti skundą pagrindų, administravimo subjektas atlieka išankstinį tyrimą ir ne vėliau kaip per 20 darbo dienų priima motyvuotą sprendimą dėl tikslinio ar kompleksinio patikrinimo tikslingumo, apie savo sprendimą informuoja skundą ar kitą inicijuojantį dokumentą pateikusį asmenį. Motyvuotu administravimo subjekto sprendimu išankstinio patikrinimo terminas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau nei 10 darbo dienų. Apie išankstinio tyrimo termino pratęsimą administravimo</p>
--	--	---	---

			<p>subjektas informuoja skundą ar kitą inicijuojantį dokumentą pateikusį asmenį.</p> <p>10¹. Administravimo subjektui teikiamas skundas turi būti parašytas įskaitomai, valstybine kalba (arba prie jo turi būti pridėtas vertimas į valstybinę kalbą) bei pasirašytas. Skundas, atsiųstas elektroninėmis priemonėmis, turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu arba suformuotas elektroninėmis priemonėmis, kurios leidžia užtikrinti teksto vientisumą ir nepakeičiamumą. Skunde turi būti nurodytas jį teikiančio asmens vardas, pavardė ir pavadinimas (jeigu kreipiamasi juridinio asmens vardu), adresas arba kiti kontaktiniai duomenys, konkretūs skundžiami veiksmai (neveikimas) ir kita skundo nagrinėjimui svarbi informacija. Jeigu juridinio asmens vardu kreipiasi atstovas, turi būti pateikiamas atstovavimą patvirtinantis dokumentas ar jo kopija.</p> <p>10². Administravimo subjektas atsisako priimti nagrinėti skundą ir per 5 darbo dienas nuo skundo gavimo raštu apie tai informuoja jį pateikusį asmenį šiais atvejais:</p> <p>10².1. kai nustatoma, kad pateiktas skundas yra neargumentuotas, nekonkretus, deklaratyvus pobūdžio, nesuprantamo ar įžeidžiančio turinio, grindžiamas akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais, neatitinka Nuostatų 10¹ punkte nurodytų reikalavimų arba pateiktas nesąžiningai naudojantis suteiktomis teisėmis ir jomis piktnaudžiaujant;</p> <p>10².2. nuo skundžiamo galimo pažeidimo padarymo dienos praėjo daugiau kaip treji metai;</p> <p>10².3. skundas pateiktas pakartotinai ir jame nėra nurodyta naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti sprendimo dėl ankstesnio skundo pagrįstumu;</p>
--	--	--	---

			<p>10².4. skunde nurodytų aplinkybių, susijusių su teismo procesine ar kita veikla, tyrimas pažeistų Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir Lietuvos Respublikos teismų įstatyme įtvirtintą teismų ir teisėjų nepriklausomumo principą;</p> <p>10².5. kai teisėjas, kurio veiksmai skundžiami, atleidžiamas iš pareigų.</p> <p>10³. Atlikdamas išankstinį tyrimą, administravimo subjektas gali:</p> <p>10³.1. paprašyti teisėjo ir (arba) teismo darbuotojo ir (arba) skundą pateikusių asmenų pateikti papildomus rašytinius paaiškinimus ir (arba) sprendimo priėmimui reikalingą papildomą informaciją ir kitus susijusius su skundu duomenis;</p> <p>10³.2. kreiptis į kitas valstybės ar savivaldybės institucijas ar įstaigas su prašymu pateikti duomenis, reikalingus išankstiniam tyrimui atlikti;</p> <p>10³.3. organizuoti susitikimą ir žodžiu išklausti teisėjo ir (arba) teismo darbuotojo, ir (arba) skundą pateikusių asmenų paaiškinimus bei poziciją dėl skunde nurodytų aplinkybių. Jeigu yra poreikis ir techninės galimybės, susitikime gali būti daromas garso įrašas, kuris pridedamas prie išankstinio tyrimo medžiagos.</p> <p>11. Atlikęs išankstinį tyrimą administravimo subjektas motyvuotu sprendimu gali atsisakyti pradėti tikslinį ar kompleksinį patikrinimą šiais atvejais:</p> <p>11.1. kai atlikus išankstinį tyrimą paaiškėja šių Nuostatų 10³ punkte nurodytos aplinkybės;</p> <p>11.2. kai išankstinio tyrimo metu nustatoma, kad skunde nurodyti ir tyrimo metu nustatyti veiklos trūkumai ar padarytos klaidos yra ištaisytos;</p>
--	--	--	--

			<p>11.3. jeigu prašoma atlikti tokius veiksmus, kurių administravimo subjektas neturi teisės atlikti;</p> <p>11.4. jeigu nenustatyta pažeidimų, galinčių būti administracinės veiklos priežiūros objektu;</p> <p>11.5. jeigu skundas turi būti tiriamas kituose teisės aktuose (Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos darbo kodekse ir kt.) nustatyta tvarka;</p> <p>11.6. kitais atvejais, kai nustatytos objektyvios aplinkybės patvirtina, kad tikslinio ar kompleksinio patikrinimo atlikimas nėra tikslingas.</p>
7.	Vilniaus apygardos teismas	Šis punktas atkartoja teismuose patvirtintų Asmenų aptarnavimo, jų prašymų, pareiškimų nagrinėjimo tvarkos taisyklių nuostatas, todėl abejotina jo tikslingumu.	<p>Siūlytina neatsižvelgti.</p> <p>Jeigu laikytis teismo pastaboje išdėstytos pozicijos, manytina, kad atskiros procedūros, taisyklių, terminų ir pan. Nuostatuose apskritai nereikėtų nustatyti, nes galioja Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875, bei teismo viduje patvirtintos Asmenų prašymo nagrinėjimo taisyklės. Nuostatai skirti reglamentuoti teismo, kaip teisingumą vykdančios institucijos, organizacinę veiklą, šios veiklos priežiūrą ir kitus su teismo veiklos organizavimu susijusius klausimus. Teismų įstatymo 103 straipsnio 4 dalyje, be kita ko, nustatyta, kad teismo pirmininkas tiria asmenų skundus dėl teismo pirmininko pavaduotojų, skyrių pirmininkų ir kitų teisėjų neprocesinių veiksmų, nesusijusių su teisingumo vykdymu, ir suinteresuotiems asmenims praneša tyrimo rezultatus, šalina nustatytus teismo darbo trūkumus, atlieka kitas jam priskirtas teismo administravimo funkcijas. Taigi, manytina, būtent iš Teismų įstatymo reikalavimų kyla poreikis Nuostatuose įtvirtinti skundų,</p>

			susijusių su teismo administravimo veikla, nagrinėjimo taisykles.
8.	Lietuvos apeliacinis teismas	Siūlytina formaliuosius reikalavimus skundui papildyti, nurodant, kad, jeigu juridinio asmens vardu kreipiasi atstovas, privaloma pateikti atstovavimą patvirtinantį dokumentą ar jo kopiją.	Siūlytina atsižvelgti. Patikslinta pagal pastabą.
<p>10². Atlikdamas išankstinį tyrimą, administravimo subjektas, nustatęs, kad skundas nėra pakankamai išsamus, paprašo teisėjo ir (arba) teismo darbuotojo ir (arba) skundą pateikusio asmens pateikti papildomus paaiškinimus ir (arba) sprendimo priėmimui reikalingą papildomą informaciją ir kitus susijusius su skundu duomenis. Esant poreikiui, administravimo subjektas kreipiasi į kitas valstybės ar savivaldybės institucijas ar įstaigas, prašydamas pateikti duomenis, reikalingus išankstiniam tyrimui atlikti.</p> <p>Administravimo subjektas gali organizuoti susitikimą ir žodžiu išklausti teisėjo ir (arba) teismo darbuotojo, ir (arba) skundą pateikusio asmens paaiškinimus bei poziciją dėl skunde nurodytų aplinkybių. Jeigu yra poreikis ir techninės galimybės, susitikime gali būti daromas garso įrašas, kuris pridedamas prie išankstinio tyrimo medžiagos.</p>			
9.	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	Jeigu nustatoma, kad pirminis skundas visais atvejais turi būti rašytinis, t. y. nepakanka žodinio pranešimo, nuoseklu būtų nustatyti, kad papildomi ar kitokie paaiškinimai būtų rašytiniai arba būtinai (ne pasirinktinai) fiksuojami garso įrašu.	Siūlytina atsižvelgti. Patikslinta pagal pastabą: „<...> paprašo teisėjo ir (arba) teismo darbuotojo ir (arba) skundą pateikusio asmens pateikti papildomus rašytinius paaiškinimus ir (arba) sprendimo priėmimui reikalingą papildomą informaciją.“
10.	Klaipėdos apygardos teismas	Siūlytina koreguoti 10 ² papunkčio pirmos pastraipos antrąjį sakinį, numatant žodžius „<...> gali kreiptis į kitas valstybės ar savivaldybės institucijas ar įstaigas <...>“, t. y. numatant administravimo subjekto teisę, bet ne pareigą (analogiškai antroje pastraipoje apie garso įrašo darymą).	Siūlytina atsižvelgti. Patikslinti formuluotę pagal pastabą: „administravimo subjektas gali kreiptis į kitas valstybės ar savivaldybės institucijas ar įstaigas, prašydamas pateikti duomenis, reikalingus išankstiniam tyrimui atlikti.“
11.	Kauno apygardos teismas	Manytina, kad antroje dalyje numatyta galimybė organizuoti susitikimą su skundėju, daryti garso įrašą nesuderinama su teisėjo nepriklausomumo principu, nes tai gali būti laikoma kaip poveikis teisėjui ir prieštarautų Nuostatų 2 punktui.	Siūlytina neatsižvelgti. Nuostatai nepareigoja organizuoti susitikimo, tai paliekama administravimo subjekto diskrecijos teisei. Be to, susitikimas neprivalo būti organizuojamas iš karto ir su teisėju, ir su skundą pateikusiu asmeniu:

		Didelę patirtį turintys teisėjai prisimena laikotarpį, kai skundus tirdavo Teisingumo ministerijos teismų valdyba ir tokie susitikimai kartais būdavo organizuojami. Teisėjo pažeminimas tapdavo neišvengiamas nepriklausomai nuo to, kokią sprendimą valdyba po to priimdavo.	administravimo subjektas gali atskirai susitikti su teisėju, jį išklausti, po to gali pasikalbėti ir su skundą pateikusiu asmeniu.
12.	Vilniaus apygardos teismas	Šiame punkte įtvirtintos nuostatos paprastai būna nustatomos Asmenų aptarnavimo, jų prašymų, pareiškimų nagrinėjimo tvarkos taisyklėse. Jeigu liktų Nuostatuose, turėtų būti tikslinamas, numatant, kad administravimo subjektas, nustatęs, kad gautas skundas nepakankamai išsamus, pirmiausiai prašytų skundą pateikusių asmenį jį patikslinti, o ne teisėją ar teismo darbuotoją paaiškinti aplinkybes. Ir gavus patikslintą skundą gali būti atsisakoma jį nagrinėti. Tik nagrinėjant tinkamai pateiktą skundą gali būti kreipiamasi į kitas valstybės institucijas, organizuojamas susitikimas su skundą pateikusiu asmeniu ir pan.	Siūlytina atsižvelgti iš dalies. Aptariamą Nuostatų punktą formuluoti, atsisakant sąlygos, kad paaiškinimus prašoma pateikti, kai „nustatoma, kad skundas nėra pakankamai išsamus“. Siūlytiną punkto formulotę žr. 6 pastaboje.
13.	Lietuvos apeliacinis teismas	Siūloma įtvirtinti nuostatą, kad, skundui nesant pakankamai išsamiam, administravimo subjektas privalo paprašyti teisėjo, teismo darbuotojo ir (arba) skundą pateikusio asmens pateikti papildomus paaiškinimus ir (arba) informaciją. Siūlytina šią nuostatą tikslinti, nurodant, kad papildomų paaiškinimų ir (arba) informacijos prašyti ne privaloma, bet gali būti prašoma administravimo subjekto nuožiūra („esant poreikiui“, „gali“ – būtent tokios administravimo subjekto diskreciją įtvirtinančios formulotės vartojamos toliau Nuostatų 10 ² punkte, kalbant apie kreipimąsi į valdžios institucijas ar įstaigas, žodinių paaiškinimų gavimą).	Siūlytina atsižvelgti. Patikslinti pagal pastabą (žr. 6 pastabą).

		<p>Siūloma Nuostatų 10² punkto formuluotė „paprasto“ (t. y. privalo paprašyti) suponuoja Nutarimo projekto nuostatų tarpusavio prieštarumą. Viena vertus, pagal siūlomą 10³.1 papunktį turi būti atsisakoma pradėti patikrinimą, jeigu skunde nenurodyti konkretūs skundžiami veiksmai (neveikimas) ir kita skundo nagrinėjimui svarbi informacija (t. y., jeigu skundas nėra pakankamai išsamus). Kita vertus, skundai nesant pakankamai išsamiam (šis kriterijus gali būti taikomas ir asmeniui nenurodžius konkrečių skundžiamų veiksmų (neveikimo) ir kitos skundo nagrinėjimui svarbios informacijos), privaloma prašyti papildomų paaiškinimų ir (arba) papildomos informacijos. Todėl siūlytina papildomų paaiškinimų ir (arba) informacijos gavimo poreikį palikti vertinti administravimo subjektui jo nuožiūra, nenustatant tokių duomenų gavimo privalomumo.</p>	<p>Siūlytina atsižvelgti. Patikslinti pagal pastabą (žr. 6 ir 12 pastabas).</p>
<p><i>10³. Baigęs išankstinį tyrimą administravimo subjektas priima sprendimą pradėti tikslinį ar kompleksinį patikrinimą arba tokio patikrinimo nepradėti. Motyvuotas sprendimas atsisakyti pradėti tikslinį ar kompleksinį patikrinimą priimamas šiais atvejais:</i></p> <p><i>10³.1. jeigu nustatoma, kad pateiktas skundas yra neargumentuotas, nekonkretus, deklaratyvus pobūdžio, nesuprantamo ar įžeidžiančio turinio arba neatitinka Nuostatų 10¹ punkte nurodytų reikalavimų;</i></p> <p><i>10³.2. skundo tyrimą tikslinga atlikti kituose teisės aktuose (Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos darbo kodekse ir kt.) nustatyta tvarka;</i></p> <p><i>10³.3. nuo skundžiamo galimo pažeidimo padarymo dienos praėjo daugiau kaip treji metai;</i></p> <p><i>10³.4. skunde nurodytų aplinkybių, susijusių su teismo procesine ar kita veikla, tyrimas aiškiai pažeistų Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir Lietuvos Respublikos teismų įstatyme įtvirtintą teismų ir teisėjų nepriklausomumo principą;</i></p> <p><i>10³.5. skundas pateiktas pakartotinai ir jame nėra nurodyta naujų faktinių duomenų, leidžiančių abejoti sprendimo dėl ankstesnio skundo pagrįstumu.</i></p>			
14.	Klaipėdos apygardos teismas	<p>Kadangi Nuostatų 10³ papunktyje įtvirtinamas baigtinis atsisakymo pradėti tikslinį arba kompleksinį patikrinimą atvejų sąrašas, atsižvelgus į susiklosčiusią praktiką, siūlytina įtvirtinti ir šiuos atvejus:</p> <p>„10³.6. išankstinio tyrimo metu nustatčius, kad skunde nurodytos ir tyrimo metu nustatytos klaidos ištaisytos;</p>	<p>Siūlytina atsižvelgti. Papildyti Nuostatus teismo nurodytais atvejais (žr. 6 pastabą).</p>

		10 ³ .7. jei prašoma atlikti tokius veiksmus, kurių atlikti administravimo subjektas neturi teisės; 10 ³ .8. jeigu nenustatyta pažeidimų, galinčių būti administracinės veiklos priežiūros, kurią atlieka teismo pirmininkas, objektu.“	
		Pritarus siūlymui įtvirtinti taisyklę, kai išankstinis tyrimas apskirtai turėtų būti neatliekamas, 10 ³ .1. nurodomas atvejis būtent priskirtinas prie tokių ir galėtų būti reglamentuotas 10 arba 10 ¹ punktuose.	Siūlytina atsižvelgti. Patikslinti pagal pastabą (žr. 6 pastabą).
		Kyla abejonė, ar 10 ³ .4. papunktyje įtvirtinta sąvoka „<...> aiškiai pažeistų Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir Lietuvos Respublikos teismų įstatyme įtvirtintą teismų ir teisėjų nepriklausomumo principą“ būtina ir nebus interpretuojama administravimo subjektų subjektyviai.	Siūlytina atsižvelgti. Atsisakyti vertinamosios sąvokos „aiškiai“.
15.	Šiaulių apygardos teismas	Manytina, kad tuo atveju, kai asmuo, kurio veiksmai skundžiami, išankstinio tyrimo metu praranda teisėjo statusą, dėl tokio asmens veiklos nei tikslinis, nei kompleksinis patikrinimai neturėtų būti pradėti. Toks atvejis turėtų būti numatytas 10 ³ išvardytame atvejų sąraše.	Siūlytina atsižvelgti. Papildyti Nuostatus teismo nurodytu atveju (žr. 6 pastabą).
		Nekonkretūs, deklaratyvaus pobūdžio, įžeidžiančio turinio skundais turėtų būti gražinami iš karto, kai nustatomos minėtame punkte išvardytos aplinkybės. Išankstinio tyrimo procedūra tokiu atveju bus formali ir neekonomiška.	Siūlytina atsižvelgti. Patikslinta (žr. 6 pastabą).
16.	Vilniaus apygardos administracinis teismas	Manytina, kad Nuostatų 10 ³ .4 papunktis turėtų būti tikslinamas, nes nėra aišku, kokių aplinkybių tyrimą visais atvejais reikėtų laikyti „aiškiai“ pažeidžiančiu teisėjo nepriklausomumą. Tokios ir panašios sąvokos turi būti apibrėžtos itin tiksliai, kad nebūtų skirtingai interpretuojamos.	Siūlytina atsižvelgti. Atsisakyti vertinamosios sąvokos „aiškiai“.

17.	Vilniaus apygardos teismas	Manytina, kad nėra tikslinga Nuostatų 10 ³ papunktyje pateikti baigtinį sąrašą atvejų, kai gali būti atsisakoma atlikti tikslinį ar kompleksinį patikrinimą, kadangi administravimo subjektui nusprendus neatlikti patikrinimo dėl kitų priežasčių, nenumatytų sąraše, jis to padaryti negalės. Be to, nustačius, kad skundas neargumentuotas, nesuprantamas ir pan. išankstinis tyrimas neturi būti atliekamas, skundą atsisakoma priimti.	Siūlytina atsižvelgti iš dalies. Patikslinus Nuostatus ir juose numačius pagrindus, kuriems esant skundą iš karto atsisakoma priimti, taip pat patikslinti pagrindai, kuriuos nustačius priimamas sprendimas nepradėti tikslinio ar kompleksinio patikrinimo. Būtent pastarieji pagrindai Nuostatuose formuluojami ne baigtiniu sąrašu, paliekant administravimo subjektui pačiam įvertinti, ar yra kitų objektyvių aplinkybių, kurios patvirtina, kad tikslinis ar kompleksinis patikrinimas nebūtų tikslingas (žr. formuluotę 6 pastaboje).
18.	Lietuvos apeliacinis teismas	Pagal Nuostatų 10 ³ punktą, gavęs skundą, administravimo subjektas gali priimti vieną iš 3 (trijų) sprendimų: (1) pradėti patikrinimą, (2) nepradėti patikrinimo, (3) atsisakyti pradėti patikrinimą. Pirmi du sprendimai gali būti priimami tik atlikus išankstinį skundo tyrimą. Vertinant galimų priimti sprendimų turinį, sprendimo „atsisakyti pradėti patikrinimą“ pagrindus, nurodytus siūlomuose Nuostatų 10 ³ .1, 10 ³ .3–10 ³ .5 papunkčiuose, akivaizdu, kad esant šiems pagrindams turi būti priimamas sprendimas „atsisakyti nagrinėti skundą“, o ne sprendimas „atsisakyti pradėti patikrinimą“ (žr. pvz., Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 5 dalį). Todėl siūlytina sprendimą „atsisakyti pradėti patikrinimą“ keisti į sprendimą „atsisakyti nagrinėti skundą“. Taip pat siūlytina Nuostatų 10 ³ .4 papunktyje atsisakyti vertinamosios kategorijos „aiškiai pažeistų“.	Siūlytina atsižvelgti. Nuostatai patikslinti, numatant atsisakymo priimti skundą pagrindus ir atskirai nustatant atvejus, kai priėmus skundą ir atlikus išankstinį tyrimą nustatoma, kad nėra tikslinga atlikti tikslinį ar kompleksinį patikrinimą (žr. 6 pastabą).
		Nuostatus 10 ³ punktu, jo 1 papunktyje numatant <i>atsisakymo pradėti patikrinimą</i> pagrindus – jeigu skundas neargumentuotas, nekonkretus ir kt. Siūlytina šių pagrindų sąrašą formuluotę papildyti aplinkybėmis „jeigu skundas grindžiamas akivaizdžiai tikrovės neatitinkančiais faktais arba pateiktas nesąžiningai naudojantis suteiktomis teisėmis ir jomis piktnaudžiaujant“. Teismams teikiamų skundų nagrinėjimo praktikoje tokios	Siūlytina atsižvelgti. Nuostatai papildyti pagal pateiktą pastabą.

		<p>situacijos pasitaiko gana dažnai, todėl vertėtų numatyti ir tokį atsisakymo nagrinėti skundą pagrindą.</p> <p>Nuostatus papildžius 10³.3 papunkčiu, numatant, kad turi būti priimamas sprendimas <i>atsisakyti pradėti patikrinimą</i> jeigu nuo skundžiamo galimo pažeidimo padarymo dienos praėjo daugiau kaip 3 (treji) metai, netenka prasmės Nuostatų 11 punktas, nes juo iš esmės dubliuojamas siūlomas 10³.3 papunktis. Iš Nuostatų pašalinus 11 punktą, siūlomam 10³ punktui būtų galima suteikti pašalinto 11 punkto numeraciją. Tokiu būdu būtų išvengta sudėtingos numeracijos (papunkčių su novela – pvz., „10³.1“ ir kt.) vartojimo.</p>	
<p><i>14.10. Konstatavus esminį darbo krūvio skirtumą kas ketvirtį išorinę teismų administracinę priežiūrą vykdančių subjektų vykdomas atsitiktine tvarka atrinktų bylų priskyrimas nagrinėti kitam apylinkės ar apygardos teismui.</i></p> <p><i>Sprendžiant dėl bylų priskyrimo nagrinėti kitam teismui dėl esminio darbo krūvio skirtumo, atsižvelgiama į šias aplinkybes:</i></p> <p><i>14.10.1. LITEKO statistikos apie bendrus gaunamų ir išnagrinėjamų bylų srautus analizę;</i></p> <p><i>14.10.2. LITEKO duomenis apie bylų likučius;</i></p> <p><i>14.10.3. nagrinėjamų bylų teisinių santykių sudėtingumą;</i></p> <p><i>14.10.4. teisėjų padėjų indėlį;</i></p> <p><i>14.10.5. kitas objektyvias aplinkybes, patvirtinančias esminį darbo krūvio skirtumą teismuose.</i></p>			
19.	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	<p>Siekiant užtikrinti kuo didesnę bylų paskyrimo apylinkės ir apygardos teismams skaidrumą, kai vykdomas darbo krūvių tarp atitinkamos grandies teismų lyginimas, siūlytina arba pačiuose Nuostatuose nustatyti „atsitiktinės tvarkos“ objektyvizuotus kriterijus, arba numatyti, kad išorinio administravimo subjektai turi iš anksto teismo vidaus teisės aktu nustatyti „atsitiktinės tvarkos“ kriterijus. Tokiu atveju priskiriant (perpaskirstant) bylas būtų remiamasi iš anksto nustatytais, objektyvizuotais, o ne galimai tendencingai subjektyviai pasirinktais atsitiktinumą įprasminančiais kriterijais, užkardyta galimybė manipuluoti „atsitiktinės tvarkos“ kategorija.</p>	<p>Siūlytina atsižvelgti.</p> <p>Nuostatai patikslinti pagal pastabą.</p> <p>Siūlytina atsižvelgti iš dalies.</p> <p>Atsižvelgus į Vilniaus apygardos teismo pasiūlymą, įvertinus Civilinio proceso kodekso 62¹ straipsnio nuostatas, siūlytina patikslinti įrašant „anksčiausiai teisme gautų ir nepaskirtų bylų“.</p>

20.	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas	<p>Procesinė galimybė aukštesnės instancijos teismo pirmininkui, konstatavus esminį darbo krūvio skirtumą, persikirstyti atsitiktine tvarka atrinktas bylas kitam teismui bei šios procesinės priemonės įgyvendinimo tvarka įtvirtinta tik Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 62¹ straipsnyje. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme (toliau – ABTĮ) tokia Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininko teisė nėra numatyta. Pagal ABTĮ 69 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatas perduotina administracinė byla negali būti atrikta atsitiktiniu būdu (numatyti operatyvumo ir ekonomiškumo kriterijai), be to, tam būtinas apygardos administracinio teismo pirmininko teikimas. Manytina, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo pirmininkas galėtų persikirstyti bylas, jeigu Nuostatų 14.10 papunktis būtų suderintas su ABTĮ: pirmaisiai, būtų sureguliuota, kas turėtų konstatuoti esminį darbo krūvio skirtumą ir pagal aiškius kriterijus apibrėžta, kas yra esminis darbo krūvio skirtumas; turėtų būti nustatyta, kad bylų persikirstymą inicijuoja atitinkamos apygardos administracinio teismo pirmininkas teikimu; nustatyti kriterijai, pagal kuriuos atrenkamos perduotinos bylos. Administraciniams teismams pritaikyta priemonė galėtų būti reglamentuota atskiru papunkčiu.</p> <p>Be to, Nuostatų 14.10 papunktyje nurodyta priemonė negali būti formuluojama kaip privaloma, todėl siūlytina įrašyti žodžius „gali būti“.</p> <p>Technikos požiūriu 14.10 papunkčio nuostatos turėtų būti įtvirtintos prie išorinį administravimą reglamentuojančių nuostatų, pvz., V skyriuje po 21 punkto.</p>	<p>Siūlytina atsižvelgti iš dalies.</p> <p>Įvertinus Civilinio proceso kodekso 62¹ straipsnio, Baudžiamojo proceso kodekso 229 straipsnio, Administracinių bylų teisenos įstatymo 69 straipsnio nuostatas, manytina, kad Nuostatų projekte pateikta formuluotė tikslintina, atskirai išdėstant normas dėl išorinio administratoriaus vykdomo atsitiktine tvarka atrinktų civilinių bylų persikirstymo kitam teismui konstatavus esminį darbo krūvio skirtumą ir dėl kituose proceso įstatymuose numatytų priemonių, susijusių su bylų perdavimu, taikymo.</p> <p>Atsižvelgus į tai, kad aptariamoms priemonėms susijusios su išorinio teismo administratoriaus atliekama administracinės veiklos priežiūra, siūlytina nuostatas perkelti į V skyrių, jas nustatant 21¹ punkte.</p> <p>Siūlytina formuluoti taip:</p> <p>21¹. Siekdamas užtikrinti bylų nagrinėjimo operatyvumą, proceso ekonomiškumą bei teismų darbo krūvio tolygumą, teismų administracinės veiklos priežiūros subjektas, gali imtis šių priemonių:</p> <p>21¹.1. konstatavęs esminį darbo krūvio skirtumą, kas pusmetį vykdo atsitiktine tvarka atrinktų (anksčiausiai teisme gautų ir nepaskirtų) civilinių bylų priskyrimą nagrinėti kitam apylinkės ar apygardos teismui.</p> <p>Nustatydamas, ar egzistuoja esminis darbo krūvio skirtumas, teismų administracinės veiklos priežiūros subjektas atsižvelgia į šiuos praėjusio pusmečio duomenis:</p> <p>21¹.1.1. gautų bylų skaičių;</p> <p>21¹.1.2. išnagrinėtų bylų skaičių;</p>
-----	--	---	--

			<p>21^{1.1.3.} neišnagrinėtų bylų likutį, jo susidarymo priežastis ir vidutinę bylų nagrinėjimo trukmę vertinamo laikotarpio pradžioje ir pabaigoje;</p> <p>21^{1.1.4.} teisėjų, jų padėjėjų skaičių, jo pokytį (dinamiką) nurodytu laikotarpiu;</p> <p>21^{1.1.5.} teisėjų sumažinto darbo krūvio (dėl teismų administravimo veiklos, dalyvavimo teismų savivaldoje ir kt.), ilgalaikio (trunkančio ilgiau kaip 1 mėn.) laikinojo nedarbingumo, ilgalaikių (trunkančių ilgiau kaip 56 kalendorines dienas) atostogų ir kitus panašius atvejus, turėjusius esminės įtakos teisėjų darbo krūviui nurodytu laikotarpiu;</p> <p>21^{1.1.6.} kitas objektyvias aplinkybes, patvirtinančias esminį darbo krūvio skirtumą teismuose.</p> <p>21^{1.2.} laikydamasis proceso įstatymuose nustatytų reikalavimų periodiškai sprendžia dėl galimybės perduoti bylas iš teismo (arba teismo rūmų), kuriam jos teisingos, kitam teismui (arba teismo rūmams).</p>
21.	Klaipėdos apygardos teismas	<p>Nėra aišku, kas yra „esminis“ darbo krūvio skirtumas: kaip jį administravimo subjektai nustatys, ar visi taikys vienodą praktiką. Ar jis bus skaičiuojamas procentais, ar kitu kriterijumi, pvz., LITEKO patikrinus statistiką. Neaišku, kaip įvertinti realų teisėjų darbo krūvį kokybine prasme, kaip ši „procedūra“ turėtų būti atliekama: apygardos teismo iniciatyva ar besikreipiančio subjektu teikimu. Nenumatyta, kas privalės tai atlikti. Siūlytina šias abejones išsklaidyti įtvirtinant šios sąvokos esminius kriterijus ir skirtumo nustatymo gaires.</p>	<p>Siūlytina neatsižvelgti.</p> <p>Sąvoka tiesiogiai perkelta iš Civilinio proceso kodekso 62¹ straipsnio, nustatančio, kad apygardos teismo arba Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkui konstatavus esminį darbo krūvio skirtumą <...> nutartimi atsitiktine tvarka atrinktos bylos gali būti priskirtos nagrinėti kito teismo teisėjams.</p> <p>Ar nustatytas darbo krūvių skirtumas tarp teismų laikytinas esminiu, kiekvieną kartą sprendžia išorinis administratorius, atsižvelgęs į aplinkybių visumą (pavyzdžiui, gautų, išnagrinėtų bylų skaičius, vidutinis bylų kiekis, tenkantis 1 teisėjui ir pan.).</p>

		<p>Nėra aišku, kodėl pasirinktas „ketvirčio“ terminas. Išoriniam administratoriui papildomų žmogiškųjų resursų šios funkcijos vykdymui nenumatyta, todėl siūlytina įtvirtinti, kad krūvių skirtumų palyginimas būtų atliekamas tik gavus motyvuotą apylinkės/apygardos teismo kreipimąsi į išorinį administratorių.</p>	<p>Siūlytina atsižvelgti.</p> <p>Ketvirčio terminas buvo pasirinktas atsižvelgus į 2019 m. lapkričio 15 d. vykusiame Teismų administravimo komiteto narių susitikime priimtus sprendimus ir pateiktus siūlymus, iš kurių vienas buvo nustatyti Administravimo teismuose nuostatuose normas dėl bylų priskyrimo nagrinėti kitam apylinkės ar apygardos teismui.</p> <p>Atsižvelgus į tai, kad pagal Teisėjų tarybos 2015 m. gegužės 29 d. nutarimu Nr. 13P-79-(7.1.2) patvirtinto Darbo krūvio skaičiavimo teismuose tvarkos aprašo 3 punktą teisėjo darbo krūvis skaičiuojamas imant šešių iki darbo krūvio skaičiavimo buvusių mėnesių duomenis apie išnagrinėtas bylas ir ikiteisminio tyrimo dokumentus, Nuostatuose taip pat siūlytina nustatyti pusės metų terminą.</p>
		<p>Kyla klausimas ir dėl praktinio „atsitiktine tvarka atrinktos bylos“ metodo taikymo – taikant Civilinio proceso kodekso 62¹ straipsnio 3 dalį kaip ir aišku, kad atrenkamos dar niekam nepriskirtos teisme gautos civilinės bylos, tačiau kiti proceso įstatymai kitų kategorijų bylų atrinkimo ir perdavimo procedūros nenustato. Siūlytina papildyti šį punktą, kad atsitiktine tvarka atrenkamos dar niekam „nepriskirtos“ teisme gautos visų kategorijų bylos. Manytina, kad išoriniam administratoriui turėtų būti pateikiami aiškūs ir konkretūs statistiniai LITEKO sugeneruoti duomenys, o juos įvertinus ir palyginus tarp skirtingų teismų, būtų galima priimti sprendimą dėl krūvių skirtumų. Turėtų būti įtvirtinta formulė, pagal kurią Nacionalinė teismų administracija suskaičiuotų kiekvieno teismo krūvį ir šiuos duomenis pateiktų išoriniam administratoriui. Pagal dabartinį reglamentavimą tikėtina bus taip, kad kas ketvirtį išorinis administratorius turės praktiškai atlikti kompleksinį kiekvieno teismo patikrinimą, kad galėtų nustatyti, ar yra skirtumai, ar jų nėra,</p>	<p>Siūlytina atsižvelgti iš dalies.</p> <p>Žr. 19 ir 23 pastabas.</p>

		o ir aiškumo, kaip įvertinti objektyviai tam tikras aplinkybes, visiškai nėra įtvirtinta.	
		Ne visais atvejais bylų likutis teisme (14.10.2 papunktis) sąlygojamas objektyvių priežasčių: tai gali priklausyti tiek nuo vidinį administravimą atliekančio subjekto veiksmų (pvz., bylų skirstymo taisyklėse nustatytos bylų skyrimo teisėjams tvarkos), taip pat bylą nagrinėjančio teisėjo veiksmų organizuojant bylos procesą. Tam, kad būtų nustatyta, ar bylų likutis sąlygotas objektyvių priežasčių, turėtų būti atliekami patikrinimai, ar teisėjai imasi pakankamų priemonių užtikrindami bylos proceso operatyvumą, ar skirtinguose teismuose bylų skirstymo taisyklių nuostatos yra panašios. Todėl kyla klausimas, ar tokia aplinkybė parodys realią situaciją ir kiek jos objektyvus įvertinimas pareikalaus išorinio administratoriaus žmogiškųjų išteklių darbo ir laiko sąnaudų.	Siūlytina neatsižvelgti. Vertinant, ar egzistuoja esminis darbo krūvio skirtumas, turi būti atsižvelgiama į visumą aplinkybių. Bylų likutis nėra vienintelis kriterijus. Taip pat žr. 20 pastabą ir siūlomą patikslintą formuluotę dėl neišnagrinėtų bylų likučio.
		Nėra aišku, kaip išorinis administratorius turėtų įvertinti dėl 14.10.3 papunktyje minimą „nagrinėjamų bylų teisinių santykių sudėtingumą“. Jeigu turima omenyje Teisėjų tarybos nutarimas „Dėl darbo krūvio skaičiavimo teismuose tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyti bylos sudėtingumo koeficientai, tuomet taip ir turėtų būti nurodyta nuostatuose. Išorinis administratorius neturi tiek resursų, kad galėtų įvertinti kiekvienos bylos teisinių santykių sudėtingumą, taigi ši aplinkybė niekada negalės būti išsamiai ir objektyviai įvertinta.	Siūlytina atsižvelgti. Atsižvelgus į teismo pateiktus argumentus, manytina, kad atskirai nėra tikslinga nustatyti kriterijaus dėl nagrinėjamų bylų teisinių santykių sudėtingumo įvertinimo. Manytina, kad bylos sudėtingumo koeficientai, nustatyti Teisėjų tarybos 2015 m. gegužės 29 d. nutarimu Nr. 13P-79-(7.1.2) patvirtintame Darbo krūvio skaičiavimo teismuose tvarkos apraše gali būti vertinami kaip viena iš kitų objektyvių aplinkybių, patvirtinančių esminį darbo krūvio skirtumą teismuose (siūlomas 21 ¹ .1.6. punktas).

		<p>Kyla neaiškumas, kaip pamatuoti ir apskaičiuoti 14.10.4 papunktyje nurodomą „teisėjų padėjėjų indėlį“. Administravimo subjektai turės absoliučią laisvę vertindami šį kriterijų, todėl siūlytina konkretinti ar bent jau nurodyti, kas turima omenyje įtvirtinant sąvoką „indėlis“ (pavyzdžiui, gal turėtų būti vertinamas teisėjų ir teisėjų padėjėjų santykis konkrečiame teisme (rūmuose), teisėjų padėjėjų darbo stažas ir konkrečiu laikotarpiu išdirbtas darbo laikas, darbo pasidalijimo rengiant procesinių dokumentų projektus tvarka tarp teisėjo ir teisėjo padėjėjo ir panašios aplinkybės).</p>	<p>Siūlytina atsižvelgti iš dalies. Formuluotė patikslinta, nustatant, kad vertinamas teisėjų padėjėjų skaičius, jo pokytis (dinamika). Žr. 20 pastabą.</p>
		<p>Atkreiptinas dėmesys, kad teisėjų padėjėjų indėlis kaip vertinama aplinkybė reglamentuojama atskiru papunkčiu, o teisėjai šiuo aspektu nevertintini (pavyzdžiui, svarbios aplinkybės sprendimui dėl bylų priskyrimo kitam teismui priimti galėtų būti teisėjų etatų užpildymas, teisėto teisėjų nebuvimo darbe laikotarpiai ir pan.). Siūlytina tokią aplinkybę taip pat įtraukti.</p>	<p>Siūlytina atsižvelgti iš dalies. Žr. 20 pastabą.</p>
22.	Kauno apygardos teismas	<p>Reikia aiškiau apibrėžti 14.10.4 papunktyje nustatytą „teisėjų padėjėjų indėlį“ kaip aplinkybę sprendžiant dėl bylų priskyrimo nagrinėti kitam teismui dėl esminio darbo krūvio skirtumo. Teisėjų padėjėjo „indėlis“ yra sunkiai pamatuojamas, ar nereikėtų apibrėžti objektyvesne aplinkybe teisėjų padėjėjų „skaičių“.</p>	<p>Siūlytina atsižvelgti iš dalies. Formuluotė patikslinta, nustatant, kad vertinamas teisėjų padėjėjų skaičius, jo pokytis (dinamika). Žr. 20 pastabą.</p>
23.	Šiaulių apygardos teismas	<p>Manytina, kad Nacionalinė teismų administracija, kaip teismus aptarnaujanti įstaiga, turėtų teismams teikti pagalbą vertinant teismų teisėjų darbo krūvius ir statistines ataskaitas teikti kas ketvirtį, tokią pareigą nustatant Nuostatuose.</p>	<p>Siūlytina neatsižvelgti. Administracijos paskirtis – pagal kompetenciją užtikrinti teismų ir teismų savivaldos institucijų administracinę ir organizacinę veiklą. Administracija atlieka teismų administracinės ir organizacinės veiklos tyrimus, analizes, apibendrinimus, išskyrus teisingumo vykdymą, teikia pasiūlymus dėl teismų administracinės veiklos ir organizacinio darbo tobulinimo, kaupia, analizuoja ir apibendrina teismų statistiką (Lietuvos Respublikos nacionalinės teismų administracijos įstatymo 1 straipsnio</p>

			1 dalis, 2 straipsnio 14 ir 21 punktai). Taigi Administracijai pareiga teikti pagalbą teismams ir jai nustatytos funkcijos, susijusios su teismų veiklos analize ir tobulinimu yra nustatytos įstatyme, todėl tokių pareigų įtvirtinimas Nuostatuose laikytinas pertekliniu.
24.	Vilniaus apygardos teismas	Bylų priskyrimo atsitiktinės atrankos kriterijai privalo būti apibrėžti, pvz., apygardos tesimuose galėtų būti priskiriamos anksčiausiai gautos nepaskirtos rašytine tvarka nagrinėtinos bylos. Svarstytinas tikslingumas priskirti viename apylinkės teisme gautas bylas kitam apylinkės teismui, nes krūvio netolygumo išlyginimas turėtų būti vykdomas teismo rūmų ribose. Atsižvelgiant į žmogiškųjų išteklių trūkumą, siūlytina perskirstymą atlikti vieną kartą kas pusę metų.	Siūlytina atsižvelgti iš dalies. Patikslinti, nustatant, kad atsitiktine tvarka atrinktos, t. y. anksčiausiai teisme gautos ir nepaskirtos civilinės bylos. Žr. 19 ir 20 pastabą.
25.	Lietuvos apeliacinis teismas	Siūlytina keisti 14.10 papunkčio 2 pastraipos formuluotę – vietoje projektu siūlomos „Sprendžiant dėl bylų priskyrimo nagrinėti kitam teismui dėl esminio darbo krūvio skirtumo, atsižvelgiama į šias aplinkybes:“ įrašant „Nustatant, ar egzistuoja esminis darbo krūvio skirtumas, atsižvelgiama į šiuos praėjusio pusmečio duomenis:“. Siūlomus Nuostatų 14.10.1–14.10.5 papunkčius, kuriuose dėstomi duomenų, į kuriuos privaloma atsižvelgti vertinant darbo krūvio tolygumą, pjūviai, siūlytina performuluoti taip: „14.10.1. gautų bylų skaičius; 14.10.2. išnagrinėtų bylų skaičius; 14.10.3. nešnagrinėtų bylų likutis, jo susidarymo priežastys ir vidutinė bylų nagrinėjimo trukmė nurodyto laikotarpio pradžioje ir pabaigoje; 14.10.4. teisėjų, jų padėjėjų skaičius, jo pokytis (dinamika) nurodytu laikotarpiu; 14.10.5. teisėjų sumažinto darbo krūvio (dėl teismų administravimo veiklos, dalyvavimo teismų savivaldoje ir kt.), ilgalaikio (trunkančio ilgiau kaip 1 mėn.) laikinojo nedarbingumo, ilgalaikių (trunkančių ilgiau kaip 56 kalendorines dienas) atostogų ir kiti panašūs atvejai, turėję esminės įtakos teisėjų darbo krūviui nurodytu laikotarpiu“.	Siūlytina atsižvelgti. Patikslinta pagal pastabą. Žr. 20 pastabą.

		Pažymėtina, kad abejonių kelia siūlymas, konstatavus esminį darbo krūvio skirtumą, priskirti nagrinėti kitam apylinkės ar apygardos teismui ne tik civilines, bet ir baudžiamąsias bylas. Galimybę perduoti baudžiamąją bylą iš vieno teismo kitam tos pačios pakopos teismui reglamentuojanti Baudžiamojo proceso kodekso 229 straipsnio 1 dalis leidžia tai daryti siekiant užtikrinti svarbius valstybės saugumo, viešosios tvarkos ar teisingumo interesus. Bylų perdavimas kitiems teismams siekiant išlyginti darbo krūvį Baudžiamojo proceso kodekse nenumatytas, todėl Teisėjų tarybos nutarimu negalima teismų pirmininkų įpareigoti daryti tai, kas nenumatyta Baudžiamojo proceso kodekse.	Siūlytina atsižvelgti iš dalies. Atskirai punktais išskirtos procesinės galimybės perduoti civilines bylas bei kitas bylas, laikantis proceso įstatymuose nustatytos tvarkos. Žr. 20 pastabą.
22.2. Planai iki kiekvienų metų kovo 1 d. perduodami Teisėjų tarybai į Nacionalinės teismų administracijos (toliau – Administracija) administruojamą specialų registrą bei paskelbiami viešai teismo interneto puslapyje.			
Pastabų negauta.			
23. Kiekvieno teismo, o kai teismas sudarytas iš teismo rūmų – teismo rūmų planinis kompleksinis administracinės veiklos priežiūros patikrinimas šių nuostatų nustatyta tvarka turi būti atliekamas ne rečiau kaip kartą per 3 metus, tikrinant teismo, o kai teismas sudarytas iš teismo rūmų – teismo rūmų veiklą nuo paskutinio kompleksinio patikrinimo.			
26.	Klaipėdos apygardos teismas	Nepritartina Nuostatų 23 punkto pakeitimo projektui ir siūlytina palikti šiuo metu galiojantį 5 metų planinio kompleksinio patikrinimo terminą. Aiškinamajame rašte nenurodomi tokio keitimo siūlymo motyvai, todėl lieka neaiški idėja. Be to, reikėtų atsižvelgti ir į tai, kad į tai, kad pakeitus teisėjų veiklos vertinimo tvarką ir terminus – šios procedūros periodiškumas ne dažnėja, o, atvirkščiai, retėja (vietoj 5 metų įtvirtintas 7 metų teisėjų periodinių veiklos vertinimų terminas).	Siūlytina atsižvelgti. Siūlymas nustatyti 3 metų patikrinimų periodiškumą teiktas atsižvelgus į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) atliktos korupcijos rizikos analizės dėl bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo išvadoje pateiktą siūlymą nustatyti trumpesnį rekomenduotiną teismų patikrinimų atlikimo periodiškumą, konstatavus, kad teismuose yra nepakankama atskirų bylų skirstymo procedūros segmentų vidaus kontrolė.
27.	Kauno apygardos teismas	Nepritartina dažnesniam tikrinimui, nes per dažnas tikrinimas yra su teisine valstybe nesuderinamas nepasitikėjimo teismais požymis, galimai sudarantis prielaidas pažeisti teismo ir teisėjų nepriklausomumą.	Tačiau, įvertinus teismų argumentus, atsižvelgus į tai, kad toks periodiškumas beveik dvigubai padidintų patikrinimų skaičių, o tai reikštų ir beveik dvigubai

			<p>didėjantį administravimo subjekto bei teismo administracijos darbo krūvį, tuo tarpu žmogiškųjų išteklių skaičius ar finansavimas nedidėja, siūlytina nepritari STT pasiūlymui ir Nuostatuose palikti 5 metų kompleksinių patikrinimų periodiškumo terminą.</p> <p>Šiuo aspektu pažymėtina, kad teismuose yra nuolat atliekami tiksliniai patikrinimai, kurie orientuoti į konkrečių situacijų analizę ir įvertinimą, kurie, manytina, taip pat gali padėti užtikrinti atskirų bylų skirstymo procedūros segmentų vidaus kontrolę.</p>
28.	Lietuvos apeliacinis teismas	<p>Projektu siūloma kompleksinius patikrinimus atlikti beveik dvigubai dažniau. Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkas, būdamas atsakingas už 5 apygardų teismų administracinės veiklos priežiūrą, šiuo metu šią funkciją vykdo 1 kompleksinio patikrinimo per 1 metus dažnumu, tokiu būdu per 5 metus kompleksškai patikrindamas visus apygardų teismus. Priėmus siūlomą Nuostatų 23 punkto pakeitimą, Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkui tektų pareiga beveik kasmet atlikti 2 visaapimančius apygardų teismų kompleksinius patikrinimus, t. y. administracinės veiklos priežiūros mastas žymiai išaugtų. Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko vykdomos administracinės veiklos priežiūros mastas yra didžiausias, lyginant su kitų šalies teismų pirmininkų vykdomos administracinės veiklos priežiūros apimtimi. Dėl kompleksškai tikrinamo laikotarpio taip pat siūlytina palikti nuspręsti administracinės veiklos priežiūrą vykdančiam subjektui, kaip geriausiai žinančiam konkretaus prižiūravimo teismo faktinę situaciją ir daugiausiai problemų keliančius veiklos aspektus. Manytina, kad administravimo veiklos kokybė, įvertinus galimybę atlikti tikslinius, neplaninius (operatyvius) patikrinimus, nenukentėtų.</p>	<p>Siūlytina atsižvelgti.</p> <p>Žr. 26 ir 27 pastabas.</p>
<p>30. Administravimo subjektai, įgyvendindami jiems priskirtas administravimo funkcijas, gali sudaryti komisiją, į kurią gali būti įtraukti kitų teismų teisėjai, taip pat kitų institucijų, įstaigų specialistai, mokslininkai, visuomenės atstovai. Šių asmenų dalyvavimas įgyvendinant teismų administravimo</p>			

funkcijas grindžiamas skaidrumo, savanoriškumo ir nešališkumo principais. Komisijai techniškai aptarnauti ir jos funkcijoms užtikrinti pasitelkiami kiti teismo darbuotojai ir (arba) valstybės tarnautojai, kurie nelaikomi komisijos nariais.

29.	Vilniaus apygardos teismas	<p>Tikslinga aiškiai apibrėžti teismo darbuotojų, paskirtų techniškai aptarnauti komisiją, funkcijas, kad nekiltų abejonių dėl jų veiklos komisijos darbe ribų. Pastebėtina, kad nėra tikslingas valstybės tarnautojų ir kitų darbuotojų sąvokų išskyrimas.</p>	<p>Siūlytina atsižvelgti iš dalies.</p> <p>Siūlytina nuostatas dėl Komisiją techniškai aptarnaujančių teismo darbuotojų paskyrimo, jų funkcijų, dėstyti ne pildant 30 punktą, o įtvirtinant jas naujame punkte:</p> <p>30¹. Komisijai techniškai aptarnauti ir jos funkcijoms užtikrinti administravimo subjekto rašytiniu sprendimu gali būti paskiriami kiti teismo darbuotojai, kurie nelaikomi komisijos nariais. Šiems darbuotojams gali būti pavedama surinkti patikrinimui reikalingą medžiagą, ją susisteminti, išanalizuoti ir apibendrinti, organizuoti susitikimus, pasitarimus, rengti patikrinimo dokumentų projektus bei atlikti kitus techninio pobūdžio veiksmus, nesusijusius su aplinkybių vertinimu, išvadų darymu ir sprendimų priėmimu.</p>
		<p>Diskutuotina, kurių institucijų, įstaigų specialistai gali būti paskirti komisijų nariais, kokiais kriterijais, išskyrus nepriekaištingą reputaciją ir nešališkumą, vadovaujantis turėtų būti atrenkami visuomenės atstovai, kokia informacija gali būti pareikalauta apie šiuos asmenis iš savivaldos institucijų, vietos bendruomenių, visuomeninių organizacijų ir pan., vertinant asmens duomenų apsaugai keliamus reikalavimus. Nors ši nuostata nėra nauja, manytina, kad nėra taikoma dėl nekonkretumo.</p>	<p>Siūlytina neatsižvelgti.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Nuostatų 32–33 punktuose nurodyta, kad dėl kitų institucijų bei visuomenės asmenų įtraukimo į komisijos sudėtį patikrinimą organizuojantis administravimo subjektas sprendžia <i>ad hoc</i>. Manytina, kad detalizavimas nebūtų tikslingas, kadangi kitų asmenų įtraukimas vertinamas pagal konkrečias tirtinas aplinkybes, pvz., ar reikalinga įtraukti tam tikrų specialiųjų žinių turintį asmenį, tam tikros visuomenės grupės atstovą ir pan. Šias aplinkybes kiekvienu konkrečiu atveju turi įvertinti būtent administravimo subjektas.</p>

30.	VAAT teisėjų grupė	<p>Nurodoma, kokie asmenys gali būti komisijos nariai, tačiau nėra nustatoma, kaip jie parenkami, kviečiami, kas sprendžia, kokie asmenys kviestini. Siūlytina aiškiau reglamentuoti komisijos sudarymo tvarką.</p> <p>Siūlytina Nuostatus papildyti normomis, reglamentuojančiomis teisę pareikšti nušalinimą Komisijos nariams bei administravimo subjektui, nustatant, kad tokiu atveju administravimo subjektas privalo nusišalinti arba perduoti klausimą dėl nušalinimo spręsti išoriniam teismo administratoriui ir (arba) Teisėjų tarybai.</p>	<p>Siūlytina neatsižvelgti. Žr. komentarą aukščiau.</p> <p>Siūlytina neatsižvelgti. Nuostatų 31 punkte nustatyta, kada komisijos narys turi nusišalinti. Atsižvelgus į Teismų įstatyme bei Nuostatuose numatytą administravimo subjektų „instancinę“ sistemą (vidinis administratorius, išorinis administratorius, Teisėjų taryba), įvertinus tai, kad Nuostatų 36 punkte nustatyta administravimo subjekto sprendimo dėl patikrinimo išvadų ir jų įgyvendinimo apskundimo tvarka, kuria pasinaudodamas asmuo, nesutinkantis su išvadomis, gali nurodyti ir argumentus dėl galimo komisijos narių ir (arba) administravimo subjekto šališkumo, manytina, kad nėra tikslinga nustatyti administravimo subjekto nušalinimo tvarką.</p>
31.	Lietuvos apeliacinis teismas	<p>Nutarimo projekto aiškinamajame rašte nėra nurodyta, kokių tikslų yra siekiama šiuo pakeitimu. Nuostatuose nėra nurodyta, kad administravimo subjektų sudaromų patikrinimų komisijų nariais gali būti tik teisėjai. Todėl neaišku, ar pakeitimu siekiama, kad valstybės tarnautojai ir kiti teismo darbuotojai negalėtų būti patikrinimų komisijų nariais, ar kad komisijų nariais negalėtų būti tik tie valstybės tarnautojai ir kiti teismo darbuotojai, kurie pasitelkiami <i>techniškai aptarnauti komisiją ir užtikrinti jos funkcijas</i>. Pastarosios dvi sąvokos nei Nutarimo projekte, nei jo aiškinamajame rašte taip pat neatskleistos.</p>	<p>Siūlytina neatsižvelgti. Aptariamais Nuostatų pakeitimais buvo atlikti vykdant Teisėjų tarybos 2019 m. gruodžio 5 d. protokolinį nutarimą, kuriame buvo nurodyta inicijuoti Nuostatų pakeitimą, juose aiškiau reglamentuojant teismo darbuotojų įtraukimą atliekant teisėjų veiklos patikrinimus. Toks nutarimas priimtas įvertinus Teisėjų tarybos 2019 m. spalio 25 d. protokoliniu nutarimu sudarytos komisijos teisėjos I. Š. prašymo dėl galimo nepriklausomumo pažeidimo nagrinėjimui nuomonėje išdėstytus argumentus, kad į komisijų sudėtį įtraukus teismo darbuotojus (ne teisėjus) atsiranda pagrindas manyti ir teigti, kad teisėjo veiklą (tiek neprocesinę, tiek ir tam tikrus tiesiogiai su teisingumo vykdymu susijusius</p>

			<p>teisėjo organizacinės veiklos aspektus) revizuoja, vertina ir, tam tikrais atvejais, kritiką reiškia ne kiti teisėjai, o teismo administracijos darbuotojai, taigi susidaro situacijos, kai teisėjai, kurių veikla tikrinama, jaučiasi patiriantys netinkamą kišimąsi į jų veiklą ir taip gali būti pažeidžiamas teisėjo nepriklausomumas.</p> <p>Sistemiškai vertinant Nuostatų VI skyriaus normas darytina išvada, kad administravimo subjekto sudaromos komisijos sudėtyje teismo darbuotojų neturėtų būti, kad neatsirastų prielaidų pažeisti teisėjo nepriklausomumo principo. Akivaizdu, kad be teismo darbuotojų pagalbos administracinės veiklos patikrinimai neįmanomi, todėl siūloma įtvirtinti normas, nustatančias, kad šie darbuotojai pasitelkiami techninio pobūdžio, t. y. nesusijusio su aplinkybių vertinimu, išvadų darymu ir sprendimų priėmimu, veiksmams ir funkcijoms atlikti.</p>
<p>35. Komisijos narių sudėtis tvirtinama, jos pirmininkas skiriamas Nuostatų 25 punkte nurodytais sprendimais. Informacija apie sudarytos komisijos sudėtį skelbiama teismo internetinėje svetainėje ir www.teismai.lt internetinėje svetainėje. Komisijos nariai supažindinami su įsakymu ar nutarimu, kuriuo patvirtinta komisijos sudėtis, ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki neplaninio patikrinimo pradžios ir ne vėliau kaip prieš 1 mėnesį iki planinio patikrinimo pradžios. Darbo komisijoje metu teisėjui gali būti iki 10 proc. mažinamas darbo krūvis (skiriamų bylų skaičius) teisme, kuriame jis dirba, teismo pirmininko sprendimu.</p>			
32.	Klaipėdos apygardos teismas	<p>Netikslinga skelbti kiekvienos komisijos, sudarytos tik konkretaus teismo vidinio administravimo tikslais, sudėties nei teismo, nei NTA interneto svetainėje. Siūlytina įtvirtinti tokių komisijų sudėčių skelbimą viešumo tikslais tik išorinę administravimo priežiūrą atliekančio subjekto interneto svetainėje tais atvejais, kai komisija sudaroma išorinio administravimo tikslais (ir planinių, ir neeilinių procedūrų atvejais). Vidinio administravimo tikslais sudaromų komisijų sudėčių apskritai neviešinti, nes esame įsitikinę, kad visuomenei, kitoms tarnyboms jos nėra įdomios.</p> <p>NTA interneto puslapyje siūlytume įtvirtinti tik Teisėjų tarybos iniciatyva sudaromų komisijų sudėtis.</p>	<p>Siūlytina neatsižvelgti.</p> <p>Siūlymas pateiktas atsižvelgus į STT Antikorupcinio vertinimo išvadoje Nr. 4-01-4693 „Dėl Administravimo teismuose nuostatų“ pateiktą siūlymą, siekiant didinti administravimo teismuose skaidrumą ir viešumą. Šis siūlymas apsvarstytas komitetuose ir jam pritarta.</p> <p>Manytina, kad pritarus siūlymui itin didelės administracinės naštos teismams nekils, tačiau bus užtikrinamas didesnis teismų administravimo skaidrumas ir viešumas.</p>

		Galiojančiuose nuostatuose (35 p. antras sakiny) tokia pareiga nustatoma tik neeilinių patikrinimų komisijų sudėčiai išviešinti konkretaus teismo interneto svetainėje ir www.teismai.lt . Vertinant šio punkto įgyvendinimą, apskritai kyla klausimas, ar tai veikianti taisyklė, kadangi ne vienerius metus stebint teismų ir www.teismai.lt atitinkamą skiltį matyti, kad ne visi jos laikėsi ir niekas už tai kritikos administravimo subjektams, neskelbusiems tokių komisijų sudėčių, neišsakė.	
33.			Atsižvelgus į tai, kad Teisėjų taryba 2019 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. 13P-203-(7.1.2) patvirtino Teisėjų darbo su bylomis krūvio mažinimo tvarkos aprašą, kuriame, be kita ko, reglamentuojama ir teisėjo dėl jo paskyrimo į komisijų sudėtį darbo su bylomis krūvio mažinimo tvarka ir dydis, siūlytina Nuostatų 35 punkto paskutiniojo sakinio formuluotę patikslinti taip: „Darbo komisijoje metu teisėjui teismo pirmininko sprendimu Teisėjų tarybos nustatyta tvarka gali būti mažinamas darbo krūvis (skiriamų bylų skaičius).“
34.	Lietuvos apeliacinis teismas	Siūlomas administravimo subjektų įpareigojimas laikytinas pertekliniu, nes teismų administravimo priežiūros turinys visų pirma yra atskleidžiamas organizacinės ir administracinės veiklos priežiūros metiniuose planuose, kurie skelbiami viešai. Teismų administravimas, kaip ir bet kurios kitos organizacijos administravimas, pagal savo pobūdį nėra viešo pobūdžio veikla, todėl planavimo (administravimo srityje) dokumentų viešinimas laikytinas pakankamu teismų viešumo užtikrinimui.	Siūlytina neatsižvelgti. Žr. 32 pastabą.
<i>Pakeisti Gaires teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdančioms subjektams, patvirtintas Teisėjų tarybos 2015 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 13P-157-(7.1.2) „Dėl Administravimo teismuose nuostatų patvirtinimo“:</i> <i>2.1. Papildyti preambulę antrąja pastraipa:</i>			

Pasirinkdami būdus ir priemones, nustatydami patikrinimų kriterijus ar atlikdami kitus administravimo veiksmus teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdantys subjektai neturėtų siekti konkretaus teisėjo procesinės veiklos ir (arba) priimtų procesinių sprendimų įvertinimo, išskyrus tuos atvejus, kai patikrinimas atliekamas gauto skundo dėl konkretaus teisėjo pagrindu.

35.	Klaipėdos apygardos teismas	Manytina, kad net gavus skundą dėl konkretaus teisėjo neturėtų/negalėtų būti administravimo priemonėmis vertinama procesinė teisėjo veikla, o juo labiau priimti procesiniai sprendimai. Todėl šiame punkte išimties neturėtų likti.	Siūlytina atsižvelgti iš dalies. Konstitucinis Teismas 2014 m. kovo 10 d. sprendime yra konstatavęs, kad tais atvejais, jeigu žemesnės instancijos teismo teisėjo sprendimus aukštesnės instancijos teismai keičia ar naikina itin dažnai, juose nuolat yra daromos šiurkščios, akivaizdžios teisės aiškinimo ir (arba) taikymo klaidos, šiurkštūs, akivaizdūs proceso įstatymų pažeidimai, tai gali reikšti, kad teisėjas, vykdydamas teisingumą, netinkamai atlieka savo pareigas (<i>inter alia</i> bylas nagrinėja aplaidžiai, nesigilina į bylos medžiagą) ir (arba) neatitinka jam keliamų profesinės kvalifikacijos reikalavimų. Netinkamas, aplaidus, akivaizdžią kompetencijos stoką rodantis teisėjo elgesys, lemiantis nuolatinį tokių sprendimų, kuriuose daromos teisės aiškinimo ir (arba) taikymo klaidos, proceso įstatymų pažeidimai, priėmimą, yra nesuderinamas su teisėjui keliamais reikalavimais, todėl suteikia pagrindą taikyti teisėjui drausminės atsakomybės priemones, <i>inter alia</i> pripažinti jį savo poelgiu pažėmusiu teisėjo vardą.
36.	Kauno apygardos teismas	Manytina, kad dalis „išskyrus tuos atvejus, kai patikrinimas atliekamas gauto skundo dėl konkretaus teisėjo pagrindu“ prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 109 straipsnyje ir Teismų įstatymo 3 straipsnyje įtvirtintam konstituciniam teisėjų nepriklausomumo principui. Tokia išlyga lemia, kad patikrinimą atliekant pagal gautą skundą dėl konkretaus teisėjo administravimą vykdantys subjektai gali siekti konkretaus teisėjo procesinės veiklos ir (arba) priimtų procesinių sprendimų įvertinimo. Kaip jau minėta, atsižvelgiant į tai, kad atliekant teismo vidinį ir išorinį administravimą tai labai dažnai susiję su procesine teismo (teisėjo) veikla, ir kartais būtina aiškintis apie teisėjo procesinės veiklos ir priimtų teismo sprendimų esmę, svarstyti galimybę įtvirtinti teisę gauti informaciją apie skunduose nurodomų procesinių veiksmų ir sprendimų esmę. Tokia teisė sudarytų administravimą atliekančiam subjektui (teisėjui, teismo pirmininkui, pavaduotojui, skyriaus pirmininkui) saugiai surinkti informaciją, būtiną tinkamam skundo ištyrimui.	Jeigu nuolat pasikartojančios šiurkščios, akivaizdžios teisės aiškinimo ir (arba) taikymo klaidos, nuolat pasikartojantys šiurkštūs, akivaizdūs proceso įstatymų pažeidimai nustatomi ne aukštesnės instancijos teismui peržiūrėjus teisėjo priimtus sprendimus, o administruojant teismus ar teismų savivaldos institucijai (-oms) vertinant teisėjo veiklą, tai taip pat yra pagrindas atitinkamai vertinti teisėjo elgesį ir taikyti jam drausminės atsakomybės priemones, inter alia pripažinti teisėją pažėmusiu teisėjo vardą.
37.	Vilniaus apygardos administracinis teismas	Iš pateiktos formuluotės akivaizdu, kad administravimo subjektas neturi teisės vertinti teisėjo užsitęsusių bylų nagrinėjimo atvejų ir priežasčių, neturi teisės prašyti teisėjo paaiškinimų dėl itin ilgų bylų nagrinėjimo terminų ir pan. Tačiau tokią teisę administravimo subjektas įgyja teisme gavus skundą.	

38.	Vilniaus apygardos teismas	Pastebėtina, kad teisėjų procesiniai sprendimai vykdant tiek vidaus, tiek išorinį administravimą, niekada nėra kvestionuojami ir vertinami. Vertinama teisėjų organizacinė veikla, procesinė veikla nevertinama net ir gavus skundą dėl konkretaus teisėjo.	Atsižvelgus į pateiktą konstitucinę jurisprudenciją, manytina, kad administravimo subjektui negali būti uždrausta visais atvejais be jokių išimčių vertinti <i>konkreto teisėjo</i> veiklą.
39.	VAAT teisėjų grupė	Nuostata, kuria numatoma galimybė įvertinti teisėjo procesinę veiklą ir (arba) priimtus sprendimus, prieštarauja teisėjo nepriklausomumo principui. Siūlytina keisti formuluotę į „negali vertinti konkretaus teisėjo procesinės veiklos ir (arba) priimtų procesinių sprendimų“.	<p>Aptariama norma nėra siekiama įtvirtinti administravimo subjekto teisės kvestionuoti teisėjų priimtus procesinius sprendimus ar kištis į procesinę veiklą. Ja norima nustatyti, kad atlikdami kompleksinius ir (arba) planinius tikslinius patikrinimus administravimo subjektai vengtų nustatyti tokius kriterijus, pasirinkti tokius metodus, kad būtų tikrinamas konkretus teisėjas. Šios nuostatos negalioja tais atvejais, kai gaunamas skundas dėl konkretaus teisėjo veiklos ir atlikus išankstinį tyrimą nusprendžiama inicijuoti tikslinį patikrinimą.</p> <p>Tačiau, siekiant pašalinti dviprasmiškumus, siūlytina atsisakyti „procesinės veiklos ir (arba) priimtų procesinių sprendimų“, <i>paliekant tokią formuluotę:</i></p> <p>„Pasirinkdami būdus ir priemones, nustatydami patikrinimų kriterijus ar atlikdami kitus administravimo veiksmus teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdantys subjektai neturėtų siekti konkretaus teisėjo veiklos vertinimo, išskyrus tuos atvejus, kai patikrinimas atliekamas gauto skundo dėl konkretaus teisėjo pagrindu.“</p>
40.	Lietuvos apeliacinis teismas	Administravimo subjektai neturi teisės vertinti teisėjų priimtų procesinių sprendimų (Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 3 straipsnis, 102 straipsnio 2 dalis), todėl siūlytina Gairių preambulės papildymo atsisakyti. Antra, kritiškai vertintinas siūlymas apriboti administravimo subjektų teisę administravimo tvarka vertinti konkrečių teisėjų veiklą. Būtent individuali teisėjų tikslinė ir (ar) kompleksinė veiklos priežiūra pagal savo pobūdį leidžia tiksliau identifikuoti konkrečių teisėjų organizacinės veiklos trūkumus ir	<p>Siūlytina atsižvelgti iš dalies.</p> <p>Aptariamais Nuostatų pakeitimais buvo atlikti vykdant Teisėjų tarybos 2019 m. gruodžio 5 d. protokolinių nutarimų, kuriame buvo nurodyta inicijuoti Nuostatų pakeitimą, juose nustatant/tikslinant administracinės veiklos patikrinimo pasirinkimo kriterijus, kad jie nebūtų susiję su konkretaus teisėjo tikrinimu (išskyrus tuos</p>

		juos šalinti, taip pat sudaro galimybę geriau išanalizuoti konkrečių teisėjų bylų tvarkymo ir (ar) atskirų procesinių veiksmų atlikimo praktiką. Konkrečių, individualiai tikrintinų teisėjų atrankos nešališkumas turi būti užtikrinamas teisėjus atrenkant remiantis objektyviais statistiniais kriterijais (pvz., turimų neišnagrinėtų bylų likučiais, vidutine ilgiausia bylų nagrinėjimo trukme ir kt.).	atvejus, kai inicijuojamas tikslinis patikrinimas gavus skundą dėl konkretaus teisėjo). Taip pat žr. 39 pastabą.
<i>Gairių teismų vidinį bei išorinį administravimą vykdančioms subjektams I-IV skyrių 3.10 papunkčiai</i> <i>„3.10. <...> termino nuo bylos gavimo teisme iki teisėjo paskyrimo įvertinimas, teisėjo panaikinimo (pašalinimo) iš bylos kortelės, požymio „Privalo nagrinėti“, priežasties „Dėl krūvio išlyginimo“ naudojimo atvejai, teisėjų atmetimo (neskyrimo) priežastys, patvirtintų kolegijų narių pakeitimo atvejai, bylų skyrimo nagrinėti skubos tvarka pagrindai, teisėjui priskirtų nagrinėjamų bylų tipo ir specializacijas pakeitimo atvejai ir pagrindai, duomenų apie teisėjo teisėto nebuvimo darbe laikotarpių, komandiruotės laikotarpių, kt. tikrumas ir pagrįstumas, teisme taikomos darbo krūvio išlyginimo teisėjams praktikos, jos pagrįstumo ir formalizavimo, bylų skaičiaus ir (arba) jų sudėtingumo apskaičiavimo dokumentavimo ir atitikties realiai situacijai bylos paskirstymo momentu analizė, teisėjų atmetimo priežasčių, susijusių su posėdžių teismuose planavimu, įvertinimas);</i>			
41.	Klaipėdos apygardos teismas	Paminėtuose punktuose sąvokos „bylų paskirtų rankiniu būdu“ apskritai negali būti, nes tokio bylos paskyrimo būdo LITEKO funkcionalumuose nebėra nuo 2013 metų.	Siūlytina neatsižvelgti. Nustatytas reguliavimas nesietinas su LITEKO funkcionalumu. Teoriškai, gali susiklostyti tokia situacija, kad byla paskiriama ne naudojantis LITEKO bylų skirstymo modulio pagalba, o administravimo subjekto sprendimu (pvz., įsakymu). Todėl galimybė ir poreikis tikrinti, ar tokių atvejų pasitaikė, jei taip – dėl kokių priežasčių, turėtų likti.
<i>Kiti pasiūlymai dėl Nuostatų papildymo</i>			
42.	VAAT teisėjų grupė	Nuostatai nereglamentuoja atvejų ir procedūros, kai skundžiami administravimo subjekto kiti, ne su patikrinimo atlikimu susiję, veiksmai. Siūlytina nustatyti, kokiems subjektams gali būti skundžiami atitinkami administravimo subjektų veiksmai (išorinį teismo administravimą atliekančiam subjektui ir (ar) Teisėjų tarybai), kokie apskundimo terminai, taip pat nustatyti tokių skundų	Siūlytina neatsižvelgti. Manytina, kad nėra tikslinga Nuostatuose įtvirtinti kitų administravimo subjekto veiksmų apskundimo tvarką, kadangi ši tvarka priklauso nuo to, kokie veiksmai skundžiami, ir yra reglamentuota kitais teisės aktais, pvz.: skundai dėl teisėjo nepriklausomumo pažeidimo nagrinėjami Teisėjų tarybos darbo reglamento XIII

		nagrinėjimo procedūrą, atitinkančią ikiteisminei ginčų nagrinėjimo tvarkai taikomus reikalavimus.	skyriuje nustatyta tvarka, administravimo subjektui neužtikrinant tinkamų ir saugių darbo sąlygų, asmens teisės gali būti ginamos Darbo kodekso ir kitų darbo teisinius santykius reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka ir pan.
43.	VAAT teisėjų grupė	<p>Nuostatų 36 punkte nustatytas baigtinis sąrašas sprendimų, kuriuos gali priimti Teisėjų taryba, išnagrinėjusi skundą. Manytina, kad tai apriboja Teisėjų tarybos galimybes išspręsti ginčą kitu būdu, todėl siūlytina tokią nuostatą įtvirtinti.</p> <p>Taip pat nėra nustatyta Teisėjų tarybos priimto sprendimo apskundimo tvarka. Siūlytina numatyti, kokiam teismui skundžiami Teisėjų tarybos priimami sprendimai.</p>	<p>Siūlytina Teisėjų tarybai svarstyti dėl Nuostatų 36 punkto papildymo, numatant:</p> <p>„36.3. išspręsti ginčą kitu būdu.“</p>